4. nacionalna konferenca

DIDAKTIKA UČENJA NA PROSTEM

POVZETKI PRISPEVKOV

konferenčno gradivo

CŠOD Gorenje in CŠOD Prvine

12. 10. 2019

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Del konference poteka v okviru projekta Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022.
Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska Unija iz Evropskega socialnega sklada.

KAZALO

1 Predstavitev inovativnih učnih pristopov CŠOD 5
1.1 Model roke 5
1.2 Skrivnostnost 5
1.3 Estetski pristop 6
1.4 IKT in učenje na prostem 7
2 Povzetki prispevkov na konferenci 8
2.1 ZAČUTIMO GOZD 8
2.2 RAZNOLIKA NARAVA 9
2.3 FUN EGG HUNT 10
2.4 OBRAVNAVA UMETNOSTNEGA BESEDILA 11
2.5 MIŠKO SAMO RABI POMOČ 12
2.6 OGRAJICA ALI POLAGANJE KOŠČKOV TRAVICE 13
2.7 PO SLEDEH ŠKRATA ABECEDA 14
2.8 IZGUBLJENI KLJUČ IN ŠPORTNI PRIPOMOČKI 15
2.9 ZAČUTIMO OKOLJE 16
2.10 ZAČUTIM GOZD 18
2.11 OPAZUJEM POKRAJINO 19
2.12 FOLKLORNA DEJAVNOST - VEZ MED PRETEKLOSTJO IN SEDANJOSTJO 20
2.13 POMLADNI DAN 21
2.14 UČILNICA V NARAVI, UČILNICA V NAS 22
2.15 RUŠEVINE AJDOVSKEGA GRADCA SO POVEDALE 24
2.16 MALI MILIJON CEVI 26
2.17 KDO JE OBISKAL MENIŠIJO? 27
2.18 PALICA ME POIŠČE 29
2.19 KAKO JE SVETLOBA SREČALA ČEVELJ? 30
2.20 LOV ZA ČAROVNIŠKIM LONCEM 31
2.21 GOZDNI INTERNET 32
2.22 ČAŠA NESMRTNOSTI 33
2.23 "KLINCFABRIKA" 34
2.24 REGRAT - SKRIVNOSTNA RASTLINA 35
2.25 SKRIVNOSTNA SKRINJA 36
2.26 PIKNIK NA JASI 37
2.27 KDO TUKAJ ŽIVI? 39
2.28 SKRIVNOSTNO POTOVANJE NA BARJE 40
2.29 SKRIVNOSTNE SLEDI ZNAMENITIH ROJAKOV POLJANSKE DOLINE 41
2.30 NE VIDIM, NISEM SLEP 42
2.31 MERJENJE DOLŽINE IN ČASA 43
2.32 KAJ, ČE ŠKRATI DOMUJEJO V TRETJEM RAZREDU? 44
2.33 SPREHOD MED ZVEZDAMI 45
2.34 SKRIVNOSTI ALJAŽEVEGA STOLPA 46
2.35 SKRIVNOSTNE POTI PRINCESE ANE 47
2.36 SKRIVNOSTNO POVABILO 48
2.37 S ČASOVNIM STROJEM V PRAZGODOVINO 49
2.38 RAZBOJNIŠKA PUSTOLOVŠČINA 50
2.39 NA TRAVNIKU 51
2.40 V BIVALIŠČU KRIVOPET 52
2.41 PO JANKOVIH SLEDEH 53
2.42 LES JE ČUDO NARAVE 54
2.43 ZMEDENČEK POSTANE POZNAVALČEK 55
2.44 WHO STOLE MY BANANAS? 56

2.45 TIHOTAPČEV ČAROBNI NAPOJ ... 57
2.46 SKRIVNOST MUMIJE ... 58
2.47 ŠOLSKO DVORIŠČE - SKRIVNOSTNA UČILNICA ... 59
2.48 NAJ BO KOŠARKAR ALI UČITELJ? ... 60
2.49 AN ADVENTURE LESSON, FIND THE TREASURE (URA DOGODIVŠČIN, NAJDI ZAKLAD) ... 61
2.50 LESNATE RASTLINE ... 62
2.51 ZGRADIMO HOTEL ZA ŽUŽELKE ... 64
2.52 UČILNICA ŽIVLJENJA: GOZD ... 65
2.53 OD SEMENA DO SONČNICE ... 66
2.54 VILE IN ZDRAVILNE ROŽE ... 67
2.55 A JE SVET OKROG NAS PREDVIDLJIV ... 68
2.56 AJDA, NAŠ PONOS, IZ RODA V ROD ... 69
2.57 IŠČEM VSILJIVCA ... 70
2.58 REGRAT NAS UČI - ZNANJE POD OBLAKI ... 71
2.59 GOZDNE ŽIVALI PO NEMŠKO ... 72
2.60 ČUTNA POT IN OPISMENJEVANJE NA PROSTEM V ODDELKU PODALJŠANEGA BIVANJA V KOMBINIRANEM ODDELKU ... 73
2.61 BARVNA PALETA V GOZDU ... 75
2.62 SPOŠTLJIVO DO ŽUŽELK NA TRAJNOSTNI NAČIN ... 76
2.63 TRAJNOSTNI RAZVOJ PRI PREDMETU TEHNIKA IN TEHNOLOGIJA ... 77
2.64 URŠULIN RAČUNALNIŠKI POTEP ... 78
2.65 SLIKANICA - VODILO K USTVARJANJU RECIKLIRANIH IGRAČ ... 79
2.66 HOTEL ZA ŽUŽELKE ... 80
2.67 GOZDNO GLEDALIŠČE ... 81
2.68 OD ZRNA PO KRUHA ... 82
2.69 SPRING FLOWERS/ SPOMLADANSKE CVETLICE ... 83
2.70 AKTIVNOSTI V SMERI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA ... 84
2.71 DREVESA - NAJVEČJE RASTLINE OKOLI NAS ... 85
2.72 ŠTEVILA V GOZDU ... 86
2.73 ZAZNAVANJE SVETA OKOLI NAS ... 87
2.74 LUČ NA KONCU TUNELA ... 88
2.75 OBSEG IN PLOŠČINA ŠTIRIKOTNIKOV ... 89
2.76 RAZISKOVANJE IN POSKUSI, KVALITATIVNA RAZISKAVA, PRIMER NUTELLA ... 90
2.77 Z OBČUTENJEM NARAVE DO TRAJNEJŠEGA ZNANJA ... 91
2.78 SPOZNAJMO PSE IN DELO REŠEVALNIH PSOV. ... 92
2.79 SKRB ZA PLANET V STOP MOTION ANIMACIJI ... 93
2.80 SNOVI - TEHNIŠKI DAN ... 94
2.81 TRAVNIK ... 95
2.82 SKRB ZA ČISTO NARAVO ... 96
2.83 I CAN SMELL/ HEAR/ SEE/ TASTE THE NATURE ... 97
2.84 USMERJEN PROSTI ČAS V OKOLICI ŠOLE ... 98
2.85 SKRIVNOSTNI POTOK OBRH ... 99
2.86 TRAVNIK - PESTRO DOMOVANJE RASTLIN IN ŽIVALI ... 100
2.87 IZDELAVA IN POTISK PAPIRNATE VREČKE ... 101
2.88 POVEZANI Z NARAVO ... 102
2.89 VODNJAKI IN FONTANE V LJUBLJANI ... 104
2.90 S SKRIVNOSTNIM KOVČKOM PO OKOLICI ŠOLE ... 105
2.91 KAKO OGLJIKOVE HIDRATE PREDSTAVITI NA PROSTEM? ... 106
2.92 ORIENTACIJSKO ŠPORTNO SLAVISTIČNO POTEPANJE PO BEŽIGRADU ... 107
2.93 SKRIVNOSTNA ŠPORTNA MISIJA Z MEDPREDMETNIM PREPLETANJEM ... 108
2.94 NARAVOSLOVNI DAN: EKOLOGIJA ... 109
2.95 PO POTI DO CIRILOVEGA SKRITEGA ZAKLADA ... 110
2.96 QR KODA JE UPORABNA METODA ... 111

2.97 IGRAJE O VESOLJU 112
2.98 BARVITOST TRAVNIKA 113
2.99 SPOMINSKI KLJUČ 114
2.100 SLIKANJE ZVOKOV IN IGRA S SLIČNOGLASJEM 115
2.101 ZDRAVILNE RASTLINE V FILMU 116
2.102 GOZDNA POŠAST SE PREDSTAVI 118
2.103 IDRIJSKA DEDIŠČINA MALO DRUGAČE 120
2.104 "SAPRA-MIŠKA" 121
2.105 Z ZGODBO IN LESENIM ODRČKOM - V NARAVO! 122
2.106 GOZDNA MATEMATIKA 123
2.107 IGRAM SE - SPLET TREH RAZLIČNIH PRISTOPOV 124

1 Predstavitev inovativnih učnih pristopov CŠOD

Na 4. nacionalni konferenci Didaktika učenja na prostem smo kot prednostne teme izpostavili štiri didaktične pristope učenja na prostem, ki jih razvija Center šolskih in obšolskih dejavnosti:

- Model roke
- Skrivnostnost
- Estetski pristop
- IKT in učenje na prostem

V nadaljevanju jih kratko predstavljamo.

1.1 Model roke

Didaktični pristop Model roke je nastal v mednarodnem projektu Real World Learning, ki je potekal v letih 2011 – 2016. V njem je sodelovalo šest partnerskih držav (poleg Slovenije še Italija, Češka, Madžarska, Velika Britanija in Nemčija). Izobraževalce, vključene v projekt, je povezalo razvijanje novih metod in učnih pristopov za učenje na prostem za trajnostni razvoj ter oblikovanje aktivnega evropskega sistema izobraževanja v resničnem svetu.

Model roke izpostavlja pet ključnih poudarkov, področij, ki so pomembna, da učenje na prostem vpliva na trajnostno razmišljanje: razumevanje, prenosljivost, izkušnja, opolnomočenje in vrednote. V modelu roke jih simbolizira pet prstov. Dlan, ki jih povezuje, predstavlja okvir, saj močan okvir pomeni globljo izkušnjo učenja trajnosti, celotna roka pa predstavlja simbol delovanja, izvajanja, aktivnosti, usmerjenosti, zanimanja, soglasja in znak sprejemanja.

Pomembno je trajnostno razmišljanje, vzpostavitev povezav med nadosebnimi vrednotami in razumevanjem naravoslovnih pojmov, prenos izkušnje učenja na različna področja življenja in vzpodbujanje trajnosti na podlagi izkušenj.

Model roke, »Hand model«, je pedagoški pristop, kompas, vir navdiha, ni pa edina resnica. Za učitelje katerekoli stroke lahko predstavlja celosten pristop k načrtovanju, razmišljanju, refleksiji in evalvaciji, k učenju na prostem za trajnostni razvoj. S prenosom učenja na prosto dosežemo trajnostno delovanje. Za učence predstavlja celosten pristop k učenju na prostem za trajnostni razvoj.

1.2 Skrivnostnost

Učitelji si prizadevamo, da učencu neznano ali malo poznano spreminjamo v znano. Skušamo ustvariti jasne podobe in razširjati učenčeva spoznanja. Vneto pojasnjujemo. Razlagamo skrivnostni svet okoli njih skozi vsebine in dejavnosti, ki jih predpisujejo učni načrti predmetnika. Uporabljamo najrazličnejše pedagoške pristope, svoje bogato znanje iz metodike, psihologije, stroke … vse z namenom, da šola nudi otrokom trdno osnovo za polno življenje skozi načrtovane učne enote.

Prav vsak izmed njih, pa tudi nas, odraslih, nosi v sebi radovednost in dar raziskovanja. Na tej osnovi v glavnem temelji pedagoški pristop skrivnostnost.

V SSKJ je razlaga pridevnika **skrivnosten** naslednja*: skrivnosten* skrivnósten -tna -o prid., skrivnóstnejši (ọ́) 1. ki se ne da razumeti, dojeti, pojasniti.

Učitelj uporabi ta pristop za načrtovanje in izvedbo učne enote. Evalvacija učnega procesa poteka spotoma. V učni enoti, zgrajeni po pristopu skrivnostnost, so v ospredju dejavnosti, v ozadju pa učni cilji oz. dosežki iz kurikuluma. Ali drugače povedano: učno enoto učitelj oblikuje za uresničitev učnih ciljev iz učnega načrta, ki predstavljajo zunanji skelet, pedagoški pristop skrivnostnost pa predstavlja njen čvrst, notranji skelet.

Učitelj je scenarist: klasično učno enoto spremeni v zgodbo, prežeto s skrivnostmi od začetka do konca. Učna enota je celovita zgodba, polna praktičnih in miselnih nalog. Učenec je v zgodbo in naloge povsem vključen. Neposredni stik z resničnim svetom je zagotovljen, saj je učno okolje učilnica v naravi. Učitelj je v zgodbo vpet kot režiser dogajanja. Učenca usmerja in poskrbi za nagrajevanje ob dosežkih, kar dodatno deluje na učenca močno spodbujevalno.

Dejavnosti so tiste, ki učijo, ne učitelj: učenec pridobiva, spopolnjuje, nadgrajuje znanje in spretnosti z delom v skrbno načrtovanih, čarobnih dejavnostih. Dejavnosti učenca navdušujejo, privabljajo, obljubljajo odkritja in pustolovščine. Čarobne dejavnosti so ključni element učnega procesa. Vsebujejo različne elemente skrivnostnosti, s katerimi dosežemo aktivacijo domišljije, ponotranjenje, vpetost in stopnjevanje radovednosti. Dejavnosti so skrbno izbrane in oblikovane tako, da so osredotočene, zaporedne ter med seboj povezane. Osredotočene so na vzbujanje prijetnih občutkov. Začnejo se na učencu ustrezni miselni ravni. Zaključijo se z njihovim novim razumevanjem.

1.3 Estetski pristop

Besedo estetika pogosto povezujemo le z občutkom za lepoto skozi umetnost. Estetski pristop pri učenju na prostem pa ima širši pomen – vključuje občutke, čutne zaznave, razumevanje narave, kar izhaja iz čustvenih in čutnih izkušenj na prostem. To področje je v šolskem programu dokaj zanemarjeno in učiteljem ter mladim, ki so vajeni tradicionalnega učenja v razredu, niso blizu.

A zakaj je to pomembno?

Preprost odgovor je, ker smo čustvena in čutna bitja in je estetika bistvenega pomena za naš razvoj in za naše zavedanje drugih in narave. Estetski pristop spodbuja, da naravo doživimo celostno, motivira, navdušuje in spodbuja k ustvarjalnosti.

Kadar smo zunaj, smo v kompleksnem prepletanju čustev, zaznav in misli. Občutki izhajajo iz svežega zraka, vetra na obrazu, vonja zemlje, ptičjega petja, zvoka tekoče vode, našega bitja srca, gibanja našega telesa, tišine in lepote pokrajine. Teh občutkov ni potrebno vnaprej napovedovati ali jih razlagati – se zgodijo, brez cilja, brez napora, jih čutimo, izkusimo, lahko delimo.

Živimo v svetu, kjer smo bombardirani z informacijami in smo pod stalnim pritiskom za njihovo sprejemanje in obdelavo. Čas v naravi pa nas osvobodi hrupa in pritiskov vsakdanjega življenja. Omogoča nam, da upočasnimo. Skozi čutna doživljanja spoznamo, da smo del narave, naš razum se odpre, kar vodi v tudi v celostni razvoj učenca – uravnoteženost, samozavedanje, odpornost, odgovornost, zadovoljstvo. Razvijamo inteligenco celega telesa.

Estetski pristop je težko izolirati od drugih pristopov, pomembno je prepletanje z drugimi pristopi – tudi z znanstvenim raziskovanjem narave, športnimi aktivnostmi v naravi, s tehnologijo, … Pomembno je, da učitelji z izbiro zanimivih krajev, organiziranjem dejavnosti, zaznavanjem skupine, pustijo čas in omogočijo različno dojemanje in razumevanje narave in okolja.

Estetski pristop postaja vedno bolj pomemben in se še razvija v okviru mednarodnega projekta, v katerem sodeluje tudi CŠOD skupaj s partnerji iz Finske, Anglije in Nemčije.

1.4 IKT in učenje na prostem

Informacijsko-komunikacijske tehnologije (IKT) so v naših življenjih vse bolj prisotne in postajajo vse bolj zmogljive. CŠOD se v zadnjih letih ukvarja tudi z raziskovanjem možnosti pametne uporabe IKT za učinkovito učenje na prostem. Glavno orodje, ki ga pri tem uporabljamo, je aplikacija CŠOD Misija.

CŠOD Misija je mobilna aplikacija, ki smo jo na CŠOD razvili z namenom uvajanja mobilnih tehnologij v pedagoške pristope učenja na prostem. Deluje kot mobilni vodič za samostojno učenje. V ta namen uporablja zmogljivosti sodobnih mobilnih tehnologij ter motivacijske pristope z elementi iger. Uporabniki se s pomočjo aplikacije lahko podajo na učne poti – misije – po skritih kotičkih, ki jih je v različnih okoljih vredno raziskati. Vsaka misija vključuje tudi številne izzive, ki celotno izkušnjo naredijo še bolj zanimivo in privlačno.

Aplikacijo smo v CŠOD razvili že v letu 2015, v nadaljnjih letih pa smo jo nadgradili in njeno uporabo razširili na območje celotne Slovenije. Nove misije ves čas pripravljajo številni slovenski učitelji, aplikacijo pa uporablja vse večje število učencev.

Aplikacijo si lahko naložite na svoj mobilni telefon preko Google Play ali App Store!

2 Povzetki prispevkov na konferenci

V nadaljevanju so predstavljeni prispevki udeležencev na konferenci. Urejeni so glede na tip prispevka in vsebinsko področje.

2.1 ZAČUTIMO GOZD

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

BISERKA ŠKARJA CELEC

OŠ NARODNEGA HEROJA MAKSA PEČARJA

Dejavnost začutimo gozd je bila izvedena kot naravoslovni dan. Učenci so bili nenehno aktivni na vseh naravoslovnih področjih gozda. Ustavljali so se na različnih delavnicah, kjer so izdelovali iz naravnega materiala, otipali naravo, za zavezanimi očmi prehodili pot s pomočjo vrvice, opazovali in otipali divje živali in spoznali svet volkov in medvedov. Kakšne so naboljše možnosti, da žival preživi in zakaj toliko vrst kot so na primer metulji izumirajo.

2.2 RAZNOLIKA NARAVA

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

KATJA JERIČ

OŠ PREDOSLJE

V naši skupini imajo otroci zelo velik interes reševati uganke.
V igralnici sem na vidno mesto postavila kuverto z uganko. Nekaj časa so otroci potrebovali, da so opazili kuverto. Spraševali smo se kaj je v kuverti in kdo nam jo je pustil. V kuverti je prva uganka, katere rešitev nas je peljala v garderobo, druga kuverta je bila v garderobi, rešitev nas je peljala na igrišče, kjer smo našli tretjo kuverto z uganko, katere rešitev nas je peljala na travnik in še ena kuverta, ki nas je pripeljala do gozda.
V gozdu pa nas je čakala kuverta v kateri pa ni bila uganka, ampak naloge:
Dva barvna lista A3. Na prvem (zelenem) je pisalo: MEHKO, na drugem (rjavem) TRDO.

1. *Naloga: poišči na travniku ali v gozdu eno mehko stvar in jo odloži na zelen list.*
2. *Naloga: poišči na travniku ali v gozdu eno trdo stvar in jo položi na rjav list.*

Po opravljenih nalogah smo naredili krog okoli nabranega materiala in ugotavljali, kaj vse smo naši v gozdu in na travniku najprej mehkega in potem še trdega. Ugotovili smo tudi, da je trdih stvari bilo več.
Otroke vprašam, če so morda našli še kakšno sporočilo. V gozdu jih spet čakala kuverta v kateri je sporočilo gozdnega škrata.
Dragi otroci
Vedno sem zelo vesel kadar obiščete moj gozdiček. Z veseljem opazujem, kako skrbite za rastline in živali v gozdu.
Letos gozdička niste velikokrat obiskali, saj nam je dež cele dneve nagajal. Odnesel je moj dom in domove mojih škratjih prijateljev.
3.naloga: Iz vsega nabranega naravnega materiala nam naredite hišice, ki nas bodo razveseljevale čez počitnice.

2.3 FUN EGG HUNT

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

ANA TUŠEK

OŠ POLJANE

/

2.4 OBRAVNAVA UMETNOSTNEGA BESEDILA

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

TAMARA KOGEJ

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Gre za obravnavo pravljice in razumevanje njene vsebine z elementi skrivnostnosti.
Elementi skrivnostnosti:
- naloge skrite v plastičnih jajčkih na različnih mestih na šolskem prostoru (travnik ob igrišču, igrišče, ob drevesu, pod toboganom…)
- razkritje konca pravljice
- razmišljanje učencev o tem, zakaj zajec potrebuje kokošje jajce (pravljico povežejo z znanjem o praznikih – velika noč)

2.5 MIŠKO SAMO RABI POMOČ

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

POLONA STRMOLE

OŠ STIČNA

Z učenci 1. razreda smo naravoslovni dan travnik izvedli na travniku po principu skrivnostnosti. Prejeli smo skrivnostno pismo, ki nas je vodilo na igrišče, kjer smo našli navodila o opazovanju in raziskovanju travnika ter njenih prebivalcev (rastlin in živali).

2.6 OGRAJICA ALI POLAGANJE KOŠČKOV TRAVICE

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

MILKA HUDOKLIN

OŠ ŠMIHEL

Učenci pred učilnico poiščejo pismo skrivne abecede s skrivnostno vsebino, ki visi na vratih s plombo. V učilnici morajo poiskati majhne listke, ki pojasnjujejo posamezne znake skrivne abecede.
Vsebina pisma:
V avli šole. Čez 5 min.
Bodi obut.
Pojdi z mano gradit ograjico ali polagat koščke travice.
Na šolskem igrišču in bližnjem travniku čakajo razpršene smeti (karton, papir, plastenke …). Učenci spoznajo, da bo potrebno poskrbeti za naravo s pobiranjem smeti in ločevanjem v zabojnike.
Odkrijejo čarobno potovanje Ograjica ali polaganje koščkov travice. Na poseben kartonček, ki ga morajo zapolniti z različnimi stvarmi (npr. kamenček, risbo, rastlino, vejico …).
Ob koncu potovanja njihova zapolnjena vstopnica služi kot povratna vozovnica v učilnico, kjer čaka časovna kapsula leta.
Pred učilnico jih počakam, pogovorimo se o opravljenih nalogah, pregledam njihove posebne kartončke. Če so izpolnjeni, lahko vstopijo v učilnico. Na mizi pa čaka časovna kapsula leta. Nedotaknjena, prašna, saj je od 3. 9. 2018 stala na posebnem mestu v učilnici. V njej so skriti zapisi učencev. Dogovorili smo se, da jih preberemo zadnji šolski dan. Ker pa bodo uspešno opravili naloge, jih bomo prebrali že takrat. Čarobno potovanje se bliža koncu, tako kot šolsko leto. Ob tem začutijo, da ima vse svoj čas, da so se spremenili, da rastejo, da so njihovi interesi mogoče drugačni …

2.7 PO SLEDEH ŠKRATA ABECEDA

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

KATJA MIKULETIČ

Z učenci smo zbrani v jutranjem krogu, ko potrka po vratih. Dežurni učenec nam prinese skrivnostno pismo škrata. Pismo skupaj preberemo. Škrat učencem zaupa, da jih opazuje že nekaj časa. Pohvali jih, ker so se že veliko naučili in pridno usvojili vse črke abecede. Pove jim, da jim je v šoli in njeni okolici pripravil in skril razne naloge ter jih povabi na pustolovščino.
Prva naloga (ABECEDA): Učenci morajo v pravilnem zaporedju poimenovati črke v abecedi in povedati, koliko je vseh črk. Učenci morajo število 25 izgovarjati vedno bolj glasno. Naenkrat spet potrka po vratih. Dežurni učenec prinese skrivnostno škatlo. V njej se skriva pismo z navodili za nadaljevanje igre in zapestnice za učence. Zapestnice sestavlja šest krogcev. Učenci po vsaki opravljeni nalogi dobijo žig na krogec. Za uspešno opravljeno prvo nalogo učenci dobijo žig. Škrat jih povabi na šolsko igrišče, da se ogrejejo za pot po njegovih sledeh.
Opomba: Žigi so črke, iz katerih mogoče izvemo škratovo ime. Tega učenci še ne vedo.

2.8 IZGUBLJENI KLJUČ IN ŠPORTNI PRIPOMOČKI

Pristop: Skrivnostnost (plakat)

TANJA BELOVEC

Skrivnostno pismo, ki se bo pojavilo v tajništvu šole, bo sporočalo skrivnostno izginotje ključa kletke športnih pripomočkov in nekaj športnih pripomočkov iz omenjene kletke. Pismo bo razkrivalo namige, kje iskati športne pripomočke in kako priti do ključa.
Učenci bodo z iskanjem izgubljenih športnih pripomočkov utrjevali geometrijsko znanje, pridobljeno med šolskim letom. Z vsakim najdenim športnim pripomočkom in rešeno nalogo bodo postopoma prišli do skrivnostnega kraja, kamor je skrivnostni avtor skril ključ. Kljub rešeni nalogi bo še vedno ostala skrivnost, kdo je napisal skrivnostno pismo oz. kdo je skril ključ ter športne pripomočke.

2.9 ZAČUTIMO OKOLJE

Pristop: Model roke (plakat)

VIKTORIJA PUPAHER

OŠ SELNICA OB DRAVI

Poučujem kombiniran oddelek 3. 4. razreda. Veliko ur namenjam učenju v naravi. Predmeti se med seboj prepletajo. Učenci so že navajeni, da imajo v šoli za vsak primer tudi obutev in kakšno oblačilo za primer slabega vremena. Če uro ali več načrtujem v naravnem okolju, potem to običajno tudi izvedem. Ta vsebina je potekala v naravi tri ure. Učenci so bili izjemno aktivni. Delali so v skupinah, kjer so imeli naloge iz različnih predmetnih področij. Znanje se pridobiva iz okoliške narave v domačem okolju. Zunanje okolje nam zagotavlja enkratno priložnost izzivanja in razvijanja človekovih odnosov do narave in okoljskih težav s pomočjo neposrednega stika z okoljem in z različnimi vrstami senzoričnih aktivnosti. To je način razvoja okoljske občutljivosti učencev in krepitve njihove ljubezni do narave.

UČENCEM JE BILO OMOGOČENO, DA SO SE ZAVEDALI MEDSEBOJNE POVEZANOSTI– JAZ, TI IN SVET OKOLI NAS.

Vsi smo med seboj povezani in odvisni. Skupaj skrbimo za naravo, a jo tudi spreminjamo, urejamo… Vsi smo delček nečesa večjega.

UČENCEM JE BILO OMOGOČENO SODELOVANJE, UDELEŽBA IN PREVZEMANJE ODGOVORNOSTI TER USMERJANJE LASTNEGA UČENJA.

Učenci so imeli priložnost sodelovati v najrazličnejših aktivnostih. S svojimi ugotovitvami, spodbudami, mnenji so usmerjali svoje lastno učenje. Njihove ugotovitve so usmerjale „učenje“.

UČENCI SO RAZMIŠLJALI O TEM, KAJ SO SE NAUČILI IN NA KAKŠEN NAČIN

Že na terenu in v zaključnem delu dneva so učenci povzemali svoja spoznanja.

Prepoznavali so podobnosti in razlike med drevesi, razmišljali so o starosti dreves, o poseganju ljudi v okolje, onesnaževanju zraka, tal,…. . Učenci so razvijali veščine skupinskega dela, sodelovanja in udejstvovanja. Sodelovanje, udeleženost in odgovornost, omogočanje ukvarjanja učencev z njihovimi lastnimi občutki in občutki drugih na aktiven in demokratičen način. Učenci bodo tako sposobni prevzemati individualne in kolektivne odgovornosti zase, za druge in kasneje celoten svet okoli njih. Učenje na prostem ni zgolj zdravo, lahko je tudi zelo učinkovito za učenje pojavov v resničnem življenju.

Učenci so znali začutiti okolje. Znali so prenesti svoje izkušnje v pogovor in razmišljanja, zakaj nekatere živali npr. živijo samo v gozdu in ne tudi na travniku ali obratno, zakaj lahko mravljico najdemo na travniku, vrtu in gozdu.

Tudi čustveni odziv je pomemben. Skozi celotno dopoldne se je kazala motiviranost in sproščenost otrok. Otroci so bili dovzetni za vsa nova spoznanja. In kadar se nekdo uči v veselje in zabavi, potem so velike možnosti, da ta spoznanja ohrani in po njih tudi živi.

Zelo pomembno se mi zdi, da otroci na lastni „koži“ občutijo kako odpadki vplivajo na nas, učencem sem želela omogočiti sodelovanje, udeležbo, prevzemanje odgovornosti in usmerjanje lastnega učenja – skozi večino dejavnosti so učenci ugotavljali, da so tudi sami odgovorni za čisto okolje oziroma, da lahko sami veliko prispevajo k ohranjanju okolja ter opolnomočiti učence, da so sposobni pozitivnega ravnanja ter s tem povzročanja sprememb. Zopet se potrdi dejstvo, da kar naravi damo, nam bo vrnila. Učenci so pokazali občutek za
spoštovanje narave. Spoštovanje in upoštevanje prihodnjih generacij.

Da so učenci uživali mi povedo tudi nešteto vprašanj/opazk/misli otrok na terenu. Predvsem pa tudi vsakodnevno spraševanje: Kdaj gremo spet raziskovat? A bomo šli še enkrat za dalj časa lovit travniške živali, rastline?
Ja, seveda bom dovolila. Čim prej in čim večkrat. Vidim, da od tako izpeljanih učnih vsebinah učenci odnesejo mnogo več.

2.10 ZAČUTIM GOZD

Pristop: Model roke (plakat)

MOJCA STRAŠEK

OŠ SELNICA OB DRAVI

V gozdu določila teren gibanja. Učenci so se poljubno razdelili v štiri skupine. Skupine so si določile svoje ime (gozdna žival). Svojo izbiro (ime skupine) so prikazali z mimiko (ostali so ugibali) ter povedali, zakaj so izbrali določeno žival. Sledile so različne naloge. Za opravljeno nalogo je skupina pridobila določeno število točk. Točke so sproti zapisovali učenci. Ker poznamo samo števila do dvajset, je vsaka skupina izbirala med črtičnim in figurnim prikazom.

1. V neprosojni vrečki so bili različni gozdni plodovi (želod, žir, storž, kostanj). Vsi člani so otipali plodove in nato na tablico (piši briši) zapisali imena plodov ali pa jih narisali – v primeru, da poimenovanja niso poznali.

2. Vsaka skupina je izbrala člana. Izbranec je bos ter z zavezanimi očmi stopil na eno izmed pripravljenih podlag (pokrov škatle napolnjen z listi, mahom, vejicami ali storži).

Po končanih prvih dveh nalogah smo se pogovorili o čutilu, ki smo ga uporabili.

3. Člani skupine so morali v določenem času poiskati štiri različne plodove (želod, žir, storž, kostanj). 4. Učencem sem razdelila lističe z obrisi drevesnih listov. Naloga skupine je bila, da v določenem času poiščejo narisano.

5. Učencem sem razdelila lističe s sliko podrasti. Znova je bila naloga skupine, da v določenem času poiščejo ustrezni del podrasti.

Po končani četrti in peti nalogi smo se pogovorili o čutilu, ki smo ga uporabili.

6. Učencem sem naročila, naj povonjajo različne stvari v svoji bližini. Nato je vsaka skupina dobila dva neprosojna lončka z vsebino (gozdne jagode, smrekovi vršički). Na tablo (piši briši) so morali napisati, kaj vonjajo.

Znova smo se pogovorili o čutilu, ki smo ga uporabili pri šesti nalogi.

7. Člani skupine so zamižali ter pojedli gozdno jagodo in kasneje še borovnico. Nato so morali na tablo piši briši zapisati, kaj so okušali. Sledil je pogovor o čutilu, ki smo ga uporabili pri sedmi nalogi.

8. Naročila sem, naj zaprejo oči in pozorno poslušajo zvoke, ki jih slišijo. Nato sem s pomočjo telefona predvajala tri posnetke (sova, žolna, volk). Sproti so morali zapisati na tablo (piši briši) ime živali, ki povzroča ta zvok. Po izvedeni nalogi smo se pogovorili o čutilu, ki smo ga potrebovali za izvedbo naloge.

9. Določili smo deblo drevesa ter razdaljo metanja označili s položeno palico. Naloga učencev je bila, da s storžem zadenejo drevo.

10. Za zaključek sem na gozdnih tleh razgrnila manjše belo platno z zapisano abecedo. Naloga učencev je bila, da v svojo košarico naberejo manjše stvari, ki jih najdejo v gozdu. Stvar poimenujejo, določijo prvi glas ter jo položijo k dani črki (b – borovnica).

Na koncu smo prebrali prikaz, prešteli točke in si čestitali.

2.11 OPAZUJEM POKRAJINO

Pristop: Model roke (plakat)

BARBARA BEDJANIČ

OŠ SELNICA OB DRAVI

Izvedba učne vsebine je trajala 5 šolskih ur v skupaj 4 dneh. Vsebina učne je bila usklajena s cilji 1. razreda pri spoznavanju okolja - Tematski sklop: Prostor/Učenci spoznajo okolico šole in poti v šolo, se orientirajo v šolskem prostoru in spoznajo osnovne geografske pojme. V sklopu teh 5 šolskih ur smo se povzpeli na bližnjo vzpetino nad šolo, kjer smo opazovali šolo in njeno okolico, prepoznavali določene stavbe in elemente v okolju, opisovali pokrajino, iskali s fotografijo v roki (odsek opazovane pokrajine) del pokrajine pred nami, opazovali in naštevali, kaj vse vidimo levo in desno od šole, za šolo in pred šolo, skozi didaktično igro to utrjevali in skušali opisati pot od šole do doma. Spoznali smo simbole za posamezne elemente v naravi (hrib, potok reka, most..), skozi igro iskali pare (simbol-poimenovanje simbola) in na šolskem igrišču v igri potovali od enega simbola k drugemu in pripovedovali (vizualizirali, improvizirali) kje smo (npr. most), kakšen je, kaj teče pod njim, ali ima ime, itd. Te enake simbole so nato dobili učenci kot izrezane sličice, ki so jih morali pravilno zalepiti na listu, na katerega so v sredino narisali šolo, in se pravilno orientirati glede na šolo. Sliko so nato lahko dopolnili s svojimi idejami za simbole (npr. bencinska črpalka) in jih narisali na ustrezno mesto. Zadnji dve šolski uri so učenci v skupinah ustvarjali svojo pokrajino v peskovniku. Delo je potekalo na prostem, dobili so le moja navodila za delo in nekaj namigov, nato pa so delali samostojno v skupini, se dogovarjali, nabirali različen material (vejice, liste, kamenčke..) in poskusili izdelati pokrajino, ki naj bi vsebovala čimveč elementov, ki so jih spoznali v prejšnjih dveh urah. Uporabili so tudi plastelin, iz katerega so izdelali čolne, hiške in drugo. Na koncu so svojo pokrajino predstavili. Povedali so, kako se imenuje, zakaj tako ime, kaj lahko ponudi obiskovalcem, ki pridejo na obisk. Za konec so predstavili svoje občutke ob delu, kaj jim je bilo všeč in kaj ne ter česa bi si želeli še več.

2.12 FOLKLORNA DEJAVNOST - VEZ MED PRETEKLOSTJO IN SEDANJOSTJO

Pristop: Model roke (plakat)

VIDA TRUDEN

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA

Folklorna skupina devetošolcev si je v drugi polovici šolskega leta izbrala izziv spoznavanje kulturne dediščine Loške doline. Ogledali so si nekatere znamenitosti in si za motiv izbrali perišča, ki so ohranila svojo dejavnost skozi čas.
Pri starejših prebivalcih so dobili informacije o poteku dejavnosti in pripomočkih, ki so jih uporabljali v preteklosti. Ob tem so spoznavali delitev dela po spolu, oblačilno kulturo tistega časa, šege, plese in pesmi, ki so bili del tedanjih opravil.
Pri folklorni dejavnosti so ustvarili splet in vanj vnesli hudomušne prizore iz vaškega okolja. Dekleta so uporabila perivnike in škafe za prikaz pranja nekoč, vsi skupaj pa so uprizorili tri ljudske plese, značilne za naš kraj. Splet so popestrili s petjem ljudskih pesmi.
Svoje ustvarjanje so predstavili krajanom ter ga obogatili z razstavo starih oblačil in uporabnih predmetov. V obiskovalcih so izzvali navdušenje, nostalgijo in obujanje starih spominov.
Z izvirnim nastopom so si prislužili vstopnico na prireditev Srečanje treh dežel (Slovenija, Avstrija in Italija), ki je potekalo v kraju Glanegg v Avstriji. Tudi tu so požeti val navdušenja in pohval.
Še posebej so pritegnili pozornost, ko so po končanem nastopu polni žara zaigrali na uporabljene rekvizite iz spleta (perivnike, škafe).

2.13 POMLADNI DAN

Pristop: Model roke (plakat)

EVA TOMŠIČ

OŠ ŠMARTNO, ŠMARTNO PRI LITIJI

Učna vsebina je bila izvedena v 3. razredu. Tema Pomladni dan je bila tema celotnega tedna, šlo je za medpredmetno povezovanje slovenščine , spoznavanja okolja in glasbe. Z učenci smo odšli na šolsko igrišče, kjer smo najprej naredili nekaj vaj sproščanja, se umirili in tako začutili naravo z vsemi svojimi čutili. Učenci so pripovedovali o svojih zaznavah in občutkih (veter, vonj, moč sonca…,)o spreminjanju in ravnovesju v naravi,o vplivih nežive narave na živo , o pretoku, energije, ki je pri tem pisotna in so jo začutili. Pogovor smo navezali na občutke, ki nas prevevajo, ko je lepo vreme. Učenci so ugotovili, da so veseli, dobre volje, ko sije sonce, da bi kar zapeli, zato smo ponovili slovensko ljudsko pesem Lepo je pomlad.

Z učenci smo se nato sprehodili do šolskega vrta, kjer smo imeli kratek razgovor o pomladi : Kdaj je prvi koledarski pomladni dan? Zakaj rečemo 'koledarski'? Kako vemo, da se je začela pomlad? Učenci so podali svoja mnenja, izkazali znanje in asociativno razmišljali o povezanosti živih bitij. Pogovor smo nadaljevali z vremenom splomladi. Usmerila sem jih na Brain storming ob besedi POMLAD- začetek, trajanje, enakonočje, rastline, živali, ljudje, vreme.

Nato smo z učenci naredili kratek opazovalni sprehod okoli šolskega vrta.

Učenci so opazovali spreminjanje, rast, velikost in barvo trave, poimenovali so cvetlice, poiskali živali …Poslušali so zvoke v naravi, ptice, čebele, muhe, žuborenje potoka … Opazovali so vrt. Katere rože že cvetijo? Pogovarjali smo se o delu na vrtu spomladi. Učenci so opazovali sadna drevesa, brste, cvetove, obiskovalce …

Po sprehodu smo se vrnili v razred, kjer so učenci pripovedovali, kaj so opazili v naravi, o pozitivnih čustvih, ki so jih doživeli in o tem, na katera področja bi lahko prenesli nova znanja.

Učenci so razmišljali predvsem o zgodbah in pesmicah o naravi, zato sem jim povedala,da je topli veter prišumel tudi do pesnice in pisateljice Neže Maurer. O njem je napisala pesem z naslovom Topli veter. Učencem sem pesem doživeto prebrala. Po čustvenem premoru sem jim rekla: In ves svet se je zamajal – sem in tja, sem in tja... Vsi skupaj smo se zamajali.

Pesem sem jim še enkrat prebrala, učenci so se ob njej nežno zibali sem in tja. Z učenci smo se pogovarjali o občutjih ob pesmi.

Pesem sem jim prebrala na različne načine: glasno, odločno, hitro, počasi in nežno, poudarjeno vsako prvo besedo v vsakem verzu, ostalo nežno. Učenci so se morali nato sami spomniti načina kako bodo pesem prebrali. Brali so vsi učenci, vsak na svoj način. Izmed vseh branj smo izbrali tisto, ki je najbolj ustrezalo pesmi Topli veter. Vsi skupaj smo jo nato še enkrat tako prebrali. Za domačo nalogo so učenci poskušali napisati svojo pesem o pomladi. Učenci so bili zelo motivirani za pisanje pesmi, tako da je nastalo kar nekaj zelo kvalitetnih pesmic.

2.14 UČILNICA V NARAVI, UČILNICA V NAS

Pristop: Estetski pristop (plakat)

INES GORENŠČEK

V okolici naše šole smo letos ustvarili učilnico v naravi. Postavili smo dve visoki gredi, dve gomilasti gredi, štiri grede iz palet, posadili sadno drevje in grmovnice, izdelali čutno pot, uredili maketo Slovenije, postavili pitnik za ptice in hotel za žuželke ter kompostnik. Vse to je potekalo v okviru dveh naravoslovnih dni. Medtem, ko so nekateri učenci ustvarjali učilnico v naravi, so drugi na prostem ustvarjali zgodbe, pesmi in risbe povezane s to tematiko.

Dolgo smo razmišljali, kako bi povezali vse aspekte učilnice v naravi in prišli do čudovito ideje. Rdeča nit naše učilnice v naravi bi bila človeško telo, kajti že kipar Henry Moore je trdil, da vse oblike narave razumemo samo skozi svoje telo. Naša učilnica v naravi bo s svojimi elementi hkrati vodnik po človeškem telesu. Vsaka postojanka bo predstavljala človekov organski sistem ali organ. Učenci bodo bolje razumeli in se še bolj zavedali povezanosti in podobnosti narave s samimi seboj, saj so se zaradi hitrega načina življenja oddaljili od nje. Otroci se redko zavedajo, da je drevo živo. Pogosto vanj brcajo ali po njem tolčejo s palicami in vrisujejo črke. S tem, ko bi drevo primerjali s sami seboj in bi ugotovili, da je živo, saj ima enake lastnosti kot mi (presnavlja, raste, se odziva na dražljaje, se prilagaja okolju in se razmnožuje). Nanj bi gledali bolj subjektivno, izhajali bi iz sebe.

Ker je naša učilnica v naravi v fazi nastajanja smo se odločili, da bomo korita za rože, ki so postavljena na obeh straneh poti v šolo, pobarvali rdeče in modre barve saj predstavljajo žile (kapilare in vene).

Reprodukcijski sistem prestavljajo naše grede in grmovnice ob njih. Tam se namreč rastline razmnožujejo in ustvarjajo plodove.

Naša drevesa predstavljajo dihala, naša pljuča.

Potok, ki teče ob šoli bo predstavljal sečila.

Prebavila so kompostnik, kjer se nepotrebne snovi, ki smo jih izločili pretvarjajo v zemljo.

Čutna pot, ki je postavljena med visokimi drevesi predstavlja naša čutila. Bosi bomo na čutni poti preizkušali čutilo za tip, ter z božanjem lubja ugotavljali vrsto drevesa, z nosom bomo zaznavali vonj smreke in lipe, z ušesi poslušali šumenje dreves in ročno ustvarjenih zvočnih izdelkov obešenih na vejah dreves ter živali, ob čutni poti bomo z zavezanimi očmi preizkušali čutilo za okus in s čutilom za vid spoznavali npr. podobnosti in razlike med listi dreves...

Pitnik za ptice, sestavljen iz korit za rože, so učenci pri pouku likovne umetnosti poslikali kot dve prepletajoči drevesi modre in rdeče barve.

Da bi naša učilnica povezala čim več ustvarjalnih učencev, smo jo ustvarjali z različnimi pristopi. Zgoraj opisan pristop je bil estetske narave s pridihom pristopa skrivnostnosti. Ideje so plod učiteljev slovenščine, likovne umetnosti, učiteljev razrednega pouka itd. Pri pouku slovenščine so otroci ustvarili zgodbo v kateri sta se lipa in smreka med seboj pogovarjali. Prav tako smo v koncept vključili visoke lesene kipe, može z dolgimi bradami, ki krasijo okolico šole. Oni so stražarji, varujejo našo učilnico v naravi in predstavljajo obrambne celice. Imenujejo se Nevrofil, Eozinofil, Makrofag in Limfocit. Vodja stražarjev je Imun, najmogočnejši med njimi. Tudi o njih so učenci spisali zgodbo.

Vse komponente učilnice v naravi bodo opremljene z informacijskimi tablami, kjer bodo omenjene teme podkrepljene s sliko in besedo. Na njih bodo tudi razloženi in primerjani človeški in rastlinski organi npr. pljuča in listne reže.

Sledi pristop model roke. V naši učilnici v naravi poudarjamo vrednote, saj s skrbjo in pozornostjo skrbimo za rastline in živali, da lepo uspevajo. Prav tako si med seboj pomagamo in sodelujemo. Učilnico v naravi smo oblikovali skupaj, delali smo po skupinah, med seboj sodelovali in se spodbujali. Kot sem že omenila, gre pri idejno tako postavljeni učilnici v naravi tudi za razumevanje povezanosti narave s človekom.

Učenci imajo v učilnici v naravi, ki so jo pomagali ustvariti najpristnejši stik z naravo. Učenci so vključeni z glavo, srcem in roko. Razumsko razmišljajo o procesih v naravi, s srcem gojijo pozitivna čustva in ljubeč odnos do rastlin in živali v vrtu, ter z roko –delom skrbijo, da rastline in živali. Ob tem uživajo, kar je za nekatere otroke, ki preživijo večino časa za računalniki povsem nova vrsta užitka.

Izkušnje, ki jih bodo pridobili v naši učilnici v naravi bodo lahko prenesli na različna področja življenja. Spoznali bodo delovanje svojega telesa in do njega gojili pozitiven in zdrav odnos, naučili se bodo prilagajati in uveljaviti v delu v skupini, imeli bodo pozitiven odnos do fizičnega dela, znanje o vrtnarjenju bodo prenesli na domači teren, s prodajanjem pridelkov na bazarjih bodo razvili pravilen odnos do denarja.

Ker so bili aktivno vključeni v in so sami pripomogli k njenemu ravnovesju in obnavljanju bodo razumeli naravo, kroženja snovi v njej, obnavljanja, ravnovesja, pretoka energije bodo bolj razumeli in spoštovali naravo.

In nazadnje- uporaba IKT. Z uporabo računalnikov bodo učenci oblikovali besedila in slike na informacijskih tablah. Svoje telefone bodo uporabljali pri delu v skupinah, ko bodo reševali naloge (npr. z mobilnim telefonom fotografiraj vodne živali v petrijevki, fotografiraj cvet češnje), kasneje lahko učenci izdelajo ppt predstavitev kjer fotografije uporabijo ali pa izdelajo kviz za sošolce z uporabo spletne igre Kahoot (https://kahoot.com/). Pri terenskem delu lahko učenci vpisujejo v telefon spletne naslove, ki jih je učitelj vnaprej pripravil in si pomagajo pri določevanju živali, rastlin in podobnih nalogah.

2.15 RUŠEVINE AJDOVSKEGA GRADCA SO POVEDALE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ELIZABETA VOVKO

OŠ DR. VITA KRAIGHERJA

Učencem bom na listke, ki jih bom skrila na območju razvaline, napisala dele epa. Skrila bom tudi predmet, ki jim bodo v pomoč za razvozlanje vsebine epa; krstno svečo. Razdelila jih bom v dve skupini, kateri bosta na koncu uprizorili ep. Pod vsakim listkom bo vprašanje, na dveh pa tudi posamezni deli epa. Iz odgovorov na listkih bodo morali povezati, kaj se je na gradcu dogajalo. Že sam pojem zgodovine je ovit v skrivnostnost in sproža različna ugibanja, kaj se je dogajalo, kako in zakaj.

1. listek

On z njimi, ki še trdjo vero krivo,
beži tje v Bohinj, v Bistrško dolino,
v trdnjavo zidano na skalo sivo.
Še dan današnji vidiš razvalino,
ki Ajdovski se gradec imenuje,
v nji gledaš Črtomírovo lastnino.

Rešitev: Boj, obramba

2. listek

Bojuje se najmlajši med junaki
za vero staršov, lepo bog'njo Živo[
za Črte, za bogóve nad oblaki.
Kdo je boginja Živa? Rešitev: poganska boginja

3. listek

Na razgledni točki je pogled na bitenjsko cerkev, s čim lahko povežemo cerkev?
Rešitev: katoliška vera

Po pregledu odgovorov bomo z učenci prebrali prvih 10 kitic epa.

Po branju se bodo učenci razdelili v dve skupini, ki se bosta odpravili na prizorišče dogajanja. Za nalogo bo prva skupina dobila, da napišejo govor Črtomirja in predvidijo konec epa. Predvidijo naj, kakšne lastnosti ima Črtomir. Pogovorijo naj se tudi o tem, kaj mislijo, da so vojaki delali ob večerih. So se pogovarjali, peli, imeli kakšno glasbilo?

Druga skupina bo načrtovala, kako bi napadli Črtomirovo vojsko in prav tako, naj predvidijo, kako se ep konča.

Povabila jih bom, da skušajo ugotoviti, kako so se vojaki počutili, poiščejo naj načine za katere menijo, da bi vojakom pomagali pri čim večji mirnosti.

Dotaknili se bomo tudi simbolov, skritih v epu (na primer jezero, goščava, sama narava …).

Obujali in oplemenitili bomo učenčevo domišljijo (učenci si bodo predstavljali, kako so bili vojaki oblečeni, kakšno orožje so imeli, osmislili pojem pesniških sredstev: kri, kri po Kranji, Koratáni prelita, napolnila bi jezéro.

Vse dejavnosti, ki jih bomo z učenci izvedli, bodo vodile k samostojni tvorbi publicističnega besedila: novice in dramatizacije.

Nato bomo ep prebrali do konca in primerjali njihova predvidevanja s Prešernom.

Učence bom pozvala, da skušajo v naravi najti rekvizite in kostume. Na samem prizorišču dogajanja bomo uprizorili del pesnitve.

2.16 MALI MILIJON CEVI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

TINA GRAPULIN BAVČAR

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

V sklopu izbirnega naravoslovnega predmeta Rastline in človek je po učnem načrtu, med cilji, obravnava zgradbo rastlin. Glede na naslov, so bili učenci prepričani, da se bomo pogovarjali o vodovodnih, kanalizacijskih, izpušnih cevih….
Učiteljica v tišini odpelje učence na travnik. Učence razdeli v dve skupini in jim poda nalogo, da vsaka skupina nabere deset različnih rastlin. Še vedno v tišini, se učenci zberejo v učilnici na prostem, pred šolo, kjer ima učiteljica dve škatli. Na prvi škatli je oznaka E, na drugi pa D.
Prične se dejavnost po skupinah. Učenci imajo nalogo, da izdelajo kviz o rastlinah, ki so jih nabrali na travniku. Vprašanja v kvizu sestavijo na podlagi predhodnega znanja o zgradbi in delovanju rastlin. Ko učenci pripravijo kviz, si skupini postavljata vprašanja, ena drugi in obratno. Za vsak pravilni odgovor učiteljica skupini podari nagrado, slamico različne barve, na koncu pa še lonček. Na koncu, po razgovoru z učiteljico, morata skupini nabrane rastline ločiti v dve skupini, ter jih pravilno uvrstiti v škatli. Učenci ugotovijo, da je to glede na značilnost ali so enokaličnice ali dvokaličnice. Za pravilno uvrstitev dobijo nagrado barvice.
Učiteljica napoti učence v šolsko učilnico z navodilom, da s seboj ponesejo vse nagrade. V učilnici učence čaka mikroskop s skrivnostnim preparatom. Učenci si preparat ogledajo ter narišejo skico na A4 list. Skico tudi pobarvajo. Iz dobljene skice, v prečnem prerezu, učenci izdelajo model s pomočjo slamic in lončka. Učenci ugotovijo, da so izdelali steblo z žilami v katerih so vodovodne in sitaste cevi.

2.17 KDO JE OBISKAL MENIŠIJO?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MOJCA MELE

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Učenci bodo skozi različne naloge povezane z njihovim domačim krajem preko različnih namigov ugotavljali, kdo je obiskal njihov domači kraj in kaj ga navdušilo. Naloge jih bodo vodile v spoznanje, da je bil to član ekipe raziskovalcev, ki ga poznajo iz učbenika za angleščino.

VSEBINA

Učenci prejmejo pismo neznanega avtorja, v katerem opisuje svoj obisk njihovega domačega kraja. V času bivanja na Menišiji je izgubil pomembno beležko z ugotovitvami, ki jih mora posredovati kralju države, v kateri živi.

Pismo jih vodi v opravljanje posameznih nalog, s katerimi učenci pomagajo neznanemu obiskovalcu do informacij, ki jih je izgubil. Za vsako opravljeno nalogo prejmejo nalepko, na kateri je pripomoček za raziskovanje. Na posameznih postajah z nalogami je element skrivnostnosti, ki usmeri učenca k naslednji nalogi: izgubljeno oblačilo, pozabljeni pripomočki.

Neznanec zgodbo zaključi z navedbo, da je v Menišijo poslal pomoč (vesoljčka iz učbenika), s katero pa je na žalost izgubil vsak stik. Na koncu je v ovojnici fotografija vesoljskega plovila. S pomočjo fotografije in najdenih predmetov ob posameznih nalogah morajo učenci ugotoviti, kdo je skrivnostni avtor pisma. Ker je neznanec iz tujine, mu učenci pomagajo tudi s svojim znanjem tujega jezika. Ob pričetku vsaka skupina dobi beležko, v katero bo z reševanjem nalog zapisovala ugotovitve. Oblikujejo jo zato, da jo bodo lahko po končanem delu poslali podatke skrivnostnemu obiskovalcu.

1. Planota Menišija je znana tudi po tem, da se v njej pogosto sprehajajo medvedi. Naš obiskovalec je opazil mladiča, ki je iskal pot do svojega brloga ter ga opazoval. Zabeležil si je njegovo pot. S pomočjo enostavnega zemljevida zapišite, v kateri smeri se je premikal, da boste lahko dopolnili podatke, ki jih je izgubil.

Element skrivnostnosti: Bidon z vodo, na katerem je nalepka zastave Združenega kraljestva ter zraven zapis United Kingdom. Pod nalepko je napis Name: ki mu sledijo zabrisane črke

- *Čigav je bidon?*
- *Kje bi ga lastnik lahko napolnil?*

2. Popotnik se je ustavil ob vaškem vodnjaku, da bi se odžejal. Iskal je pot do izhodišča zanimive turistične točke Špičasto stražišče. S pomočjo zemljevida Begunj zapišite, v katero smer se je premikal.

Element skrivnostnosti, ki učence vodi k naslednji nalogi: Ob vodnjaku je listek, na katerem je zapisano ime trgovine v Begunjah. Na listku piše: Buy some breakfast and snack!

Kam je skrivnostni obiskovalec odšel potem, ko se je odžejal?

3. Učenci na poti proti vznožju Špičastega stražišča najdejo nahrbtnik. V njem je v plastični vrečki košček sendviča, na katerem se je že pojavila plesen. V nahrbtniku sta tudi lupa in kompas. Nahrbtnik odnesejo s seboj v šolo, kjer si pod mikroskopom plesni ogledajo in zapišejo najpomembnejše ugotovitve:

- *Ali so to živi organizmi?*
- *S čim se prehranjujejo?*

Element skrivnostnosti: Čepica na veji drevesa, na kateri je napis Liverpool – Fly with the wind.

4. Učence pot vodi proti Špičastem stražišču, kjer na tleh najdejo vremenskega dele za izgradnjo vremenskega petelina ter zraven zmečkan načrt. S pomočjo navodil ga sestavijo ter rešijo. Označijo smer iz katere piha veter ter veter poimenujejo. V beležko zapišejo imena vetrov, ki so jih zasledili na poti k cilju.
Element skrivnostnosti: denarnica z osebno izkaznico vesoljčka ter pismo neznanega popotnika, ki je namenjeno vesoljčku.
5. Učenci v ovojnici najdejo fotografijo vesoljskega plovila in ob njej zapis.
I'm afraid to say but my space ship has some problems with the engine. I managed to land it between some trees. The trees had a special form of leaves, that I have never seen before. I tried to draw some. Do you recognize it?
Učenci raziščejo, med katera drevesa je vesoljsko plovilo pristalo ter svoje ugotovitve zapišejo v beležko.
Zaključek:
Učenci si pogledajo pismo, ki ga je vesoljčku poslal naš skrivnostni obiskovalec. Nanj se je podpisal le s svojo začetnico ter poleg narisal stvari, ki jih je izgubil. Učenci si jih ogledajo ter se poskušajo spomniti, ali so jih že kje videli. Kot nadaljnji namig skrivnostni obiskovalec zapiše, da je med svojim bivanjem v Menišiji poslal razglednico svojim prijateljem Sophie, Nicku in Carli. Na koncu odgovorijo še na ključno vprašanje:
Kdo je torej obiskal Menišijo?
Skrivnost, ki ostane: Kje je neznančeva beležka in potnik iz vesoljskega plovila?

2.18 PALICA ME POIŠČE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

JASMINA MULC

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Učenci so mali čarovniki, razdeljeni v skupine. Vsak član skupine si v naravi poišče palico. Učitelj čarovnik pripravi delovno mizo, kjer so različni materiali. Z omenjenimi materiali si palico okrasi na poljuben način. Vendar mora palica vsebovati še dva elementa iz narave, to sta kita zmajevega srca in feniksovo pero. Ta dva elementa mora na kakršenkoli način pritrditi na palico. Ko je palica okrašena ter vsebuje oba zahtevana elementa se skupina zbere in izmisli čarobni urok. Ta čarobni urok s pomočjo čarobne palice pripelje učence do naslednje skrivnostne sobe, kjer je čarovniški mojster (učitelj). Mali čarovniki morajo izrekati čarobni urok toliko časa, dokler se v dimu ne odpre skrivnostna čarovniška skrinjica. V skrinjici se skriva zaklad. Vsaka skupina iz skrinjice vzame dve sporočili. Ti dve sporočili predstavljata del izgubljene karte zaklada. Ko vse skupine izrečejo čarovniški urok in dobijo delček sporočila oz. zemljevida morajo skupaj sestaviti izgubljeno karto zaklada.

2.19 KAKO JE SVETLOBA SREČALA ČEVELJ?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MARIJA MAJA GRENKO

OŠ FRANA ROŠA

V prispevku predstavim delavnico, pri kateri sem uporabila dva didaktična pristopa: skrivnostnost in tekoče učenje. Oba pristopa delujeta globlje na učenčevo dojemanje in razumevanje narave. Učenci v delavnici s pomočjo skrivnostnega predmeta (čevljarska svetilka) ugotavljajo delovanje svetlobnega žarka (lom svetlobe na prehodu skozi različno goste prozorne snovi) in kako je človek že v zgodovini ta pojav praktično uporabil za svojo dobrobit. V nadaljevanju delavnice spoznajo vrste leč in delovanje lupe. V zaključku delavnice učenci podajo logičen in povsem razumljiv odgovor na v naslovu zastavljeno vprašanje: Kako je svetloba srečala čevelj?

2.20 LOV ZA ČAROVNIŠKIM LONCEM

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MARTINA MARC

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Oblečena v cerkniško čarovnico sem se z učenci odpravila na gozdno jaso blizu šole. Na jasi je stal velik čarovniški kotel. Namesto pokrovke ga je pokrival pisan prt. Učencem sem razložila, da gre za čarovniški kotel, ki deluje brez ognja. Vanj je potrebno vreči le prave sestavine. Če so sestavine prave se iz lonca dvigne dim in hrana je pripravljena. Ampak na svetu hrane ne potrebujemo le ljudje in živali ...? Nato sem jih vprašala ali so tudi rastline kdaj lačne in kako se hranijo one? Povedala sem jim, da jih danes čaka iskanje sestavin za čarovniški recept sladice, ki jo imajo rada drevesa in ljudje. Vsak učenec je prejel pregrinjalo in tako smo bili pripravljeni na čaranje.
Učence smo razdelili v skupine. Vsaka skupina je prejela zemljevid z vrisanimi 6 točkami. Na vsaki točki jih je čakala naloga pri kateri so dobili sestavino za končno recepturo. Npr:
Točka 1: Iz vej visim, drevo zelenim, jeseni se spremenim. Prinesite 1 primer predmeta. Ključ: LIST, IGLICA
Točka 2: Imam sopomenko, na roki jih je pet. Z lopatko me naloži v lonček. Ključ: PRST
Točka 3: Zaradi mene so rastline zelene. Prinesi predmet iz narave, ki vsebuje opisano snov. Ključ: KLOROFIL
Točka 4: V lonček ujemi nekaj plina, ki nastaja pri gorenju. Najdemo ga tudi v gasilnih aparatih. Ključ: CO2
Točka 5: Doma priteče iz pipe. Poišči jo v naravi in jo spravi v lonček. Ključ : VODA
Točka 6: Toplo sonce greje nas, ... iz naravnih materialov in iz 1 m rumene volne izdelajte majhno sonce s toplimi žarki.
Točka 7: Sestavi čarobni urok, ki ga glasno береš, ko v kotel dodajaš posamezne sestavine.
Skupina prinese vseh 6 sestavin za recept, če so prave in povedo čarobni urok se iz kotla pokadi. Nastene bel prah in prazna vrečka, le kaj bi to lahko bilo? S prstom lahko sežejo v posod z glukozo in okusijo poskusijo kaj je nastalo, vendar jed še ni končana, kotel mora še kuhati, da nastane prava jed. Ta čas, ko čakajo čarobni kotel morajo sestaviti pesmico o fotosintezi in jo skupaj prebrati. Če je pesmica pravilna bo v loncu čakal svež kisik in sadje saj se je sladkor spremenil v okusne češnje (odvisno od letnega časa).
Na koncu se postavimo v krog in se rastlinam zahvalimo za okusno sadje in svež zrak, ki ga dihamo vsak dan.

2.21 GOZDNI INTERNET

Pristop: Skrivnostnost (referat)

SABINA ŠPAREMBLEK

V dejavnosti je predstavljen gozdni svet pod našimi nogami oziroma sodobni izraz »gozdni internet«, kot magična beseda za raziskovanje nevidnega, nepoznanega, čarobnega, skrivnostnega …
Dejavnost je namenjena učencem 2. triade (9-11 let). Izvedena je bila na taboru za nadarjene učence.
Učenci se v skupinah po pet podajo na zanimiv potep po okolici. Vodi jih opis poti, ki ga najdejo v pismu Butalcev in čarovnic. Z dejavnostmi na prostem učenci odkrivajo različna naravoslovna znanja, ne eni izmed postaj pa se posvetijo raziskovanju presenetljivih dejstev o glivah (velikosti, ekologiji, prisotnosti na našem planetu, povezanosti z drugimi organizmi …). Z didaktično igro pridejo do razlage pojma »sožitje« med zelenimi rastlinami in glivo. Za nagrado si skupina prisluži nalepko na zbirni kartonček.

2.22 ČAŠA NESMRTNOSTI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

DAŠA JOŽELJ KRANJC

Pri pouku slovenščine smo po principu skrivnostnosti obravnavali Aškerčevo besedilo Čaša nesmrtnosti.
s pomočjo skrivnostnih elementov, namigov in dejavnosti so učenci spoznavali besedilo, kjer so se osredotočili na vprašanje: BITI ALI NE BITI NESMRTEN. Svoja spoznanja so navezali na zgodovino domačega kraja.

2.23 "KLINCFABRIKA"

Pristop: Skrivnostnost (referat)

NUŠA PONIKVAR

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Na Dan druženja in gibanja treh generacij, ki ga vsako leto organiziramo na šoli, je potekala delavnica »Klincfabrika«. V delavnico je bilo vključenih 6 učencev 7. razreda, ki so obiskovali med šolskim letom obvezni izbirni predmet Obdelava gradiv les.
Na delavnico smo povabili zunanjo sodelavko ga. Milko Peček. Ga. Milka je otrokom predstavila izdelovanje zobotrebcev na star način. Ob izdelavi zobotrebcev je prepevala ljudske pesmi.
Delavnica je potekala v naravi, po pristopu skrivnostnosti. Z učenci smo se dobili na šolskem vrtu, kjer jih je čakala košara s skrivnostnim pismom tete Milke in koščki lesenih palic. Otroci so se po navodilih tete Milke odpravili v okolico šole do leskovega grmovja, kjer so morali najprej nabrati šopek rož. Pred grmovjem so našli vrečko s sekiro in navodilo, da naberejo nekaj leskovih palic.
Nato so se odpravili v gospodinjsko učilnico. V gospodinjski učilnici jih je čakala košara s suho salamo in kruhom. Poleg je bilo navodilo, da narežejo salamo in kruh in narezek shranijo v hladilnik.
Nato so odšli nazaj na šolski vrt, kjer jih pričakala neznana oseba (teta Milka). Gospa je pela ljudske pesmi in izdelovala zobotrebce. Otroci so prisedli, opazovali izdelovanje in poslušali ljudsko petje.
Košček lesene palice je za mero, na katero morajo otroci narezati leskove palice. Gospa jim je nato pomagala, da so sami poskušali izdelati zobotrebec.
Po delavnici sledi narezek v gospodinjski učilnici, kjer si seveda pomagajo z zobotrebci.
Skrivnost, ki ostane pa je: Za koga je šopek?

2.24 REGRAT - SKRIVNOSTNA RASTLINA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

POLONCA PEČEK

OŠ LOG-DRAGOMER

Pri SPO se obravnavajo življenjska okolja, med njimi tudi travnik tako v 1., 2. in 3. razredu. Pri interesni dejavnosti Klub zdravošolcev pa sem želela narediti travnik kot življenjsko okolje čarobno. Narava se spreminja glede na letne čase in isto življenjsko okolje npr. travnik ni nikoli enako, vedno se spreminja in je na njem nekaj novega. Pri opazovanju travnika učenci najdejo čarobni napoj in staro skrivnostno pismo pradedkov in prababic. V pismu so vsa navodila, ki učence popelje na raziskovanje čudežne rastline. Vsako pomlad zraste regrat, nato rumeno zacveti in nazadnje regratovo lučko veter raznese naokoli, da bo naslednje leto ponovno zrastel nov regrat. Tako učenci spoznajo kroženje v naravi. Regrat pa ni samo navadna rastlina, ampak ima tudi zdravilno moč. V pismu so napotki, kako tudi sami lahko izdelajo regratov sirup za dolgo in zdravo življenje.

2.25 SKRIVNOSTNA SKRINJA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

KAJA LENIČ

OŠ LOG-DRAGOMER

V prispevku predstavljam način, kako sem didaktičen pristop Skrivnostnost vpeljala v izobraževalni proces pri predmetu Glasbena umetnost v 4. razredu. Izbrala sem si učno enoto SLOVENSKO LJUDSKO IZROČILO. Preko številnih dejavnosti sem učencem približala življenje naših prednikov, jih predstavila stare predmete, ki so jih nekoč uporabljali, jih naučila ljudski ples, omogočila spoznati narodno nošo in življenje nekoč. Izziv mi je bil, da pristop Skrivnostnost vpeljem v predmet, kjer se mi je zdelo to najtežje.

2.26 PIKNIK NA JASI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

BREDA GRUDEN

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

- Učence na koncu šolskega leta ob lepem vremenu nagradimo z izletom v bližnji gozd. Izleta ne napovemo vnaprej, zgodi se nepričakovano, tako da učence še bolj pritegne. Zaključi se z nenapovedanim piknikom na jasi.

- Poleti odmore preživimo na šolskem dvorišču. Naenkrat na tleh najdemo skrivnostno pismo in zastavico s črko P. Nihče ne ve kdo ju je izgubil, zato nas vse prevzame. Preberemo naslov in ugotovimo, da je pismo naslovljeno prav na 1. in 2. razred. Preberemo ga. Pomagajo učenci, ki že znajo brati. Pismo vabi otroke na pustolovski sprehod v gozd, kjer si bodo z opravljanjem petih nalog pridobili še pet zastavic. Pot je otrokom znana, saj tja večkrat zahajamo. V pismu je zastavljena že prva naloga.

- PRVA NALOGA TIHA POT: Prvo nalogo bomo opravili, če se do gozda sprehodimo v tišini. Zagrnemo zaveso« in se napotimo proti gozdu. S seboj vzamemo tudi pismo in zastavico. V gozdu »odgrnemo zaveso« in se pogovorimo o opažanjih na poti, o občutkih. Na videnem mestu ob smreki otroci najdejo novo zastavico. Na njej je črka I.

Predlagamo, da se sprehodimo naprej. Naenkrat med dvema drevesoma zagledamo zaveso (napeta vrv in blago). Pred zaveso je na tleh skrivnostna vrečka. Na njej je novo pismom v njej pa spalna očala za vse učence. Preberemo pismo. V njem so navodila za naslednjo nalogo.

- DRUGA NALOGA SLEPA STEZA: Otroci bodo morali pot med dvema zavesama prehoditi sami in z zakritimi očmi. Na poti jih bo usmerjala napeljana vrv, ki se je bodo držali. Ko bodo nalogo vsi opravili bodo dobili novo zastavico. Zavesa zakriva vnaprej napeljano vrv, zato je vse skupaj še bolj skrivnostno. Vsak otrok dobi spalna očala, mi pa ga pospremimo skozi zaveso in poskrbimo, da se primejo vrvi. Na drugi strani jih pričaka druga učiteljica, ki jih pospremi skozi drugo zaveso, kjer snamejo očala in počakajo na ostale. Ko vsi končajo pot, se pogovorimo o vtisih. Za zaveso najdejo tudi drugo zastavico s črko K.

Gremo po gozdu naprej. Otroci iščejo vrečko z navodili ali kakšne druge znake. Ko jo najdejo, je na njej spet pismo z navodili za tretjo nalogo, v njej pa flomastri (za belo tablo) in plastificirane podlage z nalogami za vse učence.

- TRETJA DEJAVNOST GLEDAM IN OPAZIM: Otroci pri tej dejavnosti delajo sami in v tišini. Na kontrolni seznam beležijo, kar opazijo v gozdu. Ničesar ne smejo prijeti. Dobijo pe navodilo, da se lahko oddaljijo le toliko, da nas še vidijo. Dejavnost zaključimo, ko prvi najde vse ali pa omejimo čas iskanja. Pogovorimo se o vtisih. Nagrada je nova zastavica s črko N.

Nadaljujemo pot. Nedaleč stran spet zagledamo zaveso, pred njo čevlje in večjo vrečo iz blaga. Tokrat je vreča prazna. Kako skrivnostno. Opazimo, da je v čevlju novo pismo, ki daje navodila za četrto dejavnost.

- ČETRTA DEJAVNOST BOSIH NOG NAOKROG: Vsi se morajo sezuti, čevlje pospraviti v vrečko in pot za zaveso nadaljevati bosi. Otroci se pripravijo, mi pa jih pospremimo do zavese, od tam pot nadaljujejo po vnaprej pripravljenem delu poti, ki vključuje zemljo, suho listje, veje in vejice, kamenčke, travo, suho travo. Pot lahko zopet končamo z zaveso, kjer jih pričaka druga učiteljica, ki tja odnese vrečo s čevlji. Očistijo si noge ter se ponovno obujejo. Ko vsi končajo, se pogovorimo

o občutkih, o tem kakšna je bila hoja, ali je bosa hoja zdrava, na kaj morajo paziti pri bosi hoji. Sedaj otroci že vedo, da jih v bližini čaka zastavica z novo črko. Na njej je črka I.
Nadaljujemo pot. Nedaleč stran najdejo novo pismo in vrečo. V njej so vnaprej pripravljene škatle (jajčne) s slikovnimi nalogami. V pismu so navodila za peto dejavnost.
- PETA DEJAVNOST DETEKTIVI: Otroci delajo v manjših skupinah. Vsaka skupina dobi škatlo s slikovnmi nalogami. Stvari lahko primejo in dajo v škatlo, vendar le po en primer. V škatli je namenoma en prostorček prazen. V ta prostor skupina lahko da nekaj po lastni izbiri. Čas iskanja jim omejimo po lastni presoji. Na koncu se pogovorimo o vtisih, skupine nam prestavijo kaj so dale v prazen prostor in zakaj. Otroci najdene stvari vrnejo v gozd. Dobijo še zadnjo zastavico na kateri je črka K.
- Ugotovijo, da so zbrali vse zastavice. Ali jim te zastavice kaj povedo? Poskušajo rešiti uganko. Rešitev je PIKNIK. Ampak kje? Vse smo prehodili in na poti nismo videli ničesar. Otroci bodo verjetno malce razočarani. Ne vedo pa, da jih na poti nazaj čaka vnaprej pripravljeno presenečenje - piknik na jasi. Vse pospravimo in se pričnemo vračati v šolo.
- ZAKLJUČEK PIKNIK NA JASI: Takoj, ko pridemo iz gozda, otroci zagledajo tablo na kateri piše PIKNIK NA JASI. Zagledamo odeje, na njej košare, pokrite s prtički. Najdemo tudi pismo. V njem je zapisano, da je nagrada za vse opravljene naloge piknik - gozdna pojedina. V košarah najdemo: gozdni med, čemažev namaz, čaj iz gozdnih jagod in borovnic, sirup iz smrekovih vršičkov, bezgov sok, kruh.
Pustolovski sprehod v gozd tako zaključimo z dobrotami, ki so povezane z gozdom. Pogovorimo se o njih, učenci pripovedujejo o svojih izkušnjah.
Zaključimo z ljudsko pravljico Gozdna pojedina.

2.27 KDO TUKAJ ŽIVI?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

POLONA MARKOVIČ

Učenci so razdeljeni v 3 skupine. Skupina določi vodjo, ki se lahko v njihovem imenu 5x obrne po pomoč na učitelja. Ime skupine si učenci izberejo sami in vsaka skupina dobi svojo barvo, ki ji sledi tekom celotnega dne.
Dejavnost smo začeli vsi skupaj v razredu, kjer smo učence seznanili s potekom dela in pravili. Potem so učenci na šolskem igrišču začeli iskati pisma z nalogami. Na tem mestu so bila skrita 3 pisma (za vsako skupino eno). Pisma nagovorijo učence, da se podajo v okolico šole, kjer bodo našli novo pismo. V pismih so kratka in jasna navodila za pot. Po kratkem sprehodu (10min) smo prišli do travnika. Tukaj vsaka skupina najde novo pismo (2), v katerem je zapisana uganka o živali, katere bivališče bodo našli blizu mesta, kjer so našli pismo. Ko so uspešno rešili uganko, so poiskali bivališče te živali. V bližini bivališč so učence čakala nova pisma (3). V vsaki izmed kuvert je bila slika živali (žolna, jež in jazbec) in učenci so morali poiskati njihovo bivališče v gozdu. Ko so ga našli, jim je učitelj dal zemljevid (4) (koliko korakov levo, desno, naprej nazaj – narisano na zemljevidu), kje najdejo naslednje pismo. V njem (5) je navodilo za naslednjo nalogo: znotraj skupine se razdelijo v pare. Najprej hodijo po pripravljeni potki bosi, tako da imajo s prevezo prekrite oči. Zaupati morajo svojemu partnerju in ga tudi poslušati ali gre levo, desno. Najprej to stori en, nato drugi. Nato vsi v skupini po poti hodijo z odprtimi očmi in pri tem govorijo na kateri podlagi so in kakšna je (gladka, bodeča, hrapava, mrzla, topla, mehka). Ko so se naužili te igre, so poiskali naslednje pismo (6). V njih so dobili sliko bivališča, ki ga morajo zgraditi in kaj lahko za gradnjo uporabijo (veje, listi, kamni, lubje, trava, lapuh, praprot itn.). Ob tem so si morali izmisliti zgodbo o živali, ki ji gradijo dom. Ta naloga je bila zadnja. Ko so končali z gradnjo, smo se usedli na travnik in najprej se je posamezni učitelj pogovoril s svojo skupino o tem, kakšen se mu je zdel ta dan (česa so se naučili, kako so se počutili in ali bi si želeli več takšnih učnih ur). Potem so skupine poročale o svojih nalogah, ki so jih opravile. Za konec smo prihranili zgodbe o živalih, katerim so gradili dom, ki so jih učenci v šoli zapisali in so jih pripovedovali sošolcem. Za to nalogo so imeli en teden časa.

2.28 SKRIVNOSTNO POTOVANJE NA BARJE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

FABIJANA ŠTIH

OŠ LOG-DRAGOMER

Učence skrivnostno pismo iz razreda popelje na raziskovanje barja. Z razreševanjem izzivov, ki jih čakajo v glinenih posodicah, spoznavajo način življenja predzgodovinskih prebivalcev – koliščarjev. Spoznajo nabiralništvo, zdravilne učinke smrekovih vršičkov, kopriv in bezga, prepoznavajo drevesa po lubju in drevesnih listih ter lastnosti posameznih dreves, se navdušijo nad kotičkom v naravi in odkrijejo njegovo mrežo življenja. Spoznajo radodarnost narave, uporabnost gline in zemlje kot likovnega materiala, najdejo koliščarski izum in ga poustvarjajo ter se seznanijo s starim načinom setve poljščin; s semenskimi bombicami.
Po vsakem opravljenem izzivu prejmejo del gesla na leseni ploščici, ki ga s pomočjo abecede razvozlajo. Nagrajeni so z jezerskim biserom in naravnim materialom za izdelavo koliščarskega izuma; kolo z osjo.
Na koncu odkrijejo geslo in življenjske nauke poglavarja kolišča Senčnega Sokola, ki je naravo dobro poznal in zanjo skrbel. Zavedal se je, da mora imeti do narave ljubeč odnos, da mora zanjo skrbeti in da iz nje ne sme preveč jemati, ker jo s tem poškoduje. Iz njegovih naukov se učenci naučijo, da si morajo med seboj pomagati, biti nad življenjem navdušeni, saj bodo tako lažje dosegli kaj velikega, da je pomembno vztrajati tudi, ko jim kaj ne gre in si za zgled jemati npr. pajka, ki plete mrežo. Iz narave se lahko naučijo razlikovati, kaj je koristno in kaj je škodljivo.

2.29 SKRIVNOSTNE SLEDI ZNAMENITIH ROJAKOV POLJANSKE DOLINE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

KATARINA MEZEG

OŠ IVANA TAVČARJA GORENJA VAS

Skozi celotno dejavnost učence vodi pismo skrivnostnega vodiča. Vodi jih do sledi znamenitih rojakov in razkritja njihovih imen. Aktivnosti potekajo na prostem v bližnji okolici šole. Učenci rešujejo praktične in miselne naloge, ki jim jih v pismu posreduje skrivnostni vodič. Med samo aktivnostjo učencev poteka tudi nagrajevanje (lepljenka in sličice ptic). Na koncu pride do nepričakovanega razpleta, saj lepljenka ptic ponudi učencem presenečenje, razkritje skrivnostnega vodiča, ki je tretji znameniti rojak Poljanske doline.

Dežurni učenec šole posreduje sporočilo, da učence v najbolj slikovitem delu šole čaka presenečenje.

Učenci ugotovijo, da jih presenečenje čaka pred vhodom šole, kjer je freska s ptičjo abecedo.

Na tem mestu najdejo pismo skrivnostnega vodiča, ki jih popelje na raziskovanje sledi znamenitih mož Poljanske doline.

1. Na križišču pri športni dvorani poišči namig, ki te bo pripeljal do prve sledi enega izmed znamenitih mož (čopič in opeka).

2. V bližini poiščite slikarsko umetnino, ki sta jo ustvarila zidar in slikar.

3. Za kakšno poslikavo gre:

- *akvarel,*
- *fresko,*
- *oljno sliko.*

4. Rešite rebus. Z rešitvijo dobite ime in priimek umetnika, ki je prvi skriti znameniti rojak (Ive Šubic).

5. Učenci z opazovanjem freske rešijo štiri vprašanja.

6. Neposredno ob šoli poteka sprehajalna pot. Ob njej je velika smreka. Tam vas ponovno čaka presenečenje (skrivnostno glasbilo).

7. Učenci zaprejo oči in prisluhnejo nenavadnemu travniškemu orkestru (oglašanju murnov).

8. Rešijo rebus. Z rešitvijo dobijo ime znanstvenika, ki je drugi znameniti rojak (Ivan Regen).

9. Učenci dobijo napisanih več trditev o življenju murnov in kobilic. Pravilne rešitve jim prinesejo zadnjo nagrado (sličico ptice).

2.30 NE VIDIM, NISEM SLEP

Pristop: Skrivnostnost (referat)

VERONIKA ŠVIGELJ

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

V okviru usposabljanja učiteljev za didaktiko učenja na prostem in za uporabo IKT pri učenju na prostem sem ugotovila, da oba pristopa lahko učinkovito povežem v eno učno enoto oziroma več učnih ur, ki zasledujejo skupne vzgojno izobraževalne cilje. Ker sem učiteljica biologije in gospodinjstva, sem to učno enoto tudi medpredmetno povezala. Ne le pri biologiji in gospodinjstvu, ampak tudi pri izbirnih predmetih.

V današnjem času se z vse večjim zanašanjem na tehnologijo oddaljujemo od narave in izgubljamo neposreden stik z njo. Ravno zato sem želela izkoristiti prednosti metod dela obeh pristopov: IKT in »skrivnostnosti«. Tema, ki je zimzelena in sem jo želela predstaviti na nov način je t.i. rastlinska slepota. Žal vedno znova ugotavljam, da učenci večinoma rastlin sploh ne opazijo oz. ne opazujejo, jih posledično ne poznajo (prepoznajo). Zato sem se odločila, da pri gospodinjskem delu uporabim sveže uporabne rastline - dišavnice in začimbnice ter za vzgojno izobraževalno delo pri bioloških vsebinah tudi pouk na prostem. Pred vhodom v šolo imamo eko visoke grede, ki so opremljene z naključnimi QR kodami, v katerih se skriva opis lastnosti rastlin. V aplikaciji CŠOD Misija učenci izberejo ekspedicijo, ki sem jo ravno tako ustvarila z namenom opazovanja in spoznavanja rastlin in njihovih lastnosti ter rastišč. Celotna izkušnja take učne enote je opisana v spodnjem segmentu kot predlagan dialog med učiteljico in učenci na igriv način, saj se učiteljica prelevi v vlogo Tete Pehte (znane zeliščarke iz filma Kekec) in učenci skupaj z njo eklektično spoznavajo rastlinske vrste. Vodila, ki jih pri delu zasledujem so:

- *Srce: imejmo radi rastline in delo na prostem;*
- *Roke: čutila, čuti (zaznavam torej sem), priprava in zaužitje zeli ter jedi iz njih;*
- *Znanje (možgani): spoznamo rastline, odpravimo rastlinsko slepoto.*

Zgornja vodila so podlaga za številne aktivnosti, v katerih se prepletajo vse tri »skrivnostnosti«:

- *učitelj kot igralec v vlogi Tete Pehte;*
- *poučevanje na prostem;*
- *uporaba IKT metod;*
- *uporaba interaktivnih kvizov;*
- *določevanje rastlin s pomočjo QR kod;*
- *senzorno kognitivni poizkusi, s katerimi učenci spoznajo lastnosti rastlin;*
- *uporaba aplikacije CŠOD Misija za nadgradnjo znanja o rastlinskih vrstah;*
- *zaužitje zeli in preprečevanje prehranske neofobije;*
- *preverjanje znanja in morebitno ocenjevanje znanja preko spletne aplikacije Kahoot.*

Za vse predvidene aktivnosti sem namenila 5 šolskih ur, vendar lahko učitelji glede na potrebe predmeta in njihove učne cilje samo časovnico prilagodijo.

2.31 MERJENJE DOLŽINE IN ČASA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MAJDA ŠKRABEC

Moja ciljna skupina so učenci stari 9 in 10 let z odločbami za dodatno strokovno pomoč. Večina teh učencev ima primanjkljaje na posameznih področjih učenja. Skupno skoraj vsem je, da nimajo predstav o enotah. S pomočjo narave bi jim rada približala predstave vsaj o dolžinskih in časovnih enotah. Menim, da bi si na ta način večina bolje zapomnila, predvsem pa predstavljala razmerje med posameznimi dolžinskimi in časovnimi enotami. s tem bi jim olajšala učenje ne samo pri matematiki, tudi pri fiziki, kemiji, predvsem pa je poznavanje enot nujno za vsakdanje življenje.

2.32 KAJ, ČE ŠKRATI DOMUJEJO V TRETJEM RAZREDU?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

NEVENKA DRAŽETIĆ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

V tretjem razredu že od začetka šolskega leta vzbujam skrivnostnost. Obeleževali smo nacionalnega mesec skupnega branja. V razred je prišla pošiljka, tri velike pisane kuverte s sporočilom, slikanicami in nalogami. Pisana kuverta je odpotovala z učenci domov. V kuverti je bila slikanica z zbirko pesmic. Vsak se je naučil pesmico in si tako prislužil črko, ki je sestavljala skrivno sporočilo. Kako je pošiljka sploh prišla v razred, smo se vsi spraševali. Morali smo potrpežljivo počakati na vse črke skrivnostnega sporočila. Ko smo vsi prejeli kuverto, se naučili pesmico in si prislužili črko, smo končno sestavili skrivno sporočilo in tako dobili odgovor na vprašanje, kdo je poslal skrivno pošiljko. Ko smo črke sestavili, smo ugotovili: PISMO JE POSLAL POSEBEN ŠKRAT.

In od takrat naprej vlada v našem razredu skrivnostnost. Od takrat dalje prejemamo škratja pisma, ki so napisana v škratjem jeziku in ta jezik smo se že dobro naučili razvozlati. Vsakega pisma se razveselimo. Pisali so nam celo, ko smo bili v centru šolskih in obšolskih dejavnosti. Tudi mi smo škratom pisali. Oni pa so nam pošiljali škratje knjige, slikanice o škratih in zbirke pesmic o škratih. Radi smo jih prebirali. In še jih.

2.33 SPREHOD MED ZVEZDAMI

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ALBINA PONIKVAR

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Večerno in nočno nebo je že samo po sebi zelo skrivnostno. Raziskovanje s pomočjo zgodb in ročne zvezdne karte je privlačno, budi domišljijo in daje posebno notranje veselje in zadovoljstvo. Vsak učenec dobi skrivnostno povabilo na potovanje med zvezdami in opis naloge na tem potovanju.

Na izbranem kraju učence povabim, da se pripravijo na potovanje, tako da si vsak najde svoj kotiček in umiri svoje telo. Vsak sam v tišini opazuje barve večernega neba, zemljino senco na atmosferi, prisluškuje zvokom in šumom večera. Ko začutim prvi nemir, se zberemo skupaj in podelimo vtise.

Zazremo se v nebo in čakamo, da se »prižge« prva zvezda«. Medtem se pogovarjamo o planetih, zvezdah, satelitih, kometih, meteorjih, galaksijah (kognitivni učni cilji iz UN)... Tako zaganjamo motorje naše vesoljske ladje.

Ko se stemni, najprej Veliki voz poiščemo v ogledalu, tako nastavimo smer letenja. Potovanje se začne. Veliki voz poiščemo še na nebu. S pomočjo legend od Velikega voza potujemo do ozvezdja Volar in Devica, nato spoznamo še poletni trikotnik. Učenci se izmenjujejo pri krmilu in vesoljsko ladjo s pomočjo zgodbe vodijo k posameznim ozvezdjem, asterizmom in zvezdam.

Sledi sprehod po vesolju v parih. Vsak par s pomočjo zvezdne karte najde na nebu izbrana ozvezdja (deli sestavljanke). Ogledamo si še Rimsko cesto, nato se spustimo na Zemljo. Potovanje je končano, vendar le za danes. Jutri med zvezde lahko potujemo sami ali s seboj povabimo še koga.

V tihem pogovoru (vtisi, občutki) se napotimo proti šoli.

2.34 SKRIVNOSTI ALJAŽEVEGA STOLPA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ANDREJA RAVŠELJ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Uporaba usvojenih vsebin pri pouku matematike v vsakdanjem življenju predstavlja učencem poseben izziv.
Ta dejavnost se izvaja v dveh delih z učenci devetih razredov, dveh različnih generacij. V prvem delu so učenci postavljeni pred nalogo, ko morajo izdelati maketo vsem znanega nacionalnega simbola z vrha Triglava. Končni cilj (maketa Aljaževega stolpa), je dovolj močna motivacija, da jim raziskovanje in računaje potrebnih podatkov za njeno izdelavo predstavlja skrivnostno pot, na kateri so postopoma nagrajeni z novim podatkom, potrebnim za dokončanje konstrukcije makete.
Za uvod si ogledamo kratek filmček o Aljaževem stolpu, kot ambientu. Ob tem seveda ne gre brez zgodbe o njegovi postavitvi na vrhu Triglava in pomenu za Slovence od takrat pa do danes.
Skrivnostni list formata A4 je povabilo za izdelavo njegove makete, daljša stranica tega lista pa mera njenega obsega. Sledi raziskovanje pravih mer stolpa (učbenik, splet) in povezovanje vseh skrivnih matematičnih strategij (računaje neznanih podatkov s pomočjo razmerij, izražanje neznanih količin iz formul, izpeljava formule za dolžino krožnega loka strehe stolpa, izračun potrebnih podatkov za izdelavo strehe stolpa s pomočjo Pitagorovega izreka), ki postopoma učence pripeljejo do vseh potrebnih podatkov za izdelavo makete.
Vodilo pri delu jim je učni list, ki jih usmerja in nakazuje potrebne korake, da učenci spontano povezujejo in nadgradijo že usvojena matematična znanja.
Ob tem postopoma nastaja maketa. Spontano odkrivajo skrivnosti izdelave in postavitve pravega Aljaževega stolpa na vrh Triglava (filmčki, slike). Vsaka odkrita podrobnost je iztočnica za nov detajl na maketi.
Ker je ta dejavnost čisto pred zaključkom njihovega osnovnošolskega izobraževanja, jim je poseben izziv oblikovanje skrivnega sporočila za naslednjo generacijo devetošolcev. To sporočilo zaprejo v stolp, ti pa ga bodo dobili ob začetku naslednjega šolskega leta.
V drugem delu dejavnosti, z naslednjo generacij devetošolcev ob začetku naslednjega šolskega leta izvedemo uro pregledne ponovitve snovi 8. razreda na šolskem igrišču. Pri reševanju nalog sodelujeta po dva učenca skupaj. Na šestih različnih delih igrišča poiščejo oštevilčeno skrivnostno škatlo in maketo Aljaževega stolpa. V škatli dobijo nalogo, ki jo rešijo v zvezek. Uspešnost reševanja preverijo na zadnji strani dela sestavljanke, ki ga najdejo v maketi. Za nagrado preberejo še sporočilo prejšnje generacije devetošolcev in nadaljujejo z odkrivanjem skrivnosti naslednje postaje. Na zadnji, sedmi postaji, učiteljici predstavijo poteke reševanj posameznih nalog in dobijo še zadnji delček sestavljanke, ki jim omogoča, da sestavijo skrivnostno sliko, ki predstavlja Aljažev stolp skozi čas.
Med obema dejavnostma so bili učenci zelo aktivni. Skupne naloge so jih zbliževale, bogatile in jim nudile veliko možnosti za vzpostavljanje socialnih interakcij.

2.35 SKRIVNOSTNE POTI PRINCESE ANE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

NATAŠA VESEL PLOS

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Živimo v naravi, v osrčju snežniških gozdov, ki s svojim raznolikim rastlinskim in živalskim svetom daje ogromno možnosti za učenje in raziskovanje. Skriti kotički dajejo pridih skrivnostnosti in burijo otrokovo domišljijo.
Pogosto hodimo po naravi z »zaprtimi« očmi. Z vodenim raziskovanjem sem poskušala pri otrocih vzpodbuditi pristen stik z naravo. Grad Snežnik, postavljen v objem gozdov, grajskega parka in potoka Obrh, je naš prostor raziskovanja. Otroci imajo radi pravljične poti, skrite in napete izzive. Skrivnostne sledi, skrinja s skrivnostnim zemljevidom je vzbudila radovednost in skrivnostno pričakovanje. Predmeti princese Ane so nas vodili skozi grajski drevored, po sprehajalnih poteh in grajskih vrtovih do skritega zaklada.
Ob skrivnostih, ki so jih vodile pri odkrivanju življenja v gradu, prepoznavanju rastlin, živali, zvokov iz okolja, so začutili pomen narave za naše življenje.
Pravljično dopoldne je bilo organizirano tako, da so se med seboj povezovali predmeti prvega razreda. Učenci so med seboj sodelovali, dejavnosti so jih zbliževale in jih bogatile, predvsem pa razburjale njihovo domišljijo.

2.36 SKRIVNOSTNO POVABILO

Pristop: Skrivnostnost (referat)

KRISTINA ŠKULJ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Narava in povezanost z njo me spremljata že vse življenje. Dajeta mi občutek svobode in spokojnosti. Živim na podeželju, kjer imamo narave v izobilju, pa se mi zdi, da je ne znamo prav izkoristiti. Spomnim se svojih otroških dni, ko smo cele dneve preživeli na prostem. Ko je bila hišica na drevesu še nekaj samoumevnega in običajnega.
Učence s pomočjo skrivnostnega povabila in skrivnostne fotografije popeljem na skrivnostno potovanje. Pot nas vodi skozi gozd do gradu Snežnik. Skrivnostnež nam pušča sledi in nam nalaga različne naloge, s pomočjo katerih pridemo do končne rešitve in skrivnostneža (nagačen medved, ki se skriva v gradu Snežnik).

2.37 S ČASOVNIM STROJEM V PRAZGODOVINO

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ANITA BAJEC

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Kot učitelj scenarist, sem klasično učno enoto iz družbe, spremenila v zgodbo, prežeto s skrivnostmi od začetka do konca. Učna enota je bila celovita zgodba, polna praktičnih in miselnih nalog. Učenci so bili v zgodbo in naloge povsem vključeni.
Dejavnost je potekala na prostem, 4 šolske ure. Učni cilji so se navezovali na UN iz družbe, naravoslovja in tehnike ter glasbe za 5. razred.
V predvidenem času so učenci začutili svojo okolico, povezanost z njo in razvili globlji odnos z naravo. S samostojnim raziskovanjem in z osredotočeno pozornostjo so odkrivali in prepoznavali elemente življenja prazgodovinskih ljudi. Z medsebojnim sodelovanjem in z znanjem, do katerega so predhodno prišli pri pouku, so odkrili in spoznli kako so živeli naši daljnji predniki. Ob druženju v naravi po pristopu skrivnostnosti so uspešno rešili načrtovane naloge.
Izvedli so naslednje dejavnosti: lov na velike živali, nabiralništvo, poslikavo sten s preprostimi motivi, igranje na koščeno piščal, pripravo ognjišča in ognja, izdelavo preprostega nakita.

2.38 RAZBOJNIŠKA PUSTOLOVŠČINA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ANDREJA JELINČIČ

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Učenci so po metodi dolgega branja v okviru pouka slovenščine spoznavajo zgodbo avtorice Astrid Lindgren: Ronja, razbojniška hči.
Učenci sedijo v krogu. Začnem brati začetno poglavje zgodbe Ronja, razbojniška hči, avtorice Astrid Lindgren. Med branjem zgodbo popestrim z zvočnimi posnetki, ki ponazarjajo dogajanje v zgodbi, učenci pa ga ponazarjajo gibalno. Ko je opisano vreme, v katerem se je rodila Ronja, predvajam posnetek nevihte, učenci pa vstanejo, se obrnejo tako, da gledajo sošolca, ki stoji pred njim, v hrbet in ga masirajo po navodilih. Ko pridem do dela, ki opisujejo, kako razbojniki med čakanjem, da se bo rodil otrok, plešejo, spustim posnetek divje glasbe, učenci pa z gibi ponazorijo razbojniški ples…
Učenci so razdeljeni v skupine in vsaka skupina izvaja naloge na določeni postaji. Ko skupina opravi nalogo, prinese rešitev oz. izdelek na dogovorjeno mesto in za nagrado dobi skrivnostni razbojniški rebus, rešitev rebusa pa zapiše v križanko. Geslo križanke je končno skrivnostno sporočilo.

2.39 NA TRAVNIKU

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MAJA MIKLAVČIČ

OŠ STIČNA

Učenje izven učilnice oz. v naravi bistveno bolj spodbuja k razmišljanju in učencem omogoča izkustveno znanje. V kolikor v ta proces učenja vključimo še skrivnost kot vrsto motivacije, je učinek še toliko večji.
Učenci se v prvi triadi po učnem načrtu srečajo z okoljem, in sicer travnikom. Travnik ponuja veliko zanimivosti. Z dobrim opazovanjem, poslušanjem in čutenjem učenci tako spoznajo raznolikost živali in rastlin na travniku, njihovo vlogo in namen. Tako spoznajo njihov izgled, oglašanje, načine gibanja, barvo, obliko, prehranjevanje in opraševanje....

2.40 V BIVALIŠČU KRIVOPET

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MATJAŽ STERGAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

V prispevku predstavljam dejavnosti raziskovanja Kavkne jame. Cilje s področja biologije, geografije, spoznavanja okolja obravnavamo pred jamo, med spuščanjem in v jami. Ob usvajanju ciljev tematskega sklopa Kavkna jama kot so prepoznavanje kamnin, gubanje zemeljskega površja, nastanka kraških pojavov, vpliv človeka na okolje in spoznavanje novih pojmov, dejavnosti prepletam z različnimi pristopi. Pri tem vključujem ljudsko izročilo Posočja in Benečije, kulturno dediščino in umetnost. Namen je, da otroci pridobijo predpisana znanja, si širijo obzorja estetike, ponotranjajo občutke in začutijo skrivnostnost prostora.

V jami se poglobimo v opazovanje poslikav in oblik na stenah in stropu jame. Z domišljijo vidijo in naštevajo oblike, ki jih asociirajo na podobe iz njihovega izkustvenega življenja. Opazovanje zbudi njihove čute in jih zapelje v čarobnost prostora.

V popolni temi in tišini poslušajo jamsko glasbo. Med poslušanjem kapljanja vsak zase ugotovi ponavljajoče se glasbene vzorce in si enega skuša vtisniti v spomin. Vsak svojega predstavi skupini. Pri tem se učijo s svojim glasom posnemati ponavljajoče jamske zvočne vzorce. Spoznajo, da vsakega izmed nas pritegne drug zvočni vzorec. Nato iz nastalih zvočnih intervalov kreiramo melodijo. V jami nastane prava simfonija. Dejavnost nadaljujemo s predstavitvijo pravljičnih bitij Krivopet. Naučimo se njihovega oglašanja, ki je sestavljeno iz šestdobnega ritma in glasovne melodije. Za ritem uporabljamo lesene ploščice in soške prodnike, darilo soške deklice.

S pridobljenimi čutnimi zaznavami preidemo do predstavitve mističnih bitij krivopet. V jami zgodbo o krivopeti Kolovratki uprizorimo s senčnimi lutkami. Vloge si lahko učenci izberejo, a sodelujejo vsi. Nagrada za odlično uprizoritev je krivopetin zaklad. Sledi tih lov na krivopetin zaklad. Prvi, ki ga najde nas pokliče z melodijo Kolovratke. Ko pridemo iz jame, se Kolovratki zahvalimo z njenim signalom na vse strani neba, ker ne vemo, kje se trenutno nahaja.

Nato se razdelimo v skupine. Vsaka skupina sestavi svoj zvočni signal, nam ga predstavi in skupaj ga ponovimo.

Otrokom ostanejo tako močni vtisi o doživljanju v jami, da težko ohranijo skrivnosti zase.

Na koncu dejavnosti zberemo vtise poustvarjamo s pisanjem haikujev, kar zaokroži skrivnostnost in estetskost doživljanja dneva.

Dan v jami zaključimo s petjem ob spremljavi kitare in ritmičnih pripomočkov.

Tako jama ni več le kraški pojav, temveč postane čaroben prostor.

2.41 PO JANKOVIH SLEDEH

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MOJCA KRISTAN

OŠ PRESTRANEK

Učitelj učencem prebere pismo. Otroci izvejo, da ga je napisal Janko. V pismu Janko prosi za pomoč, da ga pravočasno rešijo, saj ga hoče čarovnica skuhati. Čarovnica bi se rada spremenila v prijazno čarovnico, vendar za to potrebuje dve stvari: čudežni napoj, ki si ga sama ne zna pripraviti, in čudežni izrek, ki ga ne pozna. Tako potrebuje čarovnica pomoč prijaznih otrok – sicer se ne bo rešila zlega uroka in bo primorana skuhati Janka. Janko v pismu pove, da je ob poti puščal bele kamenčke in tako označil pot. Otrokom da tudi zemljevid, na katerem je označenih pet preizkušenj, in kartonček za čarovniški izrek, ki ga morajo izpolniti.
Učitelj nato razdeli skupinam otrok vrečice. V vsaki vrečici je zemljevid, steklenička, kartonček in pisalo. Otroci sledijo belim kamenčkom in zemljevidu. Na vsaki od petih postaj morajo otroci poiskati škatlo z navodili in premagati preizkušnje. Če jih uspešno premagajo, dobijo geslo za čarovniški izrek. Na vsaki postaji otroci nabirajo v stekleničko tudi rastline ali predmete iz narave za čudežni napoj. Ko otroci dobijo geslo čarovniškega izreka in napolnijo stekleničko za napoj, dajo oboje v skrinjico na drevesu, ki jih čaka na končni postaji. Tam jih čaka tudi čarovničino sporočilo, v katerem se otrokom zahvali za pomoč in jih povabi na sladkanje s sladkarijami z njene hišice.

2.42 LES JE ČUDO NARAVE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

DAMIR PIRC

OŠ VAVTA VAS

Ura poteka 2. šolski uri v bližnjem gozdu ob šoli. Z učenci se peš odpravimo do izhodiščne točke. Predhodno se pri pouku pogovarjamo o vrstah lesa, kako jih med sabo ločimo, kakšne so lastnosti različne vrste lesa, za kaj uporabljamo katero vrsto lesa in podobno. Ob začetku ure ponovimo nekaj osnovnih stvari, da si učenci osvežijo spomin. Učenci morajo uspešno opraviti delo na treh postajah. Za uspešno opravljeno delo na vsaki točki prejmejo čokoladni kovanček.
1. postaja: Tudi slepa kura zrno najde (učenci spoznavajo različne vrste lesa);
2. postaja: Kateri kos lesa bo znagovalec (učenci spoznavajo lastnosti lesa)
3. postaja: Robotek Lesko želi si tvojo obrazno fresko (učenci izdelujejo iz različnih vrst lesa)

2.43 ZMEDENČEK POSTANE POZNAVALČEK

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MOJCA PIRC

OŠ ŠMIHEL

Ura se prične z zgodbo o palčku Zmedenčku, ki ni poznal na uro. Zaradi tega je vedno zamujal na igro k prijateljem, ni vedel, kdaj mora domov na večerjo, prepozno je hodil spat in bil zjutraj zato utrujen in podobno. Nekega dne mu je čarodej Točnik, ki ga je dlje časa opazoval predlagal, da je skrajni čas, da se nauči uporabljati uro. Zada mu nalogo, da mora zbrati 4 značke in opraviti 4 naloge, nato pa se vrniti k njemu, da preveri njegovo znanje in vidi, če lahko postane palček Poznavalček. Zmedenček se poda na pot in sledi navodilom na štirih postajah. Vsak učenec dobi sliko palčka,na katerem je prostor za zbiranje značk. Na vsaki postaji učence čaka naloga, ki je zavita v tančico skrivnosti. Prav tako na vsaki postaji spoznajo določeno postavitev kazalcev na uri in različne tipe ur. Ob delu si izdelajo tudi svojo uro, s katero lahko doma urijo znanje, iščejo skriti zaklad ter na koncu prejmejo priznanje.
Zgodba se zaključi tako, da palček Zmedenček postane palček Poznavalček, ki svoje znanje uspešno uporablja v vsakdanjem življenju. Palčku učenci simbolično pritrdijo ročno uro.

2.44 WHO STOLE MY BANANAS?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

KATARINA ŠARLAH

OŠ GRM

Učenci so v učilnici. Povem jim skrivnostno zgodbo, v kateri jim opišem, da sem odšla v trgovino po nakupih. Kupila sem tudi banane, a so le te medtem, ko sem se pogovarjala s sodelavko, skrivnostno izginile. Povem jim, da sem se pogovarjala na šolskem igrišču, zato se z učenci odpravimo tja.

1. naloga: HOW MUCH IS IT?

Na igrišču učenci najdejo vrečko, ki visi na drevesu. V njej je 13 ovojnic. Učenci se razdelijo po parih. V vsaki ovojnici sta dva lista. Vsak učenec v paru vzame svoj list, nato drug drugega sprašujeta po ceni tega predmeta. Ko pravilno vpišeta cene vsem predmetom, prideta do mene in povem jima naslednji namig, geslo, kjer se skriva naslednja naloga – prva črka vsake besede tvori geslo (SEESAW – pri previsni gugalnici je naslednja naloga).

2. naloga: ISKANJE RAZLIK

Pri previsni gugalnici so ovojnice za vsak par. V ovojnici sta 2 sliki, učenci morajo poiskati 4 razlike med slikama in jih napisati na črte. Povedi začenjajo z There is … / There are … ali pa samo z besedo (diferenciacija). Ko opravijo nalogo, jim dam znak smejko.

3. naloga: RAZREZANO PISMO

Na različnih koncih šolskega igrišča je prilepljenih 6 listkov z deli pisma. En učenec teče do prvega listka, ga prebere in si zapomni poved (del povedi), teče k sošolcu, s katerim je v paru in mu pove, kaj si je zapomnil. Sošolec to zapiše. Nato spet teče do drugega listka in tako naprej, dokler nimata zapisanih vseh povedi. Dele povedi morata sestaviti v pismo (pravi vrstni red). Ko pismo prebereta, morata ugotoviti rešitev (In the classroom.). Ko vsi pari končajo in ugotovijo rešitev, je ta naloga končana.

Učenci so ugotovili, da se tat banan in banane nahajajo v učilnici. Ko pridemo v njo, na učiteljičinem stolu »sedi« plišasta igrača opica, okoli nje pa so raztresene nalepke »turbo banane«, ki jih učenci poznajo kot nagrade za zelo uspešno opravljeno delo že iz prejšnjih razredov.

2.45 TIHOTAPČEV ČAROBNI NAPOJ

Pristop: Skrivnostnost (referat)

JANJA ŠTEFANIČ GUŠTIN

OŠ METLIKA

Pri pouku spoznamo vodovodno oskrbo mesta. Skrivnostna zgodba o tihotapcu, ki je skril svoj zaklad, nas vodi po poti vodovodne oskrbe v našem mestu. Spoznajo izvir potoka Obrh, vodno zajetje, vodohran in čistilno napravo, ki je postavljena ob potoku. Seznanjeni so z varčno porabo čiste vode, s količinsko porabo vode v gospodinjstvih in s pomenom kloriranja pitne vode. Rešujejo naloge, katerih iztočnice so namenjene reševanju skrivnostnih nalog in jih najdejo ob poti. Sprehod po naravi jim nudi opazovanje rastlin in živali, ki jih srečamo.

2.46 SKRIVNOST MUMIJE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

MARTINA ŠAJN

OŠ JELŠANE

Učenci preko pristopa skrivnostnost spoznajo začetke medicine v obdobju starega veka in se seznanijo z načinom balzamiranja trupel v Starem Egiptu. Učenci se pri učni uri prelevijo v arheologe, ki raziskujejo skrivnost najdene mumije. V uvodnem delu najdejo pismo, v katerem . nepoznani arheolog H. C. iz Egipta navaja, da je našel pomembno odkritje, ki ga želi bolj temeljito raziskati, vendar mora neprestano bežati pred roparji piramid, ki se želijo z odkritjem okoristiti. Ker se arheologu zdi, da je v nevarnosti, pošlje paket z mumijo v Evropo. Neznanega prejemnika, to so šestošolci, prosi, naj njegovo delo nadaljujejo in do konca raziščejo skrivnost mumificiranega trupla. To je skrito v bližini šole. Učenci s pomočjo zemljevida poiščejo mumijo.
Predmet raziskovanja je sarkofag z mumijo in različnimi pridatki (doma narejena okrašena kartonasta škatla z mumijo iz papirja, lepilnega traka, povojev in začimb). Učenci raziskujejo in ugotavljajo, čemu so določeni predmeti služili, pri tem pa spoznavajo postopek balzamiranja in znanje medicine starega veka. Pomagajo si z različnimi knjigami, učbenikom in spletom. Cilj učne ure je odgovoriti na vsa zastavljena vprašanja. Učencem so v pomoč vprašanja in razmišljanja, ki jih je v pismu navedel arheolog.
Učitelj usmerja delo učencev in jim pomaga z dodatnimi vprašanji.
V zaključku učne ure, ki poteka v frontalni obliki, učenci povzamejo svoja spoznanja.
Učenci preverijo svoje znanje v obliki križanke, kjer v končnem geslu dobijo ime mumificiranega kralja – Tutankamona.
Še vedno ostaja skrivnost ime arheologa.

2.47 ŠOLSKO DVORIŠČE - SKRIVNOSTNA UČILNICA

Pristop: Skrivnostnost (referat)

FANIKA STROJIN

OŠ ŠENTJERNEJ

Učenci 1. razreda so ponavadi zelo vedoželjni in motivirani za nova spoznanja in aktivnosti, dodatna (zanimiva) motivacija in aktivnost v naravi, pa jih še bolj spodbujata k delu in učenju. Pri spoznavanju okolja smo veliko dejavnosti izvedli v naravi. Pogosto smo se zadržali tudi na šolskem dvorišču, zato se mi je zdelo smiselno, da eno aktivnost povsem podredimo šolskemu dvorišču. Aktivnost je potekala ves teden, tako da so učenci motivacijo ohranjali in krepili od dne, ko jih je na oknu pričakalo prvo pismo pa do dne, ko smo z dejavnostjo zaključili. Vsakokrat so zavzeto izpolnili naloge, ki so bile napisane v pismih. Pomagali so drug drugemu. Medpredmetno sem povezala matematiko in spoznavanje okolja. Pri matematiki smo obravnavali učno snov razporejanje in prikazi, pri spoznavanju okolja pa sem prepletla vsebine živa bitja, okoljska vzgoja in postopke. Učenci so vsak dan našli pismo, za katerega niso vedeli, kdo jim ga piše. V njem so dobivali navodila za različne dejavnosti, s katerimi sem pri učencih dosegala različne učne cilje. Dejavnosti so vedno potekale deloma na šolskem dvorišču in deloma v učilnici. Po uspešno opravljenih nalogah so lahko iz posebne vrečke izvlekli eno črko. Črke so bile zapisane na kartonih dveh barv. Že uvodoma so izvedeli, da ko bodo izvlekli vse črke, bodo iz njih sestavili ime tistega, ki jim piše. Besedi sta bili dve in zato so bile črke na kartonih dveh barv. Učenci so uspešno rešili vse naloge ter sestavili ime tistega, čigar pisma naj bi bila. Bili so zelo presenečeni, saj si niso mislili, da je njihov skrivni prijatelj in opazovalec grm leska, ki raste tik ob oknu učilnice.

2.48 NAJ BO KOŠARKAR ALI UČITELJ?

Pristop: Skrivnostnost (referat)

BOŠTJAN HRIBAR

OŠ ŠMIHEL

Učno enoto smo izvajali po načelu skrivnostnosti. Najprej smo zasnovali zgodbo za skrivnostno uro, ki pa je temeljila na povsem resničnih dogodkih. Učitelj je ideje črpal iz svojih šolskih dni, ko je prav tako kot sedaj učenci, obiskoval to osnovno šolo (ravno v tem razredu), izvajal podobne naloge na istih lokacijah. Skrivnosti je učitelj tudi uporabil iz izkušnje enoletnega poučevanja na kitajski srednji šoli.

2.49 AN ADVENTURE LESSON, FIND THE TREASURE (URA DOGODIVŠČIN, NAJDI ZAKLAD)

Pristop: Skrivnostnost (referat)

ANJA FRANK

Tuji jezik na zgodnji stopnji se vedno pogosteje poučuje integrirano, v povezavi z drugimi predmeti in z vsakodnevno razredno rutino.
V prvem vzgojno-izobraževalnem obdobju so otroški možgani »nagnjeni« k jezikovnemu razvoju. Raziskave psihologov kažejo, da je v skladu s fiziološkimi zahtevami možganov optimalna starost za učenje tujega jezika med četrtim in desetim letom starosti. V tej starosti otrok radovedno in dovzetno raziskuje, je spontan, naraven, sproščen, neobremenjen in želi spoznati čim več novega.(Brumen, 2009: 65-70) Jezik je za otroka v tem starostnem obdobju samo sredstvo, komunikacijski oz. sporočanjski instrument, nikoli cilj. Otroka zanimajo nove informacije, zanima ga, kaj jezik transportira, ne pa jezik kot takšen.
Pristopi poučevanja tujega jezika so različni (jezikovna kopel, imerzija, integriran pouk, bilingvalni pouk, dvojezični pouk, vsebinsko in jezikovno celostno učenje, jezikovna kopel…)
Najbolj učinkovito je, če učitelj kombinira več pristopov. Najučinkoviteje se učimo kadar smo ustvarjalni, aktivni in odprtega mišljenja. Večino vsebin spoznavamo in obravnavamo celostno.
V prispevku smo poskušali prikazati primer kombinirane učne ure, ki temelji na kreativnosti, skrivnostnosti in aktivnosti učencev. Učna ura temelji na zavedanju sveta okrog sebe, na več čutnem učenje in učenju skozi igro. V ospredju so učenci, ki so aktivni in na podlagi svoje izkušnje pridejo do zastavljenega cilja. Učna ura je zasnovana na uporabi jezika kot sporazumevalnega orodja in v ospredje postavlja dialog, pogovor v skupinah. Učenci sledijo radovednosti, bolje zaznavajo kompleksnost in medsebojno povezanost sebe ter sveta okrog sebe. Učenci so udeleženi v proces učenja, sodelujejo in tako prevzamejo odgovornosti za lastno učenje. Spoznajo, da so del večjega sistema. So ustvarjalni, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja ter s tem povzročajo spremembe. Učenje na tak način postane trajnostno.
Dejavnosti izvedene zunaj, v našem primeru na šolskem vrtu so za učence izrednega pomena, saj jim omogočajo povezanost z okoljem, ki ga je oblikoval človek, povezanost z naravnim okoljem in povezanost s sošolci. Takšno znanje je trajnejše. Učence ozaveščamo o skrbi za naravo in jih s poučevanjem in učenjem, ki njih postavlja v ospredje opolnomočimo, da so ustvarjalni, prilagodljivi in sposobni pozitivnega delovanja ter s tem povzročajo spremembe in tako prevzemajo odgovornosti in usmerjajo lastno učenja.
Učenci so bili nad uro zelo navdušeni, kljub temu, da je naš učni prostor pri pouku angleščine velikokrat razširjen na park, igrišče...., jim je učna ura prinesla novo izkušnjo in v ospredje postavili in izzvala njihovo radovednost, kar je za učinkovito učenje dodana vrednost.

2.50 LESNATE RASTLINE

Pristop: Skrivnostnost (referat)

NINA KUMP PAPIĆ

OŠ STIČNA

Na začetku ure na plakat narišem črtice za besedo, ki jo bomo skupaj poiskali (_ _ _ _ _ _ _ rastline). Učence seznanim, da bomo skupaj, preko nalog, prišli do imena učne enote današnje ure. Povem jim, da je nekje v razredu skrita vrečka iz recikliranega papirja, v kateri se skrivajo številni zanimivi predmeti. Napotim jih, da to vrečko poiščejo (odpirajo lahko tudi omare). Štejem od dvajset proti nič. Če vrečke v omenjenem intervalu ne najdejo, jim podam napotek. Ko najdejo vrečko, prejmejo prvo črko sestavljanke (L).

Vrečko prinesejo v krog in skupaj si jo od zunaj ogledamo. Le kaj se skriva v njej? Z vrečko potujem do vsakega učenca. Posameznik pomoli obe roki v vrečko in tipa predmete v njej, glavo pa ima obrnjeno vstran, saj želim, da je tip tisto čutilo, ki mora pri tej nalogi priti do izraza. Ko pridejo vsi učenci na vrsto, se pogovorimo o tem, kaj je v vrečki. Naštevajo premete, ki so jih otipali. Če naštejejo vse predmete, dobijo novo črko sestavljanke (E). Zanima me, kaj je vsem tem predmetom skupnega? Preko pogovora pridemo do rešitve: izvor – vse je narejeno iz lesa (dreves). S pridobljenim novim odgovorom dobijo novo, tretjo črko sestavljanke (S).

Kam pa se moramo odpraviti, da lahko vidimo različne vrste dreves? V naravo, gozd. Za odgovor prejmejo naslednjo, četrto črko (N). In tja se bomo tudi odpravili. Sedaj. Učence napotim v garderobo, kjer se preobujejo in v koloni počakajo pri vhodnih vratih. (Plakat nesemo s seboj.)

Odpravimo se na šolsko igrišče, od koder imamo prelep razgled na bližnji travnik, ki preide/se nadaljuje v gozd. To sta dve različni življenjski okolji. Razdelim jih v dve skupini. Ena skupina se odpravi na travnik, druga v gozd. Vsaka skupina dobi škatlo in poišče tipične značilnosti posameznega življenjskega okolja. Po prihodu nazaj, si ogledamo obe škatli in analiziramo nabrane značilnosti. Z učenci se pogovorim o bistvenih razlikah med tema dvema življenjskima okoljima. Vsaka skupina za svoje delo prejme po eno črko (A) (T).

Zadnjo črko sestavljanke pa bomo dobili z rešitvijo naslednje uganke. Zanima me prva črka besede, ki pravi, da je to sposobnost telesa, da opravi neko delo. (Energija).

Dobili smo naslov naše današnje učne enote. Lesnate rastline. Kaj so lesnate rastline? Skupaj pridemo do ugotovitve, da so to drevesa in grmi. Kako so te rastline sestavljene? Imajo olesenelo in odebeljeno steblo – deblo, korenine, veje, liste, cvetove – plodove. Ozremo se po okolici in poiščemo te rastline.

V enakih skupinah kot poprej pošljem učence v gozd. Vsaka skupina dobi enaka navodila, vendar pa skupini med seboj tekmujeta, katera bo prinesla več stvari. Vsaka skupina dobi nahrbtnik s pripomočki (nožek, vrečka, prozoren plastičen lonček, lupa …).

1. *Prinesejo čim več različnih listov dreves.*
2. *Prinesejo čim več različnih vrst lubja.*
3. *Naberejo različne plodove.*
4. *Naberejo različne cvetove.*

Po prihodu iz gozda pregledamo in analiziramo nabrano (barve, oblike, strukture listov, lubja, cvetov, plodov …). S pomočjo knjig poiščemo imena dreves in grmov. Za kaj bi lahko uporabili nabrano? (čaje …, herbarij) Drevesa ločimo na iglavce in listavce. Sortiramo nabrano v dve skupini.

Nabrano shranimo, saj bomo cvetove in liste posušili in naredili herbarij. Poleg bomo dodali tudi lubje.
S seboj imam tudi primere lesa posameznega drevesa. Primerjamo z nabranim. Uporabimo vid, tip. Razmišljamo, kateri les je uporaben za kaj. Spomnimo se tudi predmetov iz uvoda ure v razredu.
Naslednja naloga je individualna. Čas za poistovetenje z naravo, saj smo del nje. Vsak si bo poiskal svoj kotiček v gozdu, tako daleč, da me še vedno v vsakem trenutku vidi in jaz njega ter sliši. Vodim vodeno vizualizacijo za umiritev. Ob koncu povem, da vsak stopi do drevesa, ki mu je všeč in ga objame. Naj energiji prehajata.

2.51 ZGRADIMO HOTEL ZA ŽUŽELKE

Pristop: Model roke (referat)

PATRICIJA URANKAR

Učna vsebina je bila razdeljena na tri sklope aktivnosti.
Prvi sklop aktivnosti je potekala tako, da smo se z učenci pogovarjali o tem, katere žuželke poznajo, kaj menijo o žuželkah, ali mislijo da so koristne ali ne ter o tem, kako bi bilo brez žuželk. Noto smo ugotavljali, kakšen je sploh pomen žuželk. Učenci so nato za vsako našteto žuželko povedali kje mislijo da živi, kakšen je njen dom. Nato smo se lotili raziskovanja s pomočjo spleta. Z usmerjanjem so učenci poiskali podatke, kje nekatere žuželke živijo. Povedala sem jim, da bomo poskušali zgraditi nekakšen dom za žuželke, ki ga bomo poimenovali kar hotel. Njihova naloga pa je, da razmislijo, kakšne materiale bi v takem hotelu uporabili. Tudi tu so z usmerjanjem podatke poiskali na spletu. Sledil je kratek seznam materialov, ki bi jih potrebovali: suh les, ki je dom ličinkam hroščev in stonogam, suho listje, razpokano lubje, kjer se najraje zadržujejo pajki in listne uši, lesene bloke, v katere smo zvrtali luknje (za čebele samotarke), kamenje in opeko smo postavili na dno, kjer je vlažno, saj se tu rade zadržujejo žabe, suhe veje, med katerimi rade prezimijo pikapolonice. Učenci so nato s pomočjo seznama izdelali načrt za hotel. Poljubno so se razdelili v pare ali manjše skupine in pripravil načrt. Nato so ga predstavili, skupaj pa smo se odločili, kateri elementi so nam bili pri katerem načrtu najbolj všeč. Načrti se bodo še spreminjali, njihova naloga pa je bila, da so napisali, kakšen material bodo za hotel potrebovali. Odločili so se tudi, katerega od načrtov bodo pri postavitvi upoštevali.
Drugi sklop aktivnosti je bil razdeljen na dve ločeni uri. Z učenci smo dvakrat obiskali gozd in se lotili iskanja materialov. Učenci so v znanem delu gozda nabirali različne materiale. Sodelovali so v parih ali manjših skupinah, tako kot so se razdelili pri izdelavi načrtov. Učenci so na svoje načrte sproti zapisovali, če so kaj spremenili, če so se odločili za drugačen material, če kakšnega niso našli, ali če so našli kaj drugega, kar se jim je zdelo primerno ali uporabno. Material smo nato odnesli v šolsko shrambo, kamor so učenci v tistem tednu prinesli tudi materiale, ki so jih dobili ali izdelali doma s pomočjo staršev, starih staršev (ogrodje zaboja s streho, luknje v lesu).
Tretji sklop aktivnosti je bil namenjen postavitvi samega hotela za žuželke. Učenci so v šolski park naprej prinesli ves nabran material. Nato so, glede na prebrano o hotelih za žuželke, sami izbrali ustrezen prostor in utemeljili, zakaj so ga izbrali. Nazadnje so se samostojno lotili še postavitve hotela. Uporabljali so svoje (nekoliko spremenjene) načrte, sproti pa so se morali usklajevati in se odločati, kako dobo kaj prilagodili, če se ni skladalo z načrtom. Na koncu smo se pogovorili o tem, kako uspešno je bilo njihovo delo, kaj jim je bilo všeč in kaj ne in zakaj smo to sploh počeli. Menijo, da so s tem pomagali še komu drugemu kot samo žuželkam? Kako so vplivali na okolje?

2.52 UČILNICA ŽIVLJENJA: GOZD

Pristop: Model roke (referat)

BERNARDA MENEGALIJA

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

Učenci 4. razreda so obiskali domači gozd in v njem spoznavali naravoslovne pojme vezane na učni načrt pri predmetu naravoslovje in tehnika. Pred prihodom v gozd so se ustrezno zaščitili pred klopi.
Po prihodu v gozd so se učenci poučili o gozdnem bontonu. Sledile so dejavnosti, s katerimi so učenci začutili gozd (hoja po gozdu brez besed, iskanje nekaj starega, vlažnega, trdega..., opazovanje drevesnih krošenj, izbiranje drevesa in vživljanje v izbrano drevo in z gibi prikazati spremembe na drevesu ob različnih vremenskih razmerah.
Ko so bili učenci čustveno in miselno pripravljeni, smo začeli z obravnavo konkretnih učnih vsebin in pojmov (kraljestvo rastlin, rastline , s cvetovi in brez cvetov, mahovi, praprotnice, listavci, iglavci, grmi), ki sem jih popestrila z različnimi sprostitvenimi dejavnostmi (eko spomin, lovljenje, iskanje zaklada) .
Za zaključek so učenci kritično razmišljali o obstoju sveta brez dreves in pripravili radijsko novico, ki je pozitivna in spodbuja k obisku prelepega mestnega gozda.

2.53 OD SEMENA DO SONČNICE

Pristop: Model roke (referat)

ŽIVA LIPOVEC

VRTEC MAVRICA VOJNIK

V četrtek 9. 5. 2019, smo imeli v naši skupini naravoslovni dan. Preden smo se lotili našega projekta, smo pospravili vse igrače ter prostor pripravili na igro z zemljo. Ker v naši skupini ne hodijo še štirje otroci (skupina je začela delovati 1. 2. 2019), smo bili primorani naravo otrokom prinesti v igralnico. Seveda se zavedam, da se morajo stvari, ki se tičejo narave izvajati zgolj in izključno v naravnem okolju. Vendar, ko ne gre, ne gre. S sodelavko sva se potrudili otrokom čim bolj približati zemljo – prst ter proces sajenja. Z otroki sem sedla na tla. Pred njih sem postavila veliko vedro ter vanj nasipala zemljo za sajenje. Otroci so z zanimanjem opazovali dogajanje. Povabila sem jih, da se vsak izmed njih zemlje dotakne z roko, jo stisne, presipa iz dlani v dlan, jo skuša povonjati. Sprva je imelo nekaj otrok do zemlje odpor. Motilo jih je, da so bili umazani, vsi snovi še niso poznali. Večina otrok je pokleknila k vedru z zemljo ter se lotila presipavanja, nošenja, metanje zemlje na vse strani. To je bila prva seznanitev otrok z zemljo. Tudi tisti, ki so imeli od začetka odpor so le tega z opazovanjem drugih otrok hitro izgubili in se pridružili prijateljem. V igralnici je med igro z zemljo zavladala čista tišina. Po približno 15 minutah sem otrokom ponudila še vedra in lopatke, da so lahko zemljo s pomočjo le teh prenašali, polnili različno velike lončke, vedra, jo presipavali, gnetli mečkali, z grabljicami skušali spraviti na kup, ugotavljali kaj se zgodi, če iz velikega lonca skušajo presipati zemljo v manjšega in še in še. Nato pa smo s skupnimi močmi z zemljo napolnili še cvetlična lonca v katera smo posadili sončnice. Vsak izmed otrok je dobil na dlan roke par semen, katera so lahko položili v cvetlična lonca. Tako smo s skupnimi močmi posejali sončnice. Preden smo lonce postavili na polico, so otroci prejeli še zalivalke, da so lahko zalili zemljo v katero so posejali sončnice. Nato smo lonce postavili na polico, kjer bomo lahko opazovali rast sončnic. Sledilo je čiščenje, umivanje in preoblačenje otrok ter za tem še sesanje, pometanje ter umivanje celotne igralnice. Menim, da je bilo vse to vredno, saj so otroci bili deležni nepozabne izkušnje, izkušnje, ki jo morda nekateri izmed njih ne bi bili deležni še nekaj časa.

Želeli smo spodbudit nadosebno vrednoto spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta. Menim, da smo s tem, da smo posejali rastlino naredili korist za ljudi in živali (čebele, ptice).

Otroci doživijo izkušnjo, ki temelji na vključevanju z glavo, srcem in roko. Seznanijo se z naravnim materialom – snovjo zemljo. Prejmejo izkušnjo z zemljo. Prav tako pa tudi vzbujajo in povečujejo radovednost za neko novo stvar, ki se je znašla v njihovi bližini. Predvsem pa gre tukaj za uporabo različnih metod in odkrivanje nečesa novega.

Mislim, da so se otroci vseživljenjsko učili. Spoznavali, kako se posadi rastlina, kaj vse je potrebno, da zraste, skozi daljše časovno obdobje smo spremljali kaljenje semen, rast sončnic. Sedaj so že vzcvetele. Opazujemo, kako se na njih pasejo čebele. V prihodnje pa jih bomo pobrali, izluščili semena, le ta nastavili pozimi v ptičje krmilnice, jih pripravili za naslednje leto za ponovno sajenje in krog bo sklenjen. Ob Tradicionalnem slovenskem zajtrku in obisku čebelarjev, pa bomo le te poprosili, da nam bodo natančneje razložili in pokazali, kako potuje veriga nabiranja cvetnega prahu v sončnicah in kako pridemo do medu.

2.54 VILE IN ZDRAVILNE ROŽE

Pristop: Model roke (referat)

MARTA GORJUP

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

Prispevek opisuje medpredmetno povezavo med knjižničnim informacijskim znanjem in slovenščino ter naravoslovjem, izvedeno na šolskem vrtu. Pri izvedbi smo upoštevali Model roke. Učenci po uvodni motivaciji (sprehod, poslušanje zvokov v naravi, lastnega dihanja in občutkov) in branju ljudske pravljice Vile in zdravilne rože na šolski gredici prepoznavajo zdravilna zelišča in njihove lastnosti (tipajo liste, vonjajo …). S pomočjo literature ugotavljajo, kaj jim je lahko v pomoč pri nabiranju in uporabi zdravilnih rastlin. Izdelajo seznam rastlin, ki rastejo na gredici. Pri nabiranju kamilic so pozorni na pazljivo ravnanje. Zavedajo se tega, kako nam narava pomaga lajšati različne zdravstvene tegobe z zdravilnimi rastlinami. Izpostavljen je spoštljiv odnos do narave in upoštevanje prihodnjih generacij, saj učenci ozavestijo pomen raznolikosti flore za ohranjanje ravnovesja v naravi in ohranjanje okolja. Dejavnosti pripomorejo k njihovemu občutenju in razumevanju narave in jih motivirajo, da bodo spoznavali in uporabljali zdravilne rastline.

2.55 A JE SVET OKROG NAS PREDVIDLJIV

Pristop: Model roke (referat)

URŠKA ČARNI

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

V prispevku so predstavljene dejavnosti po modelu roka.
Lokacija naše šole je v idealnem urbanem okolju: obdana je z veliko zelene površine (šol. igrišče, šol. vrt). Je ob bregu reke Ljubljanice in v neposredni bližini hriba Golovec. Z učenci se odpravimo raziskovat in se učit izven šolskih prostorov. V učnem načrtu za matematiko je simetrija, katere uvodne ure smo že obravnavali.
Učenci so razdeljeni v skupine. Zadana jim je naloga, da poiščejo čim več simetričnih stvari od prve do zadnje postaje našega raziskovanja. Zmaga skupina z največjim številom opaženih simetričnih elementov v okolju. Namen naloge je, da učenci zares odprejo oči in simetrijo začnejo prepoznavati in spoznavati preko izkustva konkretnega sveta.
Nadalje je zelo pomembno, da učenci znajo kontrolirati in prepoznavati čustva z namenom, da so potem sposobni zavedati se ljudi okrog sebe in okolice. Da so sposobni osredotočiti se na zadane naloge, na temo, ki se jo želimo naučiti, da pristopajo pozitivno in se zavedajo, da so del ene velike skupnosti. Še več, da smo na planetu Zemlja.
Dejavnost se nadljuje z navodilom za umetniško ustvarjanje in hkrati matematično nalogo iskanje osi simetrije. Učencem, razdeljenim v pare, razdelim kartonski okvir, njihova naloga pa je, da ga zapolnijo s čim bolj simetrično obliko, ki jo poiščejo v bližnji okolici.
Izvedene aktivnosti v učencih spodbudijo željo, da kakšno umetniško delo naredijo tudi doma.
V prispevku je podana tudi zadnja aktivnost medpredmetne povezave matematike, likovne umetnosti in slovenščine. Tu se ponovno razdelimo na dve skupini. Prva skupina izpolnjuje vnaprej pripravljen kviz o simetriji, druga pa ubesedi vtise in dognanja, ki so jih dobili in si odgovori na vprašanje, a je svet okrog nas predvidljiv.

2.56 AJDA, NAŠ PONOS, IZ RODA V ROD

Pristop: Model roke (referat)

MOJCA MARIJA STRMŠEK

OŠ KARLA DESTOVNIKA-KAJUHA

V prispevku je predstavljeno, kako učenci spoznavajo in ohranjajo naše šege in navade, konkretno na primeru ajde. Pri pouku slovenščine v okviru književnosti namreč berejo in obravnavajo ljudsko pripovedko Ajda in Slovenci. Tako se seznanijo, da so iz ajde naše babice pripravljale številne jedi: močnik, žgance, kruh, kolače, pogače, štruklje, kašo … Najpogostejša sta bila namreč močnik in žganci. Tudi ajdov kruh je bil stalnica na jedilniku. Navdušujejo tudi podatki o izvrstni hranilni vrednosti in zdravilnih učinkih ajde, je gorivo za možgane, spodbuja inteligenco, pomirja, vzbuja občutek sreče. Tako je vzklila zamisel, kako bi učenci to starodavno žito bolje spoznali. Posejali bi jo na šolskem vrtu in opazovali njeno cvetenje. To se je udejanilo v mesecu juniju. Učenci so dobili nalogo, da med počitnicami opazujejo njeno rast in cvetenje. Organizirali so se v skupine, ena je pripravila zemljo, druga je sejala, tretja omočila posejano. Kasneje so v okviru tehniškega dneva, v sklopu katerega so iz ajde (kaše in moke) naredili slastne izdelke. Pekli so palačinke, kruh, piškote in pecivo. S tem so se povezovali tudi medpredmetno, ne le pri urah gospodinjstva in kuharske interesne dejavnosti, temveč tudi pri likovnih ustvarjalnih aktivnostih.

2.57 IŠČEM VSILJIVCA

Pristop: Model roke (referat)

ŽABOT URŠKA

OŠ LOG-DRAGOMER

Gozd je zapleten ekosistem, ki ima velik vpliv na okolje. Predstavlja življenjsko okolje številnim rastlinskim in živalskim vrstam ter glivam. Gozd s tem predstavlja edinstveno življenjsko učno okolje. S skupino učencev se lahko podamo v gozd tudi z namenom urjenja vidne pozornosti, pomnenja in razvijanja številskih predstav.

Učence povabim v bližnji gozd in se pogovorim o tem, kaj spada v naravno okolje. Učenci razmišljajo in povedo. Razložim jim potek ure in dejavnost v gozdu. Vzamemo si čas, da se pogovorimo o naravnih materialih, ki jih najdemo v gozdu. S tem krepimo nadosebno vrednoto spoštovanje narave in v učenje vključijo glavo, srce in roke.

Naloga je potekala tako, da je bila z vrvico označena pot, za katero so ležali predmeti, ki ne sodijo v naravno okolje. Učenci dobijo navodilo, da hodijo po poti ob vrvici in vsak zase potiho prešteje predmete, ki jih opazi . Na koncu, ko vsi prehodijo pot, povejo na glas število predmetov . Učenci ugotovijo, da je vsak opazil različno število predmetov. Pri tem razvijajo vizualno pozornost in spomin. S štetjem utrjujejo številske predstave.

Na koncu dejavnosti gremo skupaj po poti in skupaj opazujemo in preštejemo predmete. Z učenci se pogovorimo negativnih vplivih onesnaževanja in kako lahko to preprečimo. Predmete nato poberemo in jih nesemo na ekološki otok, kjer jih ustrezno razvrstimo in odvržemo v ustrezni zabojnik. S tem krepimo nadosebno vrednoto skrb za stanje našega planeta.

Učenci z učno vsebino pridobijo kompetenco zavedanja medsebojne povezanosti jaz, ti in svet okoli nas. Z dejavnostjo spoznajo, da smo posamezniki in skupnost odgovorni za ohranjanje čistega okolja. Postanejo samozavestnejši, saj zmorejo nekaj narediti in se zavedajo, da je njihov prispevek v smeri trajnostnega razvoja našega planeta pomemben.

Učenci v okviru učne ure spoznajo naravoslovni pojem ravnovesje. Ravnovesje pomeni, da je v nekem okolju vsake vrste bitij ravno toliko, da lahko preživi njihova vrsta in pomaga k ohranjanju druge vrste. Spoznajo, da umetni materiali ne sodijo v gozd, saj mu s tem onemogočijo vzdrževanje ravnovesja.

Učenci po koncu ure ponotranjijo, da je ohranjanje čistega okolja izjemnega pomena za življenje na našem planetu.

2.58 REGRAT NAS UČI - ZNANJE POD OBLAKI

Pristop: Model roke (referat)

MATEJA KRIŽAN

OŠ KAŠELJ

OKVIR VSEBINE: OZAVEŠČEN ODKRIVAM SKRIVNOSTI NARAVE

Aktivnost je potekala je na prostem: na šolskem vrtu, zelenici, na okoliških travnikih in deloma v učilnici gospodinjstva.

Pred začetkom 1. delavnice sem jim ponudila 3 neznane čaje, katere so vonjali, okušali in opazovali barvo (lipov, bezgov in regratov). Prosila sem jih, naj z vsemi možnimi čutili poskušajo ugotoviti, kaj je glavna sestavina v čajih, ki so pred njimi. S tem sem se dotaknila pristopa skrivnostnosti, kar je učence motiviralo za nadaljnjo delo. Pomagala sem jim z namigi: lahko je plevel ali superživilo, raste povsod, nas zdravi in čisti.

Pripravili smo različne delavnice in regrat spoznavali, izkusili in doživljali iz različnih vidikov in zornih kotov. Nekaj delavnic sem predlagala sama, nato so učenci še sami predlagali katere delavnice bi bile zanje zanimive. S pomočjo pogovora smo prišli do nabora delavnic, ki smo jih izvedli. V nekaterih so sodelovali vsi učenci v razredu, v nekaterih posamezniki. Učenci so s pomočjo telefonov, tablic in digitalnega fotoaparata dokumentirali delo skozi ves čas izvajanja. Na koncu smo krožili po vseh delavnicah in predstavili opravljeno delo. Ob tem so doživljali izkušnjo učenja na prostem, uporabe čutil v naravi, upoštevaje pravil, ki se jih držimo v naravi, skrbi za okolje in sodelovalnega učenja.

Delavnice, ki smo jih izvedli, so bile naslednje:

- *REGRAT ME NAHRANI (kulinarična delavnica): nabrali smo različne dele regrata in jih uporabili za pripravo različnih jedi: sirupa (za grlo in prehlad), medu iz regrata, regratovega čaja, zmešančka, ocvrli smo regratove cvetove in jih postregli z že znano solato iz regrata.*
- *REGRAT ME UČI O RASTLINSKIH ORGANIH, RAZVRŠČANJU, SPREMINJANJU: izkopali smo regrat s korenino vred in preučevali rastlinske organe, naredili herbarij, delali z določevalnimi ključi, ki smo jih imeli na tablicah ali telefonih in opazovali spreminjanje rastoče rastline.*
- *KNJIŽNICA NA PROSTEM: Na vrtu pred knjižnico smo brali razne knjige o zdravilni moči regrata, njegovih botaničnih lastnostih, o receptih in izdelali smo plakat za v učilnico.*
- *REGRAT KRASI MOJO UČILNICO (DOM) - regrat skozi moje oči z likovnim izražanjem;*

Ustvarjali smo na prostem s prešanjem za sliko pod steklom, risali smo s senčenjem, slikali regrat v različnih letnih časih. Izdelke smo razstavili v učilnici naravoslovja.

- *REGRAT SKOZI FOTO OBJEKTIV: regrat se spreminja*

Dve učenki, ljubiteljici digitalne fotografije, sta fotografirali spreminjanje regrata in nastale so krasne fotografije.

REGRAT ME ZDRAVI IN OHRANJA VITALNEGA: spoznavali smo zdravilne lastnosti regrata: učenci vprašajo mimoidoče, sosede… kaj vedo o regratu. Preberejo literaturo v knjižnici na prostem in naredijo povzetek o ZDRAVILNIH RASTLINAH (knjige o zdravilnih rastlinah). Dva učenca sta naredila predstavitev s pomočjo IKT tehnologije

2.59 GOZDNE ŽIVALI PO NEMŠKO

Pristop: Model roke (referat)

NINA GRUM

Predstavila bom, kako se lahko učenja tujega jezika odlično povezuje z učenjem naravoslovnih vsebin.
Z učenci se odpravimo na šolski vrt, kjer se usedemo v krog in vsak iz skrivnostne vreče vzame eno žival (igračo). Žival vsak učenec poimenuje. Nato živali razvrstimo na živali na kmetiji in živali v gozdu. Napovem, da bomo obiskali gozd v okolici šole in dom gozdnih živali (ob tem iščemo sopomenke bivališče, dom …).
Preden gremo v gozd se pogovorimo o bontonu, ki velja v gozdu (ne kričimo, spoštujemo rastline in jih ne trgamo). Ko pridemo do vrha hriba v gozdu, na odprt prostor, najprej izvedem igro tišine. Igra tišine pomeni, da se učenci umirijo in se prepustijo zvokom, ki jih obkrožajo (šumenje dreves, žvrgolenje ptičkov …). Nato izvedemo igro za povezovanje skupine. Učenci se razdelijo v skupine in naredijo krog. S pomočjo več vrvi naredijo majhen vozel, nato pa dobijo navodilo, da vozel v tišini razvozlajo. Kdor želi, sodeluje pri vajah joga za otroke.
Nato še enkrat uporabimo skrivnostno vrečo. Vsak povleče eno žival in dobi nalogo, da zanjo naredi kratek opis. Učenci imajo na razpolago več enciklopedij o živalih (jih prinesemo s sabo) in v miru, individualno naredijo kartonček o pomembnih informacijah o določeni živali. Na kartončku učenci dopišejo ime živali, življenjsko dobo, velikost, s čim se prehranjuje, kateri so njeni plenilci. Kartončke potem združimo v knjigo, t.i. leksikon o gozdnih živalih (v nemščini).
Nato sledi umetniško ustvarjanje. Učenci se razdelijo v dvojice in zopet iz vreče potegnejo žival, ki jo bodo upodobili iz gozdnih odpadnih materialov. Tukaj se učenci pogovarjajo po nemško in ponovijo dele telesa živali (Das Tier hat 4 Beine, 2 Ohren, 2 Augen …). Tako na gozdnih tleh dobimo različne živali, ki jih potem učenci tudi predstavijo. Po predstavitvi označijo vrstni red posamezne živali v prehranjevalni verigi.
Izdelke učenci fotografirajo za spomin.

2.60 ČUTNA POT IN OPISMENJEVANJE NA PROSTEM V ODDELKU PODALJŠANEGA BIVANJA V KOMBINIRANEM ODDELKU

Pristop: Model roke (referat)

OČKO DAMJANA

OŠ SELNICA OB DRAVI

Okvir učne vsebine je bil, občutiti različne naravne materiale in bitja ter njihova uporaba v procesu opismenjevanja (prenos opismenjevanja iz razreda v naravo).
Zastavljeni cilji za vse učence so bili:
- *Pri učencih povečati spodbude za čutno učenje na prostem.*
- *Pri učencih krepiti pozitivne učinke bose hoje, kot so: spodbujanje nevronskih povezav, preprečevanje ploskih stopal, spodbujanje ustvarjalnosti, direkten stik s podlago spodbuja cirkulacijo,…*
- *Učenci poimenujejo in nabirajo različna bitja in predmete iz žive in nežive narave v okolici šole.*
- *Učenci opazuje, ureja in razvrščajo živa bitja in snovi.*
- *Učenci izvajajo naravne oblike gibanja (orientacija v prostoru, hoja, plezanje,…).*
- *Učenci poberejo odpadke v okolici šole.*
- *Pri učencih razvijati sposobnosti, da se počutijo opolnomočene za delovanje in za sprejemanje izkušenj.*

Ko so bile aktivnosti diferencirane po razredih pa so učenci dosegali še dodatne cilje.
Prvošolci so razvijali predopismenjevalne zmožnosti (razločevanje prvega glasu ter glaskovanje) v naravnem okolju.
Drugošolci so razvijali tehniko pisanja velikih in malih pisanih črk v pesku.
Tretješolci in četrtošolci so ob sliki iz naravnih materialov pripovedovali pravljico in upoštevali vse njene značilnosti (formalni začetek in konec pravljice, preteklik, pravljična števila, zapovedi, prerokbe, pravljične osebe).
Realizacijo ciljev smo z učenci evalvirali ob koncu dejavnosti.
Aktivnosti so potekale tri ure v naslednjem vrstnem redu:
V prvi uri smo se odpravili na sprehod po širši okolici šole. Pot nas je vodila po makadamski cesti, nato čez travnik in pašnik mimo ribnika ter skozi gozd nazaj do zelenice ob župnijski cerkvi. Učenci so po poti nabirali različen material (dele rastlin, kamenje,…). Med pohodom smo pobrali tudi odpadke.
V drugi šolski uri je prvi in drugi razred razvrstil nabran material glede na prvi glas. V nadaljevanju so prvošolci glaskovali besede za predmete, tudi odpadke, in živa bitja, ki so jih nabrali. Drugošolci so vadili tehniko pisanja malih in velikih pisanih črk s palico v pesku. Po končanih aktivnostih so odpadke pravilno ločili in jih odložili na ekološkem otočku. Tretji in četrti razred je iz nabranega materiala izdelal sliko. Ob njej so si učenci izmisli pravljico, pri kateri so morali upoštevati njene značilnosti. Vsak otrok je pripovedoval del pravljice.
V tretji šolski uri so vsi razredi skupaj samostojno izdelali čutno pot iz naravnih materialov (kamenje, storži, suho in sveže listje, palice, seno, mah, …), ki so jih nabrali na sprehodu v okolici šoli. Najprej so naredili načrt. Po pripravljeni poti so hodili bosi in miže. Naprej in vzvratno. Hitro in počasi. Po vseh štirih naprej in nazaj. Na koncu poti so učenci še bosi splezali na drevo. Po končani aktivnosti so predlagali izboljšave z utemeljitvijo.

Med izvajanjem učne vsebine sem uporabila različne učne strategije: skupinska diskusija, delo v naravnem okolju in samo – učenje.

2.61 BARVNA PALETA V GOZDU

Pristop: Model roke (referat)

KLAVDIJA AHAČIČ

OŠ LOG-DRAGOMER

Ko slišimo besedo gozd, ima le-ta za vsakega izmed nas drugačen prizvok in pomen. Lahko je to kraj sprostitve, rekreacije, ustvarjalnosti, lahko pa celo kraj učenja. S skupino učencev se lahko podamo v gozd tudi z namenom urjenja vidne pozornosti in prepoznavanja barv in barvnih odtenkov. Učenci imajo pri sebi vnaprej pripravljeno zloženko iz tršega belega papirja, v njej pa se nahaja obojestranski lepilni trak. Nanj lepijo manjše koščke naravnih materialov, ki jih opazi njihovo oko, pri tem pa iščejo materiale različnih barv in barvnih odtenkov. Sprehodimo se še do bližnjega travnika, kjer imajo učenci na voljo še večjo izbiro barv. Vmes si vzamemo čas tudi za pogovor o živi in neživi naravi, zdravilnih in strupenih rastlinah, odmrlih delih rastlin itd. Velja seveda opozorilo, da smo pri trganju rastlin skromni in previdni, da ne povzročimo nepotrebne škode v naravi. S tem pri učencih spodbujamo nadosebne vrednote, kot sta spoštovanje narave in skrb za stanje našega planeta. Učenci so pri izvajanju dejavnosti samostojni, vsak jo izvaja v sebi lastnem tempu, vsak ima enake možnosti za učenje in odkrivanje pestrosti narave. Pri tem krepijo še multisenzorno zavedanje, ustvarjalnost in vizualno pozornost. Urjenje in krepitev pozornosti sta izjemnega pomena za naše delovanje v vseh življenjskih obdobjih, urjenje vidne pozornosti pa učencem pomaga pri različnih področjih učenja in funkcioniranja v šoli (branje, pisanje itd.). Učenci so ves čas dejavnosti v neposrednem stiku z naravo ter tako spoznavajo naravoslovne pojme in iščejo primere za njihovo razlago. Ker so listi na rastlinah različnih barv (od zelenih, rumenih, rjavih), lahko govorimo o spreminjanju in pretakanju energije. Odmrli listi so hrana drobnim živalim, torej snovi v naravi krožijo. Ta pristop učencem omogoča, da prevzamejo odgovornost za lastno učenje, pridobijo tako možnost sodelovanja kot tudi sprejetja učenja kot lastnega. Pri aktivnosti so vključeni z glavo, srcem in roko. V naravnem okolju uživajo, so radovedni in odprti do rezultatov učenja. Na koncu dejavnosti učenci barvne palete primerjajo in preštejejo barve in barvne odtenke ter ugotovijo, da ima narava ogromno, če ne celo neskončno, število barv in barvnih odtenkov. Pestrost narave omogoča in spodbuja multisenzorno zavedanje.

2.62 SPOŠTLJIVO DO ŽUŽELK NA TRAJNOSTNI NAČIN

Pristop: Model roke (referat)

MAJA ŽIVEC

Generacije pred nami so svet zelo zanemarjale. Če našim učencem privzgojimo mišljenje, da moramo biti do narave spoštljivi in jo našim zanamcem pustiti vsaj takšno, kot je danes, smo naredili veliko. Da bi učenci spremenili lastno zavedanje o svetu pa ni dovolj, da jim o uničevanju našega okolja samo beremo, pač pa jim moramo omogočiti učenje z njihovim lastnim vključevanjem. Le tako lahko začutijo lastno odgovornost za trajnostno skupnost. V današnjem času je potreba po poučevanju veliko večja kot samo frontalni pouk. Učencem je potrebno učno snov približati na celosten, fleksibilen in izkustveni način, da pri spoznavanju kreativno razmišljajo, iščejo številne ideje in možnosti, ter samostojno načrtujejo poti v nova spoznanja.

Pri pouku gospodinjstva sem kot učiteljica učence spodbudila, da so zasadili svoj zeliščni vrt, ki so ga kasneje oskrbovali na naraven način. Ob zavedanju pomembnosti žuželk na njihovem vrtu in sploh v naravi, so jih učenci opazovali, fotografirali in določevali. Pri obravnavi reportaže pri slovenščini smo naleteli na članek z naslovom Zakaj je na vetrobranskih steklih vse manj razmazanih žuželk. Da bi se o tem prepričali še sami, so učenci začeli raziskovati najprej na spletu, kasneje pri čebelarjih in učiteljici naravoslovja. Razmišljali so tudi o vzrokih za upad, prav tako tudi dolgotrajnih posledicah zaradi samega upada števila žuželk. Poleg številnih odličnih idej, kako preprečiti zmanjšanje števila žuželk in pravzaprav kako ponovno vzpostaviti rast števila žuželk, so prišli do sklepa, da pri pouku tehnike in tehnologije izdelajo hotel za žuželke. Dodobra so raziskali, čemu omenjeni hotel služi, kaj potrebujejo in kakšni so postopki izdelave, kako in kam ga bodo postavili ter čigavo pomoč bodo potrebovali. Vse skupaj se je začelo pri pripravi načrta, tik za tem so se odpravili v gozd, kjer so ideje ob najdenem materialu kar drle. Med samim delom so bili učenci visoko notranje motivirani, angažirani in ambiciozni. Da je bilo delo še zabavnejše, so sobam hotela določili poimenovanja, se prepustili domišljiji in ustvarjali anekdote. Z dobro organizacijo, pomočjo učiteljice in staršev jim je ob koncu šolskega leta uspelo izvesti zastavljeni cilj.

Sedaj se že veselijo novega šolskega leta, ko bodo lahko spremljali naseljevanje žuželk v novo domovanje in upajo, da so storili korak za trajnostni uspeh. Njim samim pa je tak način o zavedanju pomena in spoštovanja narave pustil velik pečat in globoko izkušnjo pi učenju.

2.63 TRAJNOSTNI RAZVOJ PRI PREDMETU TEHNIKA IN TEHNOLOGIJA

Pristop: Model roke (referat)

MATEVŽ ŽIVEC

O trajnostnem razvoju se učenci učijo med drugim tudi pri pouku tehnike in tehnologije. Dandanes je trajnostni razvoj vse bolj pomemben prav takrat, ko govorimo o vzgoji tehničnih kadrov, saj je etika v tehniki in tehnologiji na večji preizkušnji, kot kadarkoli v zgodovini človeštva. Ljudje smo na primer sposobni izdelati jedrsko bombo, vendar je uporaba takšne bombe pod velikim etičnim vprašajem. Enako velja na drugih področjih, tudi ko govorimo o pridobivanju električne energije.

Preteklo šolsko leto smo se pridobivanja električne energije z učenci lotili na precej drugačen način. Pričeli smo z izkustvenim učenjem, saj so po mnogih raziskavah rezultati takšnega načina učenja boljši in trajnejši. Najprej smo ločili konvencionalni in nekonvencionalni način pridobivanja električne energije. Učenci so hitro ugotovili, da je prihodnost v nekonvencionalnem načinu, zato smo se vanj tudi podrobneje poglobili. Ker je teh načinov več in ker niso vsi primerni za delo z učenci, smo izbiro omejili. Učenci so se navdušili nad izgradnjo majhne vetrne elektrarne. Sami so najprej modelirali na računalnikih, nato pa nadaljevali v delavnici in zgradili majhno vetrno turbino. Ves čas sem jih usmerjal po pristopu Modela roke in estetskem pristopu. Tako je bilo mogoče znanje razširiti in celostno pristopiti k učenju trajnostnega načina pridobivanja električne energije.

Delovanje zgrajene vetrne elektrarne smo kasneje preizkušali v naravi in beležili dobljene rezultate. Učenci so se na lastne oči skozi eksperimentiranje naučili, kako je takšna elektrarna zgrajena in kako deluje. Seveda so bili zelo motivirani, da je bil njen izgled kar se da estetski. To so upoštevali že pri modeliranju, kasneje pa tudi pri končnem izdelovanju.

Takšen način dela je omogočil tudi veliko medpredmetnega povezovanja. Tako so se učenci učili o prevetrenosti Slovenije, utrjevali grafe in preglednice, urili na likovnem področju, utrjevali merske enote in poznavanje električnih krogov, urili finomotoriko in še veliko več. Povratne informacije učencev so bile zelo vzpodbudne, saj niso imeli občutka suhoparnega učenja. Znanje, ki sem ga ob zaključku preveril je bilo na veliko višjem nivoju kot pretekla leta, ko smo izvajali klasičen način pouka.

2.64 URŠULIN RAČUNALNIŠKI POTEP

Pristop: Model roke (referat)

MOJCA LESKOVEC MEHARICH

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

»Uršula je priletela na svoji hitri metli in te vabi, da se ji pridružiš. Ker je izrekla čarobni urok, je ne moreš videti. Pustila pa ti je namige in zagonetke, če jih rešiš, ji lahko slediš.
Kot si že ugotovil je Uršula nagajiva čarovnica. Uršula že od nekdaj obožuje kemijo, matematiko in vse skrivnosti znanosti, saj le tako naredi čarovniške uroke in napoje. Natančno mora izmeriti količine in poznati vse sestavine za uroke, da lahko uspešno skuha pravi čarovniški napoj.
Uršula te bo testirala ali si vreden, da hodiš po njeni poti. Najprej hoče vedeti ali poznaš skrivna čarovniška števila.« Tako se začne Uršulin računalniški potep na aplikaciji CŠOD misija, ki skrivnostno popelje učence po okolici šole in v bližnji gozd, kjer se nahaja gozdna učna pot. Uršula jih preko izzivov vodi, da poiščejo skrivne sestavine za čarovniški napoj. Med potjo razkriva svoje čarovniške navade, učenci pa morajo pokazati znanje iz računalništva, ki je zakrinkano preko narave ali čarovniške komunikacije. Čarovnica Uršula je starodavno mitološko bitje na Notranjskem, ki še vedno vzburja bujno domišljijo med lokalnim prebivalstvom.
Pri neobveznem izbirnem predmetu računalništvo se učenci druge triade učijo konceptov računalniškega zapisa podatkov. Preko CŠOD aplikacije Uršulin računalniški potep vodimo učence, da ponovijo dvojiški zapis, skozi aktivnosti opazovanja narave in okolice prepoznavajo vzorce, ki jih najdemo v listju, cvetlicah le te tudi prepoznajo. Prepoznane vzorce, kasneje pri urah programiranja tudi zapišemo z računalniškim programom kot algoritem. Algoritem je navodilo, običajno zapisan kot seznam korakov, ki pripelje do rešitve problema, v našem primeru ponavljajoči se vzorec. Učenci ponovijo orientacijo v prostoru in sledijo algoritmu. Po poti učenci pozorno opazujejo okolico in naravo ter rešujejo računalniške probleme v drugačnih situacijah, kot so jih že spoznali med poukom računalništva. Na koncu poti skozi bližnji gozd se zopet ustavijo na šolskem igrišču, kjer jih čaka čarovniška igra smrtonosni objem. Pri tej igri učenci naletijo na problem preiskovanja, ki je zelo pomemben v umetni inteligenci in drugod. Igra zahteva razmišljanje za nekaj korakov naprej. Zahteva skupno sodelovanje učencev, da rešijo problem.
Skozi aktivnosti se prepletajo cilji medpredmetnih povezav, ki so po učnem načrtu za računalništvo: da učenci znajo slediti izvajanju tujega programa in sledijo algoritmu, ki ga pripravi nekdo drug; znajo vzorec prepoznati; razumejo dvojiški sistem zapisovanja različnih podatkov; razumejo kodiranje podatkov; razumejo, da obstajajo podatki v različnih pojavnih oblikah; znajo uporabiti različne strategije za reševanje problema; znajo najti ustrezno orodje, s katerim rešijo problem; znajo uporabiti znano strategijo v novih okoliščinah; znajo učinkovito sodelovati v skupini in rešiti problem z uporabo IKT-ja; znajo ceniti neuspešne poskuse reševanja problema kot del poti do rešitve. Pri aktivnosti se obenem prepletajo cilji iz matematike iz sklopa Matematični problemi in problemi z življenjskimi situacijami in sicer, da rešijo probleme in pri tem uporabljajo različne strategije, opazujejo vzorec, prepoznajo pravilo v vzorcu in ga nadaljujejo. Poleg teh imamo pri aktivnosti tudi cilje: druženje učencev v naravi; razvijanje ustvarjalnega mišljenja; razvijanje pozitivnega odnosa do narave; razvijanje sposobnosti opazovanja predmetov in narave.

2.65 SLIKANICA - VODILO K USTVARJANJU RECIKLIRANIH IGRAČ

Pristop: Model roke (referat)

LEONIDA ZALAR

OŠ HEROJA JANEZA HRIBARJA STARI TRG PRI LOŽU

Ob svetovnem dnevu knjige sem z učiteljicama 3. razreda pripravila v šolski knjižnici medpredmetno dejavnost, ob kateri so tretješolci prisluhnili zgodbi o kositrnem vojaku avtorja Hansa Christiana Andersena. Kljub ganljivemu koncu so bili zadovoljni, da sta vojak in plesalka preživela zadnje trenutke življenja skupaj. Navdušeni so bili nad zanimivimi ilustracijami večkrat nagrajenega ilustratorja P. J. Lyncha, ki se čudovito dopolnjujejo z besedilom. Po ogledu ilustracij so otipali svinčeno srce, da so spoznali, iz katere snovi je bil kositrni vojak. Ob tem so razpravljali, iz česa so današnje igrače.

Sledila je predstavitev nagrajene knjige Jorga Műllerja Stanovitni kositrni vojak, ki je brez besedila. Učencem je bil to velik izziv, saj so zgodbo soustvarjali sproti ob danih ilustracijah. Z ogorčenjem so komentirali razkorak med bogatimi in revnimi, vrednotili so pomen skromnosti, preprostosti, kreativnosti pri ustvarjanju iger in igrač ter kritizirali prenasičenost z igračami, ki je prisotna pri številnih njihovih vrstnikih. Še posebej so jih ganile ilustracije s prikazom onesnaževanja okolja. S svojimi predlogi so izzvali sovrstniško razmišljanje o varovanju in zaščiti le-tega, ogorčenje ob neodgovornem ravnanju odraslih, o segrevanju zemlje in vse pogostejšimi naravnimi nesrečami, ki jih botruje naš neprimeren odnos do narave.

S svojimi predlogi so sooblikovali nadaljnji potek dejavnosti, da lahko z recikliranjem odpadne embalaže in predelavo rabljenih oblačil ustvarimo zanimive igrače in s tem prispevamo delček k ohranjanju našega planeta.

2.66 HOTEL ZA ŽUŽELKE

Pristop: Model roke (referat)

JURE MELE

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Učenci so izdelali hotel za žuželke na šolskem vrtu ter ga primerno umestili v prostor. Družili so se v naravi, razvijali pozitiven odnos do narave in soljudi, razvijali ustvarjalno mišljenje ter ročne spretnosti.
Dejavnost je pripomogla k temu, da učenci bolje razumejo vlogo žuželk pri ravnovesju v naravi.

2.67 GOZDNO GLEDALIŠČE

Pristop: Model roke (referat)

EVA KINK ŽERJAV

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Gozdna pedagogika je način okoljskega izobraževanja, ki ponuja poleg spoznavanje gozda tudi celosten razvoj ljudi. Skozi naravne oblike učenja se oblikujejo vrednote, kot so pozitiven odnos do narave in do sebe kot človeka. Otroci varno in sproščeno raziskujejo naravo, se odzivajo na občutke in dražljaje. Gozd nam predstavlja bogato medpredmetno učilnico, kjer lahko uresničujemo večino ciljev vzgojno-učnega procesa. V gozdu smo izvedli tudi gozdno gledališče, kjer smo povezali več ciljev in izvedli dve gledališki predstavi. Pri prvi (Muca Copatarica) so otroci poustvarjali znano zgodbo ter jo umestili v naravno okolje. Pri drugi pa so si izdelali lutke iz naravnih materialov. Pozorni smo bili, da ničesar ne trgamo, ne uničujemo narave okoli sebe ter skrbno ravnamo z odpalimi listi in vejami, ki jih najdemo na tleh. Po skupinah so otroci pripravili kratko dramsko igrico (izmišljeno ali po že znani knjižni predlogi).

2.68 OD ZRNA PO KRUHA

Pristop: Model roke (referat)

INA ROŽMAN

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Na pot proti mlinu smo se podali peš. Ogledali smo si polja in poimenovali žita, ki raste na naših poljih. Ugotovili smo, da je največ ajde in pire, pa tudi pšenice.
Obiskali smo kmetijo Mežič v Malem Podlogu. Na kmetiji se ukvarjajo z ekološko pridelavo žit. Sami žita sejejo, žanjejo in jih sušijo. Ogledali smo si gospodarsko poslopje in obdelovalne stroje, ki jih pri delu uporabljajo. Pokazali pa so tudi več strojev, ki so jih naredili sami (med drugim mlin za moko in luščilnik za piro).
Učenci so izvedeli, da na kmetiji pridelajo največ ajde in pire. V manjših količinah pa pridelujejo tudi pšenico, rž, koruzo in ječmen. Žita so si ogledali in ugotavljali razliko. Spoznali so več vrst zdrobov: ajdovega, koruznega, pšeničnega in pirinega ter več vrst kosmičev, ovsene, pirine, ržene. Poleg tega za trg tudi pečejo piškote in kruh ter izdelujejo rezance. Videli so, kako očistijo žito ter kje meljejo moko. Tudi sami so se preizkusili v delu. Na manjši mlin so si otroci zmleli polnozrnato moko. Gospodinja nam je predstavila potrebne sestavine za pripravo testa in demonstrirala peko kruha. Učenci so si pripravili sestavine in pričeli z delom. Spekli so vsak svojo žemljo.

2.69 SPRING FLOWERS/ SPOMLADANSKE CVETLICE

Pristop: Model roke (referat)

MAJA SEVER

OŠ ČRNI VRH

Za uvod učencem najprej preberem zgodbo v angleščini The Tiny Seed (Eric Carle), ki opiše pustolovščino drobnega cvetličnega semena skozi različne letne čase. To potovanje prinaša mnogo tveganj. Semena, ki preživijo vse nevarnosti, se končno ustalijo in že jih prekrije snežna odeja. Tudi spomladi, ko se sneg stopi nevarnosti ni konec. Drobno seme je tako majhno, da ga nihče ne opazi in na koncu, kljub vsem nevarnostim na poti zraste v lepo cvetlico.
Sledi pogovor o tveganem in pogumnem popotovanju, ki ga imajo za seboj vse rastline, ki nas obdajajo in se ravno v tem času leta prebujajo. V angleščini poimenujemo letne čase.
Ker je ravno pomlad čas, ko narava prekipeva od energije z učenci izvedemo kratko vajo čuječnosti, da se učenci z naravo povežejo in se napolnijo z njeno energijo. Sledi sprehod po travniku in opazovanje cvetlic, njihove barve, zgradbe. Opozorim jih, naj cvetlice le opazujejo in ne trgajo ali pohodijo. Nato se zberemo v krogu in se pogovorimo o barvah, ki so jih videli in o delih rastline, ki jih poimenujemo v angleščini. Nato učenci v skupinah po tri na travniku poiščejo čim več različnih cvetočih rastlin. Da ohranimo travnik cvetoč, kot pred našim prihodom, vsaka skupina nabere le po en primerek cvetlic, ki jih najdejo. Za določevanje rastlin uporabijo ključ. Ko učenci zberejo ves material se zberemo v krogu in nabrane cvetlice najprej poimenujemo v slovenščini, nato pa se naučimo še njihovih angleških poimenovanj. V krogu ob ritmičnem ploskanju in verižnem poimenovanju cvetlic utrjujemo angleška poimenovanja.
Cvetlice tudi na kratko opišemo v angleščini.
Učencem razdelim bele kose blaga, ki služijo kot platno za izdelavo umetnine. Učenci v skupinah po tri z odpadnim materialom, ki ga najdejo na travniku in na bližnjem obronku 'narišejo' umetnino. . Po končani dejavnosti, si umetnine ogledamo in ugotavljamo za katero cvetlico gre.
Za konec naberemo spomladanski šopek za okrasitev učilnice in za ponovitev naučenih besed v prihodnjih dneh.

2.70 AKTIVNOSTI V SMERI TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

Pristop: Model roke (referat)

TADEJA KUZMA

OŠ LOKA ČRNOMELJ, PODRUŽNIČNA ŠOLA ADLEŠIČI

Učne vsebine sem izvedla z učenci prvega razreda pri urah pouka in dnevih dejavnosti. Določene vsebine smo izvajali smo celo šolsko leto. Okvir učne vsebine je živim zdravo, skrbim za lastno zdravje in za okolje, v katerem živim. Delo je potekalo zunaj, pred šolo, v okolici šole, odpravili pa smo se tudi na pohod do reke Kolpe, do Pobrežja in obiskali ekološko kmetijo ter Vodenico. Učenci so se naučili podtakniti list vijolice, posejati semena v lončke in »posaditi« fižol. Opazovanja so beležili na opazovalni list, skrbeli za rastlino, jo odnesli domov in jo posadili na domačem vrtu. Opazovali so šolski ekovrt ob šoli. Povedali so kako skrbijo za okolje in kako varujejo naravo. Presenečenje za učence je bil gospod sadjar, ki je pripravil predstavitev različnih sort jabolk, jim pokazal obiralec jabolk in skupaj z učenci v sadovnjaku ob šoli posadil jablano sorte carjevič. Učili smo se v naravi. Med potjo do Pobrežja in reke Kolpe smo opazovali naravo, nabirali travniške rože, si ogledali ekološki otok (prebrali smo napise na kontejnerjih, se pogovorili kaj odlagamo v kateri kontejner), opazili smeti v naravi in jih pobrali. Učence sem spodbudila, naj povedo, na kaj mislimo, ko rečemo: Naravo pustimo takšno, kot je bila pred našim obiskom. Svoje odpadke smo pospravili v nahrbtnike in jih ločili v kontejnerje ob šolski stavbi. Skozi celo šolsko leto smo v učilnici ločevali odpadke. V začetku decembra in v začetku aprila smo na podružnici izvedli zbiralno akcijo odpadnega papirja.

Ogledali smo si Kuzmin mlin. Gospa Stanka nam je pokazala različne vrste žit, nam razložila postopek mletja žit in nastanek moke. Učence sem vprašala kaj lahko naredimo v šoli za naše boljše zdravje? Učenci so odgovarjali: da bomo pili dovolj vode, zdravo jedli, da bomo pri pouku imeli minuto za zdravje, da bomo zračili učilnico in da se bomo veliko gibali na svežem zraku ... Vse to smo izvajali med šolskim letom. 3 tedne smo na plakat beležili gibanje- ali smo se prejšnji dan kaj gibali in katere vrste gibanja smo izbrali (tek, hoja, nogomet, rolkanje…). Jeseni smo izvedli delovno akcijo, pri kateri so sodelovali učenci, učitelji in starši. Uredili smo okolico šole, pometli šolsko dvorišče, obrezali grmičke, grabili listje in prekopali vrt. Na ta način smo sodelovali skupaj vsi- učenci, učitelji in starši ter se učili drug od drugega. Odpravili smo se na pohod do reke Kolpe, opazovali table ob reki Kolpi in zemljevid. Učili smo se v naravi in se o njej pogovarjali. Poudarila sem, da se v naravo ne meče odpadkov, da ne lomimo vej in ne uničujemo rastlin. Ogledali smo si ekološko kmetijo.

2.71 DREVESA - NAJVEČJE RASTLINE OKOLI NAS

Pristop: Model roke (referat)

NINA JAKOVAC

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Aktivnost je bila izvedena kot nadaljevanje teme spoznavanja gozda in dreves. Otroci so pred tem že spoznavali dele drevesa, razlike med listavci in iglavci ter spoznali posamezna drevesa bolj podrobno in uporabili njihove plodove ali dele (smrekovi vršički, bezeg, lipovi cvetovi).
Z manjšo skupino otrok različne starosti smo se skupaj odpravili na pot v gozd. Na primerni jasi smo se ustavili in postavili v krog. Otrokom sem razložila, da se bomo razgibali v obliki »drevesne joge« (z istimi učenci smo pred tem že večkrat delali vaje joge za otroke). Otroci so se razdelili v dve skupini po 4. Pripravljenih sem imela več barvnih slik različnih dreves opremljenih z imeni in kratkim opisom osnovnih značilnosti (lipa, topol, vrba, viharnik zaradi burje, posušeno drevo, prelomljeno deblo, baobab, sekvoja). Podala sem navodila, da obe skupini predstavijo posamezna drevesa drugi skupini, tako, da se postavijo v obliko drevesa. To so lahko storili leže ali stoje. Pri tem sem jih opozorila, da ne plezajo eden na drugega, da ne pride do poškodb. Ob pozi drevesa, so predstavili tudi ime in osnovne značilnosti, ki so pisale na listu. Člani druge skupine so jih pri tem poslikali oz. posneli.
Sledila je druga naloga, kjer si je vsaka skupina morala izbrati drevo iz okolice in predstaviti njegovo obliko na enak način. Člani druge skupine so ob tem morali ugotoviti za katero drevo iz okolice gre.
Odpravili smo se naprej, do primernega mesta za naslednjo nalogo. Otrokom sem podala navodila, da z naravnimi materiali ustvarijo vsak svoje drevo (land art). Drevo je bilo lahko iz okolice ali iz slik, ki smo jih uporabili pri prvi nalogi ob izvajanju »joge«. Poslikali so tako ustvarjeno drevo, kot pravo drevo v naravi ali sliko, po kateri so ustvarjali.
Po izvedeni nalogi smo nadaljevali sprehod po gozdu, dokler nismo prišli do sveže odrezanega drevesa. Otrokom sem razložila kako se štejejo letnice drevesa in da je gostota odvisna od količine vode, hrane in toplote. Skupaj smo čim bolj natančno skušali prešteti starost drevesa, preden je bilo odžagano. Pogovarjali smo se ali se jih zdi, da se je drevo debelilo počasi ali hitro; na kateri strani je bolj debelo in zakaj …
V bližini smo našli delno posušeno smreko, na kateri so bili vidni rovi, ki so jih povzročili lubadarji. Razložila sem kdo so, kje povzročajo škodo in da je ta lahko precej velika. Skupaj smo poskušali ugotoviti zakaj se smreka zaradi rovov posuši. Otrokom sem pomagala tako, da sem jih opomnila na eksperiment, ko smo poskušali obarvati liste ivanjščice in zakaj je prišlo do obarvanja. Razložila sem, da je potrebno poškodovana drevesa čim prej požagati, da se prepreči nadaljnja škoda.
Na poti nazaj smo se ustavili ob visokem drevesu. Otrokom sem razložila, da tudi, če nimamo s seboj metra in ostalih pripomočkov lahko poskušamo izmeriti višino drevesa. Razložila sem jim postopek, ki so ga nato preizkusili in primerjali podatke med seboj. Na računalniški tablici smo poiskali podatek, koliko meri najvišje drevo na svetu in v Sloveniji ter kje se nahaja.
V večnamenskem centru smo si ogledali posnetke in ob njih obnovili znanje.

2.72 ŠTEVILA V GOZDU

Pristop: Model roke (referat)

URŠKA VALENČIČ

OŠ JELŠANE

Število je eden najpomembnejših matematičnih pojmov, ki ga dobimo s štetjem. Narava je prostor, ki je nabito poln s števili, zato smo se s šestošolci odpravili v gozd. V gozdu smo poskusili poiskati čim več števil. V naravnem okolju so učenci za delo bolj motivirani in aktivni. Začutijo povezanost matematičnih vsebin z vsakdanjim življenjem in naravo. Z vključevanjem elementov modela roke pri učenju na prostem imajo vsi učenci enake možnosti in pri tem skrbijo, da te možnosti ohranjajo za bodoče rodove.

2.73 ZAZNAVANJE SVETA OKOLI NAS

Pristop: Model roke (referat)

MAJA KORITNIK

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

Naslov učne vsebine, ki sem jo izvedla je Zaznavanje sveta okoli nas. Prvi del smo z učenci izvedli v učilnici, drugi del pa v učilnici na prostem – gozdu. Cilj učne vsebine je bil, da učenci preizkusijo dejavnosti, ki spodbujajo uporabo čutil v naravnem okolju in ob tem celostno doživljajo naravo. Ob vsem tem so našteli in opisali pet čutov (vid, sluh, tip, vonj, okus), se preko igre natančneje seznanili s čutili, povezovali dele telesa s čutili in spoznavali pomen čutil. Dejavnosti so najprej potekale v razredu, kjer so se učenci preko pesmi, ugank, poskusov (frontalna oblika, dvojice, skupinsko delo) bolj natančno seznanili s čutili. Nato pa smo odšli v gozd, kjer smo izvedli aktivnosti v povezavi s čutili. Skupaj smo naredili načrt planiranih dejavnosti. Gibali smo se, se igrali, reševali učni list, izvedli smo igro Vrečka presenečenja, kjer so učenci s tipanjem, vonjanjem in okušanjem skušali ugotoviti za kateri naravni material gre. Za zaključek dneva v gozdu so učenci iz naravnih materialov na bel list sestavili poljubno žival. Na poti proti šoli pa smo nabrali smrekove vršičke, iz katerih smo kasneje naredili sirup, ki smo ga precedili in okušali. Ko smo učno vsebino evalvirali, smo z učenci prišli do ugotovitve, da je gozd kot učilnica res nekaj posebnega. Je zanimiv, v njem najdemo veliko različnih oblik, poseben pa je prav zato, ker se otrok v njem celostno razvija. Učenci so v gozdu tipali, se dotikali raznih materialov, začutili trnje grmov, padali na različno površino, ki je lahko bodičasta ali mokra, slušno zaznavali različne zvoke…Gozd kot življenjski prostor nam omogoča nešteto možnosti izkustvenega učenja.

2.74 LUČ NA KONCU TUNELA

Pristop: Model roke (referat)

MAJ PIRIH

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Učna vsebina je sestavljena iz treh sklopov.
V prvem sklopu učenci z eksperimenti raziskujejo, kakšne barve je sonce, kako in kdaj nastane mavrica, kdaj pride do loma svetlobe in kdaj do popolnega odboja.
V drugem sklopu ugotavljajo, kako človek zaznava barve. Zakaj je sončni zahod rdeče barve in zakaj je nebo modro. Prav tako raziskujejo, zakaj so telesa vidna in kako jih lahko naredimo nevidna.
V tretjem delu sledijo ustvarjalne delavnice, pri katerih učenci uporabijo energijo sonca. Z učenci se najprej odpravimo v gozd, kjer naberejo material za izdelavo lesenih verižic. Obeske nato oblikujemo z žago ter jih zbrusijo, nato pa s pomočjo povečevalnega stekla vžgejo svoje simbole.

2.75 OBSEG IN PLOŠČINA ŠTIRIKOTNIKOV

Pristop: Model roke (referat)

ŠPELCA KASTELIC

OŠ BRINJE GROSUPLJE

Za svojo aktivnost sem vzela vsebino iz geometrije in sicer ploščino in obseg štirikotnikov. Učna ura je bila izvedena z učenci 7. razreda proti koncu šolskega leta, po tem ko so pri pouku to snov že obravnavali. Ura je bila namenjena utrjevanju in ponavljanju obsega in ploščine štirikotnikov z raziskovanjem.

Delo je potekalo na šolskem igrišču. Učenci so bili razdeljeni v manjše skupine, ki sem jih že v naprej oblikovala. Skupine so bile mešane tako po spolu kot tudi po njihovem znanju. Učenci so imeli naloge napisane na delovnih listih.

Učencem sem že v naprej preskrbela naravni material, ki pa so ga morali predno so ga uporabili tudi ustrezno oblikovati, oz. prilagoditi glede na naloge. Pri delu so bile učencem na razpolago leskove palice dolžine od 1m do 1,5 m. Ker so morali učenci palice ustrezno meriti in rezati so dobili tudi ustrezno orodje(škarje, merilni trak), ki jim je pomagalo pri njihovemu delu.

Delo je potekalo v treh etapah.

V prvem delu, ko je šlo bolj za ogrevanje so si naloge sledile po principu Kdo bo prvi? Učence je to potegnilo, bili so zelo tekmovalni in so se v skupini odlično organizirali. Delo so si znali razdeliti. Ko je nalogo rešila prva skupina smo delo ustavili, pregledali in analizirali dobljene rezultate, ter se lotili nove naloge.

V drugem delu so imeli učenci za vsako nalogo na razpolago časa 10 min. Po tem času smo zopet pregledali, kaj so naredili in do kakšnih rezultatov so prišli.

V tretjem delu pa učenci niso bili časovno omejeni, saj so bile tudi naloge takšne, ki so zahtevale več razmisleka in časa. Vsaka skupina je delala v svojem tempu. V primeru da so imeli kakršnekoli težave ali vprašanja so se lahko obrnili name. Nekoliko težav so imeli pri zadnji nalogi, ko so morali v svoji okolici - na šolskem igrišču poiskati štirikotnik, ki je bil lahko tudi kot del nekega predmeta v okolici npr. pokrov peskovnika. Edini pogoj pri izbiri štirikotnika je bil ta, da je vsaka skupina izbrala svoj štirikotnik. Sprva so okoli sebe videli vsi le najbližji kvadrat ali pravokotnik, potem pa so dobili zelo dobre in raznolike ideje. Ko so opravili naloge tretjega sklopa smo jih pregledali in se pogovorili o njihovih rešitvah.

Učenci so bili nad delom navdušeni. Takšna aktivnost jim je bila nova, delo je potekalo na nekoliko drugačen način kot v razredu. In ravno to so izpostavili kot dobro, da je bila aktivnost izven učilnice – v naravi, da so delali z naravnimi materiali, da so urili tudi druge spretnosti, kot je merjenje, rezanje, sestavljanje štirikotnikov in da niso dobili samo naloge napisane na učnem listu, ki bi jih rešili samo računsko. Zanimivo in hkrati kot izziv jim je bilo tudi delo v skupini, saj se učenci niso razporedili po svojih željah, pač pa so se znašli v povsem novi skupni. Potrebno je bilo veliko medsebojnega usklajevanja, sprejemanja sebi drugačnih in pomoč tudi tistim članom skupine, ki so pri matematiki učno šibki.

Aktivnost bi lahko izvedli tudi kje drugod v naravi. Zagotovo bi bilo zanimivo izvajati v gozdu, kjer bi učenci ustrezne palice iskali kar sami med odpadnim vejevjem seveda v dogovoru z lastnikom gozda. Lahko bi potem razširili aktivnost tudi medpredmetno, da bi uporabljali različne vrste palic in raziskovali ali je štirikotnik npr. iz leskove ali smrekove palice.

2.76 RAZISKOVANJE IN POSKUSI, KVALITATIVNA RAZISKAVA, PRIMER NUTELLA

Pristop: Model roke (referat)

JAKA NEMANIČ

OŠ DRAGOMIRJA BENČIČA - BRKINA HRPELJE

S pomočjo primera namaza Nutella učenci spoznajo kvalitativno obliko raziskave. V učilnici naravoslovja jim predstavim katere metode raziskovanja znanstveniki uporabljajo. Razložim jim razlike med kvalitativno in kvantitativno raziskavo. V omenjeni učni uri se osredotočimo na kvalitativno raziskovanje na primeru namaza Nutella. Nutella je namaz iz lešnikov, ki ga lahko kupimo v naših trgovinah s prehrano. Namaz izvira iz Italije, izdelan pa je tudi izven Italije. V Sloveniji je mogoče kupiti namaz izdelan na Poljskem in v Italiji. Naša raziskava bo skušala ugotoviti kakšne so, če sploh, razlike med tema dvema namazoma. Učenci okušajo vzorce dveh namazov, ne da bi vedeli izvor namaza, zapišejo svoje ugotovitve na delovni list in se o namazih pogovorijo v skupini. Svoje ugotovitve kasneje predstavijo in se pogovorimo o ugotovitvah. Pogovorimo se tudi o morebitnih razlikah med namazoma in čemu jih pripisati. Učenci spoznajo pomen izvora sestavin. Tu omenimo kakšen pomen imata globalizacija in gojenje monolkutur za prebivalce in njihovo zemljo po vsem svetu. Omenimo tudi vpliv gojenja palminovega olja za pripravo takih namazov v Indoneziji in vpliv te pridelave na domače vrste živali, kot so orangutan. Zaradi vedno večjega povpraševanje po palminovem olju, ljudje izsekavajo tropske gozdove, ki so dom mnogim živalskim in rastlinskim vrstam.

2.77 Z OBČUTENJEM NARAVE DO TRAJNEJŠEGA ZNANJA

Pristop: Model roke (referat)

ANA GORŠE

OŠ LOKA ČRNOMELJ

Učno vsebino na prostem (v »Paletovi dragi«) začnem z igrico Bodimo drevo: otroci so »postali« drevo za 10 minut; posnemajo svoje ali katerokoli drevo ter njegovo gibanje na podlagi razmer, ki jih jaz opisujem. Nato poiščejo 7 zanimivih predmetov v krogu 20 metrov od določenega izhodišča. Zaželeni so naravni materiali (živalski deli, rastline, kamnine …), ki jih med igro držijo v roki, po igri pa jih vrnejo v naravo. Učence razdelim v pet skupin (po 3 člani). Naloga skupine je novinarsko oglašanje za radio Loka. V novici uporabijo smiselno povezavo vseh predmetov, ki so jih nabrali v okolici. Otroci oponašajo zvoke iz okolice in opisno prikažejo dogajanje. Nujno pa je razločno in glasno govorjenje – tako kot na radiu. Novica je pozitivna in spodbuja k obisku prelepega (ob)mestnega gozda, o katerem govorimo (gozdiček pri »Paletovi dragi« v Loki), k primernemu vedenju v gozdu (gozdni bonton), k varovanju okolja … Poleg poročanja skupina poskrbi še za smiselno glasbeno spremljavo (udarjanje po deblih). Za zaključek aktivnega dela v naravi uporabim učni list Začutim poletni dan. Temo iz narave smo prenesli še v učilnico, ko so učenci poustvarjali s pomočjo kamišibaja in animacije. Izdelan je bil avtorski kamišibaja Na poletnem taboru in animacija na isto temo.

2.78 SPOZNAJMO PSE IN DELO REŠEVALNIH PSOV.

Pristop: Model roke (referat)

TINA SULIČ

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Pes je prisoten pri učni uri.
1.Učitelj, najprej predstavi psa, kako se imenuje, kakšne pasme je in zakaj je šolan.
2. Učitelj predstavi pasja čutila, kako pes zaznava okolje ter njegovo neverbalno komunikacijo.
3. Razlaga 10ih pravil, kako do psa pristopimo in praktična demonstracija (v tem delu, se vključijo še otroci.)
4. Učitel ima pri sebi torbo, z različnimi pripomočki za nego in šolanje psa, vsak otrok gre v torbo in iz torbe vzame pripomoček. Učitelj in otroci se o tem pripomočku pogovorimo, in praktično uporabijo na psu.
5. Predstavitev različne uporabe psov:
- praktičen prikaz dela specialističnih psov, pri skrivanju sodelujejo otroci,
- razlaga dela in opreme reševalnega para,
- praktičen prikaz dela reševalnih psov (skrivajo se otroci),
- otroci vodijo pse, čez razne prepreke.
6. Vsak otrok na koncu pravilno pristopi do psa in ga nahrani, tako kot smo se naučili med učno uro.

2.79 SKRB ZA PLANET V STOP MOTION ANIMACIJI

Pristop: Model roke (referat)

ŠPELA VRANIČAR

K učencem se občasno trudim pristopiti z modernimi pristopi učenja. Motivira jih delo s tabličnimi računalniki. Poleg tega se učenci vedno dobro počutijo na prostem. Iz otroštva pa so učencem blizu risanke. Tako sem vse te aktivnosti združila v nekaj učnih urah likovne umetnosti, v katerih naj bi učenci izdelali animacijo, sestavljen kip, scenografijo, vse to pa sem povezala še s temo skrbi za naš planet. Želela sem, da učenci ustvarjajo v naravi in z naravnimi predmeti ter občutijo njen pomen za človeka.

Skrb za planet oziroma naravno okolje so tako pri predmetu likovne umetnosti izrazili skozi risanko, oz. stop motion animacijo. Stop motion animacija pomeni, da so nežive naravne predmete (plodove, vejice, listje, kamne ...) »oživeli«, predmeti se naj bi premikali, oglašali in med njimi nastaja interakcija.

V zgodbi po njihovi zamisli so prikazali nekatere ekološke probleme in morda tudi njihove rešitve. Skozi ustvarjanje na prostem so razvijali spoštovanje do narave, iskali estetsko vrednost v njej, kritično presojali naš odnos do planeta in bili kreativni z materiali, ki jih nudi narava. Svoje sporočilo so podali na drugačen način kot po navadi.

Pri delu so se zabavali, saj smo združili igro in učenje.

2.80 SNOVI - TEHNIŠKI DAN

Pristop: Model roke (referat)

MARTINA KANDARE

OŠ DRAGOMIRJA BENČIČA - BRKINA HRPELJE

Že nekaj let zapored poučujem v 2. razredu, vendar se mi še nikoli poprej ni porodila zamisel, da bi ta tehniški dan v celoti izpeljala na prostem. Tehniški dan smo pričeli z uvodno motivacijo oziroma igro v krogu, ko so učenci v temni vreči najprej otipali stvari, nato pa jih opisovali sošolcem, ki so poskušali ugibati, za kateri predmet gre. Ob koncu igre smo v krogu predmete še razvrstili glede na to, ali na vodi plavajo/potonejo ter iz katere snovi so.
Glavni del te učne vsebine pa sem razdelila na 4 sklope:
1. lastnosti snovi (delo po postajah),
2. mešanje snovi (delo v dvojicah),
3. ločevanje snovi,
4. spreminjanje snovi.
V !. sklopu so s tipanjem in poskušanjem ugotavljali lastnosti snovi ter to beležili v delovnem zvezku. Na sedmih postajah so imeli namreč razpostavljene različne predmete. Nato so v dvojicah pred vsakim mešanjem snovi narisali napoved za vsako zmes posebej, šele nato pa izvedli poskus in narisali ugotovitev. V 3. sklopu so za pripravljene zmesi napovedali, ali in kako (s čim) snovi lahko ločimo ter to še praktično izvedli. Na koncu pa smo si skupaj še pogledali, kako so se posamezne (že nekaj dni prej pripravljene) snovi spremenile ter se o tem pogovorili. Aktivnosti smo zaključili tako, da si je vsak otrok po izbiri pripravil še zmes, ki jo je želel zaužiti (čokolino, sadni sok), nato pa še s skupnim pospravljanjem in seveda ločevanjem odpadkov, ki smo jih ob odhodu v šolo odnesli na ekološki otok.

2.81 TRAVNIK

Pristop: Model roke (referat)

NATALIJA VOLF

OŠ DRAGOMIRJA BENČIČA - BRKINA HRPELJE

Moj namen v prispevku je predstaviti dan, ki sem ga izpeljala z učenci drugega razreda. Obiskali smo travnik. Sledil je odhod, delo na travniku in v njegovi bližini.
Naša šola stoji v bližini gozda, naokrog je veliko travniških površin in ker avtonomija učitelja dovoljuje, da uporabljamo različne metode s katerimi skrbimo za razvoj otrokovih sposobnosti, ki jih bo potem uporabljal v svojem življenju, sem se odločila da obiščemo travnik.
Priprava učnih ur, kjer se uporablja različne učne pripomočke in oblike dela, zahteva sistematično načrtovanje, izbiro primernih aktivnosti, poleg tega pa je potrebno upoštevati še veliko drugih dejavnikov (prilagoditev urnika, spremstvo, vreme, alergije otrok, priprava materiala…).
Skozi leta poučevanja ugotavljam, da imajo učenci z naravo vse manj stikov, ne poznajo imena cvetlic, dreves in njihovih plodov, nekateri pa do vstopa v šolo še niso obiskali različnih življenjskih okolij. Učitelji se premalo osredotočamo na čustveni, socialni razvoj učencev. Otrok čustveno doživlja naravo, pridobiva izkušnje in razvija pozitiven odnos do narave. Pouk na prostem učenci obožujejo, so ves čas aktivni, pridobivajo na osebni rasti in na socialnem področju. Delo v učilnici potem poteka lažje, saj so učenci mirnejši, imajo boljšo koncentracijo in radi ustvarjajo, pridobivajo na ročnih spretnostih, samozavesti, …
Naloga učitelja je, da pouk obogatimo, učne ure popestrimo in jih nadgradimo, da pri učencih spodbudimo zanimanje in če se le da, da zagotovimo čim več ur na prostem.
Živimo v svetu moderne tehnologije, zato je zelo pomembno, da damo učencem možnost, da s pomočjo videnega v naravi pridobijo veliko znanja, ki se seveda razlikuje od slike na spletu, zvokov narave pa ne nadomesti nobena še tako napredna tehnološka naprava.

2.82 SKRB ZA ČISTO NARAVO

Pristop: Model roke (referat)

BARBARA HLEBEC

OŠ LOKA ČRNOMELJ

»Kar se Janezek nauči, to Janezek zna.« Znani rek nam pravi, kako pomembna je popotnica za življenje, ki jo damo otroku v ranem otroštvu. Takrat se mu oblikujejo temeljne kulturne, delovne in socialne navade. Naučimo jih, da je potrebno z odpadki ravnati resno in premišljeno in da jim načela dobre okoljske vzgoje in odgovorno ravnanje z odpadki podzavestno postanejo vsakodnevna rutina. Prav to je bilo vodilo pri pripravi učne vsebine Skrb za čisto naravo.
Dejavnosti učne vsebine smo izvedli v okviru Svetovnega dneva Zemlje, ki ga praznujemo 22. aprila. Sodelovali so učenci 1. razreda.
Uvod (pogovor in ogled filma) smo izvedli v učilnici. Sledile so dejavnosti v okolici šole:
1. Iščemo lepote narave (opazovalni sprehod z opazovalnim listom, uporaba lastnih čutil pri raziskovanju)
2. Po sledeh za odpadki (orientacija, uporaba satelitskega posnetka okolice šole, iskanje in pobiranje odpadkov, razvrščanje in ponovna uporaba odpadkov)
3. Kam so izginili naši odpadki? (različne odpadke zakopljemo v zemljo, beleženje predvidevanj in rezultatov opazovanj po 1 tednu in 1 mesecu)
4. Pogovor o dejavnostih, iskanje rešitev in objava rezultatov po zaključku raziskave.
Od samega začetka učne vsebine so učenci pokazali veliko skrb in željo po ohranitvi čiste in urejene narave, ne le zase ampak tudi za naslednje generacije.

2.83 I CAN SMELL/ HEAR/ SEE/ TASTE THE NATURE

Pristop: Model roke (referat)

HELENA KAMBIČ

OŠ LOKA ČRNOMELJ

Pri pouku angleščine v 3. razredu smo delali vajo v delovnem zvezku Happy House 2 (I can see/ smell/ hear/ taste/ touch...). Učenci so ugotavljali kaj lahko zaznajo z uporabo različnih čutov (voh, vid, sluh, okus, otip). Preizkusili smo tudi interaktivno knjigico Journey to a big forest, kjer so učenci spoznali nekaj angleških besed za drevesa. Ugotovili smo, da se drevesa in stvari omenjena v vaji v delovnem zvezku in knjigici nahajajo v okolici šole. Učenci so zunaj s pomočjo satelitskega posnetka/ zemljevida poiskali vnaprej določena opazovalna mesta. Po skupinah so poskušali opaziti in poimenovati čim več stvari v angleščini. Na list so označili, napisali ali narisali kaj so vonjali, okušali, videli, slišali, ... na sprehodu. Potrebno je bilo natančno opazovanje in sodelovanje učencev. Učenci so bili zelo radovedni in tekmovalni, ko so poskušali poimenovati čim več stvari v angleščini (bezeg, lešnik, vrtnice, pasji kakec, posušeno seno, muca, čebelnjak, ptice, sonce, travo,...) Uporabljali so že znane osnovne besede, nekateri so s pomočjo učiteljice želeli spoznati tudi zahtevne nove besede. Zanimiva popestritev je bilo okušanje medu in jagod z zavezanimi očmi.

Poudarek je bil na ustnem izražanju, preizkusili pa so se tudi v zapisu z naravnimi materiali na tla (seno, kamni, storži, veje). Po končani dejavnosti smo skupaj našteli veliko besed. S pomočjo igric smo zunaj pod drevesom ponovili besede. Igrali smo se pantomimo, učenci so na podlagi koščka iz sestavljenke ugotavljali za katero besedo gre. Z zavezanimi očmi so vonjali, tipali poslušali in skušali uganiti besedo.

2.84 USMERJEN PROSTI ČAS V OKOLICI ŠOLE

Pristop: Model roke (referat)

BARBARA ČADONIČ

OŠ METLIKA

Delo je potekalo v okolici šole: pred šolo na šolskih igralih, na igriščih za šolo in v parku ob šoli. Preko zanimive igre sem učencem prikazala drugačne igre s katerimi se večina učencev še ni srečala.

Dejavnosti, ki smo jih izvedli:

- *skrivnostna vrvica*
- *piknik na travi,*
- *igre naših babic in dedkov,*
- *igre z rekviziti*
- *igra z baloni*

Prvi dan smo rekli, da imamo piknik na travi. Učenci so si s seboj lahko prinesli svojo pijačo in eno majhno sladkarijo. Zbrali smo se na travniku pred šolo. Usedli smo se na travo na blazinice. Pogovorili smo se kaj bi se lahko igrali, ne da bi se premikali. Ulegli smo se na blazinice in izkoristili lep dan in uživali v opazovanju oblakov, v pihanju vetra, v gibanju avionov po zraku, v petju ptic in čričkov. Pogovorili smo se, da je tudi iskanje figur v oblakih lahko zanimiva igra. Nato smo iskali zanimive figure med oblaki. Navdušenje je bilo veliko. Učenci so med oblaki iskali živali in predmete.

Za nalogo so dobili, da doma povprašajo mamice, atije, dedke in babice, kako in kaj so se oni igrali zunaj. Zbrali smo se na igrišču za šolo in imeli so priliko, da povejo kaj so se igrali njihovi starši in stari starši. Ugotovili smo, da veliko iger že poznamo in se jih igramo še danes. Nato smo se igrali nekatere igre naših staršev in starih staršev.

Naslednjič sem ven prinesla veliko rekvizitov in iger. (obroče, kolebnice, vrv za vlečenje, skiro, človek ne jezi se, igra z obročki, igra z lončki, enka…). Učenci so si izbrali igre in se menjavali.

Naslednjič sem v šolo prišla dve uri prej, ker je bilo za to igro malo več priprav. Napeljala sem vrv med dvema drevesoma v našem šolskem parku. Na vrv sem obesila različne predmete (zajemalko, svinčnik, cedilo, toaletni papir, loparček za muhe,…). Izpeljali smo tekmovanje med fanti in deklicami. Igra je potekala kot slepe miši. Zakrijemo oči. Pripeljem otroka do vrvice in ugotoviti mora z otipom, kateri predmet je visel na vrvici. Zmagala je skupina, ki je ugotovila več predmetov.

Naslednjič sem v šolo prinesla veliko balonov. Zbrali smo se na igrišču za šolo. Vsak učenec je dobil 2 balona, ki ju je moral napihniti in zavezati. Nato so si lahko podajali balone med seboj v parih ali v skupinah. Skupina, od katere je balon najdlje ostal v zraku je bila zmagovalna. Ker se je pripravljalo na nevihto in je začelo močno pihati, takrat je bilo veselje z baloni še večje. Učenci so lovili balone in zelo uživali.

2.85 SKRIVNOSTNI POTOK OBRH

Pristop: Model roke (referat)

MOJCA KOBE

OŠ METLIKA

Z učenci se odpravimo na potep - ne povem jim, kam smo namenjeni. S sabo vzamem vse potrebne pripomočke: lupe, plastične posodice, vrvico, škarje, mrežo. Ko pridemo do našega cilja (izvir potoka Obrh), se tam ustavimo in pogovorimo. Spremenimo se v raziskovalce – kaj lahko raziskujemo, povedo učenci. Po potrebi jih z različnimi vprašanji vodim do ustreznih odgovorov.
Najprej se odpravimo raziskovat potok Obrh. Ogledamo si njegov izvir, opazujemo rastline, ki rastejo v njem in ob njem, poiščemo jih v priročnikih in poimenujemo. Katere živali živijo v njem? Previdno jih ujamemo v mrežo in damo v posodice za opazovanje. Na koncu jih vrnemo v potok. Opazujemo tudi živali ob potoku.
Kaj lahko naberemo v naravi, ne da bi jo uničevali? Kako lahko te "predmete" uporabimo? Kaj lahko iz njih izdelamo?
(Iz odmrlih vej izdelamo splav in ga spustimo po potoku).

2.86 TRAVNIK - PESTRO DOMOVANJE RASTLIN IN ŽIVALI

Pristop: Model roke (referat)

DARINKA VRLINIČ

OŠ METLIKA

V pismu travniške vile Cvetke učenci odkrivajo zaklade in s tem njeno domovanje, skrb za živali in rastline, izkusijo, kar nudi travnik.
Učenci spremljajo travnike, si pridobivajo čut za spoštovanje narave in ohranjanje travnikov. Raziskujejo (vprašajo babice in dedke) s čim so včasih kosili travnike in kdaj, katere igre so se otroci včasih igrali na travnikih.

2.87 IZDELAVA IN POTISK PAPIRNATE VREČKE

Pristop: Model roke (referat)

JASMINA NEDANOVSKI

OŠ METLIKA

Učenci najprej spoznajo vrste ornamentov ter jih utrdimo na primerih. Prav tako spoznajo tri vrste ornamentov po obliki (tapeta, friz in rozeta). Nato ugotavljamo na kakšen način dobimo svetlostne odtenke in spoznajo katere komplementarne kontraste poznamo. Učenci pri prejšnji nalogi (poslikava figure z ornamenti s svetlenjem in temnenjem barve) zelo dobro spoznajo snov, pri izdelavi in poslikavi papirnate darilne vrečke se bolj ukvarjajo z načinom izdelave papirnate vrečke in s samimi sredstvi za tiskanje (paličice, listi, kamenje, orehova lupine…)
Ko vsi učenci oblikujejo svojo papirnato vrečko, vzamemo različna orodja in materijale in gremo na ploščad pred šolo.
Razdelim jim delovne liste, kjer je na kratko predstavljeno kaj bomo delali. Jim še enkrat razložim potek dela. Vsak učenec si vzame potrebni material za delo (v dvojicah uporabljajo paleto z barvami). V okolici šole poiščejo primerni naravni material za tiskanje na papir in pričnejo z delom.
Učence spremljam pri njihovem delu, jih usmerjam, vzpodbujam. Ko potiskamo prvo stran papirnate vrečke, pustimo par minut na soncu, da se barva posuši in potiskamo še drugo stran.
Ko zaključimo z delom, učenci ves material, pripomočke pospravijo za seboj.

2.88 POVEZANI Z NARAVO

Pristop: Model roke (referat)

ČELIGOJ ANA

VVE PRI OŠ JELŠANE

V vrtcu se vsakodnevno srečujemo z aktivnostmi, ki so povezane z naravo vendar se jih vse premalo izvaja v naravi sami. Naravno okolje nam ponuja univerzalen prostor, ki ga lahko zamenjamo z igralnico in otrokom ponudimo nekaj več, dodano izkustvo. Da bi se v naravo lahko vedno znova vračali, v njej uživali in se je naužili, moramo zanjo dobro in kvalitetno tudi poskrbeti. Predšolski otrok je otrok, ki se še dobro ne zaveda koliko škode lahko človek povzroči naravi in koliko je človek sploh odvisen od narave. Da bi otrokom naravo približali, je potrebno izbirati zanimive dejavnosti in jim jih čim bolj na plastičen način prikazati ter ponuditi. Predšolski otrok skozi svoja izkustva črpa največ znanja.

Naš glavni namen izvajanja teh aktivnosti je bil otrokom naravo in okolico predstaviti v lepi in mirni luči, jo približati otrokom tako, da bo obisk narave v njih spodbujal lepe občutke. Želeli smo, da bi otrokom narava predstavljala okolje, v katerega bi se vedno znova radi vračali in se v njem sproščali. V čisti in neokrnjeni naravi lahko uživamo in smo srečni, se sproščamo in družimo. Otroci so skozi projekt spoznali pomembnost ohranjanja čistega okolja in probleme onesnaževanja. Usvojili so osnovne pojme kroženja vode, ki nam je predstavljala glavno točko kraj na katerega so se otroci vračali, se tam družili in sproščali.

Z veseljem so se v naravi gibali, meditirali in uživali. Na takšen način pri otrocih gojimo spoštovanje do narave in omogočamo uživanje ter povezovanje človeka z naravnim okoljem, okoljem ki ga obdaja.

Projekt, ki smo ga izvajali je potekal več dni. S tem ko smo si izbrali daljši čas trajanja smo si skušali zagotoviti primerne vremenske pogoje za uspešno izvedbo zastavljenega in za doseganje zastavljenih ciljev. Naš glavni cilj je bil otroku naravo (bližnje okolje) približati tako, da se bo v njej počutil sproščeno in se bo z njo začutil povezavo. Otroke smo odpeljali na sprehod do bližnjega ribnika. Opazovali smo naravo okoli sebe, vodo in življenje v njej. Pogovarjali smo se o življenju v ribniku in okoli njega, ter o vodi in tem, kako je sploh v ribnik prišla, kakšna je in kakšen je njen pomen. Vzeli smo si nekaj minut in v tišini prisluhnili vsemu kar nas je obkrožalo, zvokom iz narave, ki se jih do tedaj nismo še zavedali. V nadaljevanju smo otrokom v igralnici s pomočjo plakata razložili kroženje vode. Dejavnost smo integrirali z likovnim področjem, saj otroci sodelovali pri izdelavi plakata z uporabo flomastrov, barvic in vodenih barvic.

Izvedli smo poskus, ki je otrokom na njim razumevajoč način prikazal kroženje vode. Na plastično vpenjalno mapo otrokom narišemo osnovne elemente, ki jih potrebujemo za lažje razumevanje kroženja vode. Nalijemo nekaj vode in nalepimo na okensko steklo. Opazujemo vsakih nekaj minut (ves dan) kaj se v naši mapi dogaja. Voda na soncu počasi izpareva med oblake in ko se tam nabere dovolj kapljic, otrok pritisne na oblak in proti zemlji kanejo kapljice vode. Tako so si otroci lažje predstavljali kako jih voda ves čas obkroža, kako je v gibanju in kako nikoli ne miruje. Dan, ko je zunaj deževalo smo izkoristili za opazovanje dežja. Otroci so poslušali dež, ga opazovali, ga občutili. Na deževen dan smo v jutranjem krogu poslušali zvoke, ki jih proizvaja dež. Otroci so mirno in udobno ležali na podlagah in skozi odprto okno poslušali kako zunaj dežuje. Dejavnost smo nadaljevali tako, da so otroci opazovali dežne kaplje, ki so se stekale po okenskih steklih. Opazovali so zdrse kapelj, primerjali njihove poti in šteli kaplje, tako smo se dotaknili tudi

področja matematike in jo vključili v projekt. Sledili so kapljicam s prsti in jih kasneje tudi zarisovali, obrisovali na plastične prosojne folije. (Likovna dejavnost risanja dežja). Nato pa smo se odpravili na dež, primerno oblečeni in obuti, da so ga otroci še lahko občutili. Nič ni vredno več kot skakanje po lužah, plesanje v dežju in lovljenje dežnih kapelj na konice jezikov. Otroci so tako vključili vsa svoja čutila, kasneje pa opisovali, kakšen je bil dež, kakšne so bile dežne kaplje (po okusu, obliki, temperaturi, konstrukciji, ipd.).

Naslednji dan smo izdelovali vodonosnik. V prozoren plastičen kozarec natresemo koruzne kosmiče in nato še čokoladne, ki skupaj predstavljajo nam ne viden del zgradbe tal - kamenje. Povrhu damo stepeno smetano, ki jo žlico lepo pogladimo, da ni nobenih luknjic. Smetana predstavlja zemljo. Zemljo ´umažemo´ z mlekom obarvanim s kakavom, ki pa predstavlja onesnaženo vodo, ki nato pronica v podtalnico. Ko smo izdelali vsak svoj vodonosnik, smo opazovali kako onesnažena voda pronica v podtalnico. Nato pa vse skupaj lahko tudi pojedli.

Dejavnosti smo nadaljevali tako, da smo se zopet sprehodili do ribnika. Pregledali čistost okolja (že med potjo) in počistili morebitne smeti in odpadke na poti ter pri ribniku.

V naslednjih nekaj dneh smo v okolici ribnika izvajali različne meditativne, gibalne (joga), dihalne in vizualizacijske vaje. Tu je bil močno prisoten tudi element skrivnostnosti, ki se je izražal v iskanju svojega prostora v prostrani naravi, opazovanju in vsrkavanju ter povezovanju z naravo. Vsak od otrok si je v bližini poiskal svoj miren kotiček, kjer je izvajal dihalne vaje, joga vaje ali včasih le mirno ležal in počival. Te dejavnosti so imeli še posebej radi. Otroci so se v naravi družili, jo raziskovali, izkoriščali njene danosti. Tja smo se odpravili vsak dan po zajtrku in se tam zadrževali vse do kosila. Otroke smo spodbujali k povezovanju z okoljem, k opazovanju narave, uživanju v njej in jih učili, kako je pomembno, da smo za okolje poskrbeli, da je čisto in neonesnaženo.

V projekt smo vključili vsa glavna področja, ki jih zajema kurikulum za predšolsko vzgojo. Od likovnega ustvarjanja, do glasbeno-slušnih zaznav, pogovorov o naravi in naravnih pojavih, dotaknili smo se družbenih problemov onesnaževanja okolja. Z zbiranjem in razvrščanjem, ločevanjem odpadkov ter preštevanjem dežnih kapljic smo utrjevali matematiko, pogovarjali smo se in razmišljali smo o vseh dejavnostih, premlevali o problemih in rešitvah. V zaključni fazi smo vključili tudi vse vrste gibanja v naravi. Otroci so skozi učne vsebine podane na principu modela roke spoznavali probleme današnjega časa in razmišljali o njihovih rešitvah. Pridobili so izkušnje o kroženju vode, njenem pomenu za življenje in pretok energije ter pomembnosti ohranjanja njene čistoče.

2.89 VODNJAKI IN FONTANE V LJUBLJANI

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

NATAŠA ROBLEK

S pomočjo aplikacije CŠOD Misija učenci spoznavajo in odkrivajo del bogate kulturne dediščine mesta Ljubljane. Spoznavajo arhitekturo in slikovito zgodovino vodnjakov in fontan v naši prestolnici, opazujejo ostale kulturne znamenitosti in uživajo pod milim nebom.
Če bi imeli v preteklosti, npr. Montessorijeva, takšna orodja na razpolago, bi jih že takrat nedvomno integrirali v svoje izobraževalne procese. Tako lahko enak efekt dosežemo s pametnim telefonom ali pa z izdelavo izdelkov, ki so jih »poredni škratje« ponoči odnesli in skrili v bližnjem gozdu.

2.90 S SKRIVNOSTNIM KOVČKOM PO OKOLICI ŠOLE

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

URŠKA MIHEVC

Poštevanka pod Šmarno goro je aktivnost na prostem, kjer učenci s pomočjo aplikacije CŠOD Misija urijo znanje poštevanke. Učenci se sprehodijo po bližji okolici šole in se s pomočjo sodobne tehnologije učijo na zabaven način. S skrbnim načrtovanjem in dodanim ščepcem skrivnostnosti, je tako pripravljena učna ura v veselje učencem in učitelju.

2.91 KAKO OGLJIKOVE HIDRATE PREDSTAVITI NA PROSTEM?

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

PETRA ŠKOFIC VALJAVEC

OŠ VIŽMARJE BROD

Učenci s pomočjo programa CŠOD Misija samostojno s pomočjo tablic spoznavajo kemijske vsebine učnega sklopa Ogljikovi hidrati. Začnejo pred šolskimi vrati, ki so narejena iz hrastovega lesa in se uvedejo v temo ogljikovih hidratov.
Progam jih vodi preko 10 postaj, kjer s pomočjo dreves in drugih točk v okolici šole spoznajo, kako ogljikovi hidrati v naravi nastajajo (fotosinteza - glukoza), se premaknejo do šolske kuhinje, kjer spoznajo še druge ogljikove hidrate (laktozo, saharozo,), pot nadaljujejo do koruznega polja, kjer se spoznajo s škrobom. Vrnejo s v bližino šole, kjer na naslednji točki izvedejo poskus dokazovanja škroba. Nadaljujejo v smeri šolske telovadnice, kjer jih čaka naloga o tem, od kje celicam energija za mišično delo (celično dihanje, glikogen). Po navodilih se premaknejo do šolske knjižnice, pred katero je tudi šolski vrt in iščejo podobnosti med vrtnimi rastlinami in knjigo (celuloza). Sprehodijo se do najbližjega soseda s sadnimi drevesi in poiščejo povezavo s sladkorji (glukoza, fruktoza). Vrnejo s v šolsko jedilnico, kjer sledijo naloge, o spremembi glukoze v etanol (alkoholno vrenje ali fermentacija). Misijo končajo v učilnici kemije, kjer sestavijo kroglični model glukoze.
misija je načrtovana medpredmetno, saj povezuje kemijo z biologijo, gospodinjstvom in športno vzgojo, pa tudi z naravoslovjem, saj učenci prepoznavajo posamezne drevesne vrste.

2.92 ORIENTACIJSKO ŠPORTNO SLAVISTIČNO POTEPANJE PO BEŽIGRADU

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

VIKTOR KLAMPFER

GIMNAZIJA BEŽIGRAD

V sklopu projektnih dni na Gimnazij Bežigrad, s tematiko šport, sem se kot športni pedagog povezal še z dvema kolegicama (slovenščina, geografija) in smo naredili terensko obliko medpredmetnega sodelovanja. Cilj je bil, da dijaki med raziskovanjem po ulicah dela Ljubljane spoznajo osebe, povezane s športom, kulturo, geografijo, poleg tega pa še raziščejo nekatere znamenitosti v omenjenem predelu. Svoje delo sproti evidentirajo, na koncu pa oddajo promocijski filmček. Celotna aktivnost je lahko izvedena v šestih šolskih urah.

Na šoli je vsaka skupina dobila 'delovni zvezek' z natančnejšimi navodili in nekaterimi ključnimi izhodiščnimi informacijami. V terensko delo smo z geografskega vidika vključili geografsko karto, po kateri so se morali dijaki orientirati, da so prišli do določenih znamenitosti, ter nekatere geografske pojme. S športnega vidika so morali dijaki vso pot prehoditi, ob tem pa so morali obiskati vsaj eno od treh osnovnih šol (na šolah smo se dogovorili, na katero osebo se lahko dijaki obrnejo) in se pozanimati, kateri znani slovenski športniki so jo obiskovali. Hkrati so morali v povezavi s tem področjem med sprehodom skozi park Tivoli predlagati vsaj sedem različnih športov, ki bi lahko potekali v tem parku ob različnih letnih časih, obenem pa se v hali Tivoli pozanimati, katere znane športne prireditve je gostila hala Tivoli. S kulturnega in slovenističnega vidika so morali dijaki na koncu predstaviti, po katerih ulicah, ki so poimenovane po znanih slovenskih kulturnikih, so se sprehajali, kateri znani slovenski kulturniki so pokopani na pokopališču Navje, na tleh pred glavno pošto v Ljubljani so morali prebrati verze in ugotoviti, za katero znano pesem gre, se ustaviti pred spomenikom na ljubljanskem tromostovju in ugotoviti, pred katerim znanim pesnikom stojijo. Vse znamenitosti so morali dijaki poslikati (poleg tega so bili nujni trije sebki v dokaz, da so do lokacij res prišli) ali posneti, saj so potrebovali fotografije ali video gradivo, da so sestavili krajši filmček v katerem so z namenom turistične promocije predstavili svoj izbor iz nabora ponujenih znamenitosti (Plečnikov stadion za Bežigradom, Tivoli, Narodni dom, Prešernov spomenik, Miklošičeva, Navje, Baragovo semenišče; rdeča nit je bilo delo Jožeta Plečnika). Med potjo so si pomagali z mobilnimi telefoni ali prenosnimi tabličnimi računalniki. Slednje so deloma iskali še v šoli, ker na dan izvedbe vreme ni bilo optimalno, mestoma je tudi deževalo. Zaključne filmčke so oddali v spletno učilnico na Moodlu, kjer so bili dostopni za ostale udeležence ali učitelje, ki so si želeli pogledati zanimive prizore z ljubljanskih ulic. Nekateri dijaki so v bistvu pravi mali režiserji, ki vedo ne le, kako tehnično narediti kakovosten film, ampak znajo tudi z vsebinskega vidika narediti kakovostno promocijo glavnega mesta in njegovih znamenitosti.

2.93 SKRIVNOSTNA ŠPORTNA MISIJA Z MEDPREDMETNIM PREPLETANJEM

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

MATEJ MELE

OŠ NOTRANJSKI ODRED CERKNICA

Na misiji od šole do šole, bodo vadeči preko učenja na prostem z uporabo IKT tehnologije spoznavali bistvo športnega udejstvovanja: kaj je potrebno narediti pred vadbo, kako se ogreje. Izvedeli bodo osnove atletske abecede. Izvajali bodo meritve maksimalnega srčnega utripa, to bodo izvedeli šele po opravljeni vaji. Spoznavali bodo vaje za mišice kolena in trupa. Te vaje se uporabljajo tudi pri rehabilitacijah pri poškodbah nog. Izmerili si bodo čas na 1 kilometer, ki jim bo dal vpogled kakšen tempo imajo maratonci pri rekordnem času. Izvedeli bodo o športnih panogah, ki se odvijajo v okolici ali so se rekreativno odvijali na tem področju. Poleg tega pa bodo imeli vprašanja še iz osnovnih življenjskih področij ter poznavanj okoliških hribov in iz zgodovine.

2.94 NARAVOSLOVNI DAN: EKOLOGIJA

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

MARTINA PETERLIN

OŠ LESKOVEC PRI KRŠKEM

V okviru strokovnih usposabljanj Centra šolskih in obšolskih dejavnosti sem v preteklem šolskem letu oblikovala vsebino za mobilno učno pot (misijo). CŠOD Misija je mobilna aplikacija, ki so jo na CŠOD razvili z namenom uvajanja mobilnih tehnologij v pedagoške pristope učenja na prostem. Mobilna aplikacija je prosto dostopna in po namestitvi za delovanje ne potrebuje internetne povezave. Moja mobilna učna pot nosi naslov Naravni in umetni ekosistemi v okolici šole. Pot popelje učence ali ostale zainteresirane po okolici Osnovne šole Leskovec pri Krškem in predstavi različne ekosisteme. Omogoči spoznavanje bistvenih naravnih in umetnih ekosistemov, njihovo opazovanje in poudari njihov pomen. Misija je sestavljena iz 12 postaj, ki se jih lahko obišče v poljubnem vrstnem redu. Na posamezni postaji obiskovalec pridobi dodatne informacije in rešuje naloge. Uspešnost reševanja se točkuje in na koncu zadostno število »prinese« značko. Misijo smo v tem šolskem letu uporabili kot eno izmed delavnic naravoslovnega dne za devetošolce. Učenci so bili predhodno seznanjeni z aplikacijo in naprošeni, da si jo namestijo pred pričetkom naravoslovnega dne. Posamezna skupina učencev je imela na voljo eno uro časa za misijo. Ker sta za realizacijo celotne poti potrebni vsaj dve uri in ker ni bilo zaželeno, da se skupine med seboj prepogosto srečujejo, sem naredila spiske (kartončke) z naborom postaj, ki jih je potrebno obiskati. Posamezna skupinica je izžrebala kartonček in s pomočjo zemljevida znotraj aplikacije poiskala določene postaje. Ob vrnitvi so predstavili število zbranih točk. Učenci so ob delu z aplikacijo bolje spoznali svoj kraj, ga spoznali v drugi luči, se družili, sodelovali med seboj in učno uro preživeli na prostem ter tako ekosistem videli, stopili vanj in se iz njega vrnili blatni, a opolnomočeni.

2.95 PO POTI DO CIRILOVEGA SKRITEGA ZAKLADA

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

IZABEL JURMAN

OŠ CIRILA KOSMAČA PIRAN

Misija »Po poti do Cirilovega skritega zaklada« je zasnovana kot ekspedicija. Govori o legendi mornarja Cirila, ki je v Piranu skril zaklad in ga zaklenil s ključavnico s trimestnim številom (kodo). Glede na vsebino nalog je aktivnost najbolj primerna za 7. razred osnovne šole, saj vsebuje vprašanja in naloge iz naravoslovja, predvsem pa se vežejo na analizo in onesnaženost voda ter ločevanje odpadkov.

Misija poleg nalog, ki jih aplikacija omogoča, vključuje tudi dodatne t.i. skrite izzive, ki ji dajo bolj zanimivo noto. Za lažje izvajanje skritih izzivov so učenci razdeljeni v manjše skupine. Za vsak opravljen skriti izziv se ob zaključku misije dobi eno kodo za odklepanje skrinjice zaklada. Več skritih nalog opravijo, več kod pridobijo in posledično imajo več možnosti, da se med njimi skriva prava koda, ki bo odklenila zaklad. Zaklad je zagotovljen.

Že prvi skriti izziv zahteva, da se znotraj skupine določi osebo, ki si bo v trgovini podrobno ogledala embalažo Radenske classic. Izzivi, ki prinašajo kodo, so tudi: fotografiranje onesnaževalca morja, izvedba in fotografiranje prečnega valovanja, anketiranje 3 mimoidočih o pravilnem ločevanju odpadkov ter izvedba 4 poskusov na terenu. Za izvedbo izparevanja morske vode na žlici, morejo učenci najprej iz zemljevida razbrati, kje so skriti pripomočki, nato odvzeti vzorec morske vode in izvesti poskus. Posamezna skupina dobi tudi kovček s pripomočki in kemikalijami za izvedbo dveh poskusov (Površinska napetost vode, Penjenje vode), en poskus pa se izvaja na šoli v učilnici kemije (Filtracija blatne vode). Pri posameznem izzivu imajo zapisano navodilo za izvedbo poskusa, sami pa argumentirajo dobljen rezultat. Da je misija še bolj zanimiva, vsebuje tudi uganko, katero rešitev zapišejo v odgovor in le-ta predstavlja naslednjo lokacijo, kjer prejmejo vzorec blatne vode, ki ga je potrebno v nadaljevanju prefiltrirati. Misijo se zaključi z iskanjem skrinjice zaklada s pomočjo fotografije zemljevida in učitelj dodeli posamezni skupini toliko kod, kolikor imajo dokazov o opravljenih skritih izzivih.

2.96 QR KODA JE UPORABNA METODA

Pristop: IKT in učenje na prostem (referat)

STANISLAVA STRUŽNIK

V prispevku je predstavljen primer dobre prakse pouka na prostem s pomočjo pametnih telefonov oz. tablic in QR kod. V preteklem šolskem letu sem za učence osmih razredov, ki so se udeležili enotedenskega športno-naravoslovnega tabora, za prosti čas pripravila dodatne naloge. Učenci so jih reševali prostovoljno s pomočjo pametnih telefonov in QR kod. Naloge so lahko reševali sami, v paru ali v trojicah. Možnost reševanja nalog s pametnimi telefoni in QR kodami je pri učencih prebudila motivacijo za učenje in to kljub temu, da je bil tabor ob zaključku šolskega leta. Učenci so se morali do vsebine nalog dokopati z zakodiranimi in neprepoznavnimi sporočili, kar je bil za njih še dodaten izziv. Naloge iz različnih predmetnih področij so bile zasnovane tako, da so jih lahko rešili učenci z različnim nivojem znanja in različnimi sposobnostmi. S pomočjo nalog so še bolje spoznali bližnjo okolico našega petdnevnega bivanja. Pravilne rešitve nalog so učencem prinesle povratno informacijo v obliki elektronskega sporočila, v katerem so bile zapisane črke. Te črke so na koncu z dodatnimi navodili preko QR kode uporabili za končno geslo in ga poslali učiteljici po elektronski pošti. Med vsemi pravilnimi rešitvami so bile ob koncu tabora izžrebane tri nagrade. Učenje je tako postalo zabavno, privlačno, kreativno in mobilno.

2.97 IGRAJE O VESOLJU

Pristop: Estetski pristop (referat)

LILJANA HRONEK

V prispevku je predstavljena izvedba igrivih aktivnosti na temo vesolja, ki se izvajajo na prostem. Aktivnosti so predvidene za učence od vključno 3. razreda dalje za do približno 25 učencev, pri čemer jih razdelimo na več manjših skupin (s predvidoma do 5 učenci). Aktivnosti se izvajajo v obliki, kjer si vsaka skupina samostojno izbira vrstni red izvajanja predvidenih aktivnosti. Pri tem so omejeni s časom za izvedbo vseh aktivnosti, medtem ko si čas za posamezno aktivnost odredijo sami. Prav tako se sami odločijo za vrstni red aktivnosti.

Predstavljene aktivnosti so:

- *1, 2, 3 … RAKETA NAJ VZLETI:*

Učenci pri tej aktivnosti po zgledu vislic ugibajo besede na temo vesolja. Pri tem namesto vislic rišejo raketo. Na koncu en član skupine prebere opis/razlago iskane besede.

- *ODKRILI SMO NOV NENAVADEN PLANET:*

Pri tej aktivnosti se učenci postavijo v vlogo astronavtov, ki so odkrili nov NENAVADEN planet v vesolju in ga v skupinah opišejo. Pri tem jim je v pomoč listič z navodili (oporne točke za opis: ime, izgled, velikost, prebivalci, legenda).

- *ZVEZDOSLEDEC:*

Učenec, s prevezo na očeh, prehodi na tleh narisano ozvezdje ob pomoči drugega učenca, ki ga usmerja s pomočjo zvoka.

- *Land art: IZDELAJMO RAKETO:*

Učenci v skupinah zunaj s pomočjo naravnih materialov, ki jih najdejo, izdelajo raketo.

Pri aktivnostih so poleg kratkega opisa, pripomočkov in poteka aktivnosti, navedene tudi dodatne možnosti za izvedbo posameznih aktivnosti, ki so se porodile po njihovi izvedbi.

2.98 BARVITOST TRAVNIKA

Pristop: Estetski pristop (referat)

MLAKAR MATEJ

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Z učenci se odpravimo na travnik, ki ga običajno uporabljamo. Dobro je, da je travnik pregleden in da se da sedeti tudi kje ob njegovem robu, če so rastline previsoke, da ne delamo prevelike škode lastniku zemljišča. Učencem damo navodila, da si najdejo del travnika, ki se jim zdi še posebej všeč in ga bodo lahko za to dejavnost tudi posvojili, zato naj z njim res lepo ravnajo. Na tem delu travnika pa mora biti tudi kakšna cvetoča rastlina. Posvojeni travnik omejijo z obročem ali vrvico in se obenj usedejo. Ob travniku sedijo in poslušajo zvoke, ki jih obdajajo (petošolci lahko zvoke narišejo). Čutijo sonce, veter, gibanje zraka…Opazujejo svoj travnik in ugotavljajo, kdo je nanj prišel na obisk in kdo je odšel. Povonjajo rastline na njem. Preštejejo, koliko različnih rastlin je na njem. Med prsti posamično zmečkajo liste treh različnih rastlin in jih povonjajo. Ugotavljajo, koliko različnih barv je na travniku. Izberejo si rožo, ki jim je najbolj všeč in jo narišejo. Del rože lahko obarvajo z naravnimi barvili. O svojem travniku napišejo pesmico z medmeti. Na koncu na kartončkih z dvostranskim selotejpom ustvarijo svoj travnik. Na njem naj bo nekaj zemlje, kak kamenček, seme, trava, detelja, kakšna zdravilna rastlina, cvet…
Pesmico in sliko rože lahko po želji predstavijo sošolcem. Kartončke s travniki razstavimo v domu, da si jih lahko ogledajo še drugi. Po koncu jih odnesejo domov ali v šolo.

2.99 SPOMINSKI KLJUČ

Pristop: Estetski pristop (referat)

ZORAN MATOVSKI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Pri ogledu in predstavitvi grebena Kolovrata povezujem vsebine geografije, zgodovine in umetnosti.
Vtisi, spomini, utrinki in dogodki lahko ostanejo živi s pomočjo tulca z risbami in popotno culo.
Učenci se pred odhodom na teren razdelijo v 8 do 10 skupin, vsaka skupina si izbere preprost grafični razpoznavni znak. Načrtovano pot razdelimo na štiri odseke. Pripravim štiri tulce s trakovi za prenašanje. Izberemo štiri učence, ki bodo nosili tulce. Po potrebi učence na poti zamenjujemo.
Na posameznem odseku skupine beležijo svoje vtise na lističe, ki jih na postanku ob koncu odseka zvijajo in vlagajo v tulce. Na lističe zapišejo, narišejo ali opišejo svoja občutja o zanimivosti, ki jo opazijo na posameznem odseku poti. Pišejo z enim pisalom. Vsaka skupina lahko na posameznem odseku s svojimi vtisi poslika lističe za vse tulce – področja (naravoslovje, zgodovina, geografija, šport in umetnost). Ali pa nobene.
Na koncu poti zaključimo delo v učilnici. Učenci sestavijo s svojimi risbicami – (spominskimi risbicami) štiri kolaže (naravoslovje, zgodovina, geografija, šport in umetnost).
Cule in 3 D skulptura. Skupinice med potjo pobirajo zanimive predmete in jih polagajo v štiri cule. Za slednje smo že določili učence, da jih bodo nosili.
Ob povratku v Dom, so vsi učenci razdeljeni v štiri skupine in ustvarijo s pomočjo palic in vrvi ter nabranega materiala visečo skulpturo, ki jih bo spominjala na posamezna področja (geografija, zgodovina, …)

2.100 SLIKANJE ZVOKOV IN IGRA S SLIČNOGLASJEM

Pristop: Estetski pristop (referat)

MONIKA LUSKOVEC MATOVSKI

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Zaznavanje zvoka je eno od petih človeških čutil. Poleg vida, ki ga največ uporabljamo, je tudi sluh in poslušanje pomembno. Namen nalog je, da se osredotočimo na zvoke, ki nastajajo v okolju in si jih na dva različna, bolj nenavadna načina najprej zaznamo, nato prevedemo, analiziramo in na koncu še predstavimo.

Igranje s sličnoglasjem: v vsakdanjem šumu in množici različnih zvokov zaznati posamezen zvok in ga prevesti v besedo.

Učencem predstavimo zvoke, ki smo jih nato spremenili v besede, ki ponazarjajo določene zvoke npr. kukanje kukavice, petje sinice, zelene žolne ali kosca, brnenje, tiktakanje.. Razložimo, da so zvoki razdeljeni v skupine - šumi v zvezi s človekom, živalsko oglašanje, zvoki naprav ter slušni vtis kretnje ali giba. Sami najprej poiščejo nek zvok, si ga zapomnijo in nato zapišejo z besedo (medmet). Nato besedo predstavijo s stripovsko sliko - sliko, kjer zvok zapišejo z besedo in jo še dodatno stripovsko predstavijo.

Slikanje zvokov: Učence razdelim v štiri skupine. Po ena skupina odhaja v razred, ostale skupine čakajo in delajo prvo nalogo. Učenci v razredu si pripravijo risalni list, akvarelne barvice, vodo in čopiče. Nato jim predvajam enega od zvočnih posnetkov.

1. *Nevihta:*
2. *Klasična glasba:*
3. *Ptičje petje v gozdu:*
4. *Posnetek heavy metal glasbe:*

Po nekaj minutah poslušanja učenci začnejo slikati zvok. Po 10 do 15 minutah običajno zaključimo in svoje izdelke odnesejo v drug razred, kjer jih razporedijo na skupne mize in jih pri tem pomešajo.

Ko vse skupine končajo, se zberemo skupaj in pregledamo pomešane slike. Učenci poskusijo opisati zvoke, ki jih predstavljajo in urediti slike v štiri skupine, kot so nastajale. Pri tem se pogovorimo o naših občutkih in zaznavah.

2.101 ZDRAVILNE RASTLINE V FILMU

Pristop: Estetski pristop (referat)

NATAŠA PLANINC

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Rastline same po sebi za učence niso zelo motivirajoče in jih, za razliko od živali, ne preveč pritegnejo. Zdravilne rastline so jim zaradi svoje uporabnosti že nekoliko bliže, a je učence vseeno treba na nek način spodbuditi, da jih spoznavajo z večjim veseljem. Z dejavnostjo Zdravilne rastline v filmu dosežemo prav to.

Namen dejavnosti je, da učenci pridobijo osnovne informacije o zdravilnih rastlinah, se spoznajo z nekaterimi predstavniki in se seznanijo z njihovo uporabnostjo za človeka. Izbrano vrsto iz okolice, lahko prostoživečo ali z vrta, spoznajo bolj podrobno. Širše gledano pa se pri dejavnosti učijo tudi uporabljati IKT v učne namene, igrajo različne vloge in medsebojno sodelujejo v skupini.

Naloga vsake skupine je, da posname kratek igrano-dokumentarni film o svoji rastlini. Katera rastlina to je, je sprva zanje še skrivnost, saj morajo najprej pridobiti geslo, šele nato lahko začnejo s snemanjem. Do gesla pridejo v uvodnem delu ure, ko rešujejo naloge, ki so pripravljene po postajah na manjšem omejenem območju v okolici, pri čemer se vsaka postaja nahaja pri določeni zdravilni rastlini. Postaj je nekoliko več, kot je sodelujočih skupin. Učenci se sprehodijo naokoli in poiščejo omenjene postaje, pri čemer morajo že predhodno vedeti, koliko jih je in kje so meje območja. Če je območje z nalogami večje, dobijo preprost zemljevid z označenimi postajami.

Vse naloge po postajah so vsebinsko pripravljene tako, da iz njih pridobijo osnovne informacije o zdravilnih rastlinah na splošno (npr. droge, učinkovine, pripravki …). Na vsaki postaji si tudi ogledajo zdravilno rastlino in izvedo njeno ime. Način reševanja nalog je nekoliko zanimivejši od običajnega in malce skrivnosten. To lahko dosežemo npr. z reševanjem rebusov, sestavljanjem puzzel, branjem navodil s pomočjo lupe, ogledala in podobno. Vsaka naloga je pripravljena tako, da končno rešitev vedno predstavlja neka številka ali pa rešitev po določenem ključu pretvorimo v številko. Številke vseh nalog skupaj pa sestavljajo geslo, ki ga učenci potrebujejo za prehod v drugi - snemalni del naloge.

Ko skupina obišče vse postaje, zbere vse številke in s tem pridobi geslo, si na dogovorjenem mestu pri učitelju izbere/izžreba svoj dešifrator. Ti se med skupinami razlikujejo – vsak dešifrira po svoje. Z njegovo pomočjo številke gesla spremenijo v črke. Vsaka skupina iz dobljenih črk sestavi ime svoje zdravilne rastline. O njej v nadaljevanju posnamejo kratki igrano-dokumentarni film.

Ko učenci učitelju povedo ime svoje rastline, dobijo iz različnih virov zbrano in pregledno urejeno besedilo, ki jim je v pomoč pri spoznavanju njihove zdravilne rastline. Skupina si nato izpiše zanimivosti in dejstva o njej, za katere menijo, da bi jih bilo smiselno vključiti v scenarij. Pripravijo okviren scenarij, ki pa ga, zaradi improvizacije in novih idej med snemanjem, še vedno lahko sproti spreminjajo. Na dogovorjenem mestu vzamejo tudi pripravljene pripomočke, ki jih nameravajo uporabiti v filmu (skodelice za čaj, povoji, posoda za kopel, pripravki, izdelki …).

Učenci si znotraj skupine razdelijo vloge (snemalec, igralci, režiser …), zvadijo igro in posnamejo prizore. Poudarek je na splošni predstavitvi rastline v živo in na igranju vlog v različnih situacijah, ko imamo opravka s to rastlino (bolnik predstavi svoje zdravstvene težave in kako jih zdravi ali blaži, intervju z zeliščarjem, dialog med uporabnikom pripravka iz zdravilne rastline in njegovim prijateljem …). Film uredijo z aplikacijo na tablici.

Za zaključek predvajamo vse igrano-dokumentarne filme in se o njih ter o dejavnosti pogovorimo. Za povzetek lahko izvedemo še kviz z vprašanji o zdravilnih rastlinah iz uvodnega dela in iz vsebin ogledanih filmov.

2.102 GOZDNA POŠAST SE PREDSTAVI

Pristop: Estetski pristop (referat)

META VONČINA GNEZDA

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Aktivnost Gozdna pošast se predstavi je bila sestavljena iz različnih dejavnosti, ki vključujejo estetski pristop. Pred odhodom sem otrokom povedala, da gremo v gozd, kjer bomo spoznali tri gozdne pošasti (število pošasti je odvisno od števila skupin oziroma učencev).
Kraj je bil označen na zemljevidu, do tja pa nas je pripeljala deklica, ki sem jo določila za navigatorko (dobila je zemljevid in kompas). Določila sem tudi vodjo poti, ki je otroke vodila in usmerjala ob sodelovanju z navigatorko. Otrokom sem razdelila še nekaj drugih vlog, ki so jih igrali med potjo – te naloge so si otroci med potjo izmenjali. Naloge na poti so bile naslednje:
Vodja poti: si glavni - dajaj ustrezna navodila, opozarjaj na varnost, pazi na skupino
Navigator: glede na izbrani cilj usmerjaj skupino, da bo prišla do cilja
Motivator (spodbujevalec): spodbujaj ostale, da bodo lažje hodili, bodi pozitiven, poudarjaj pozitivno pri posameznikih
Fotograf: poskrbi, da bo nastalo čim več lepih in zanimivih fotografij
Novinar: intervjuvaj udeležence na poti do cilja
Opazovalec: opazuj okolico, naravo
Poslušalec: prisluhni zvokom iz okolice
Estetik: v okolici išči vse, kar je lepo in na to opozarjaj tudi druge udeležence
Zadnja metla: kot zadnji poskrbi, da nihče od udeležencev ne bo zaostajal
Ob prihodu na kraj dogajanja smo se pogovorili o vlogah in njihovih občutkih pri posameznih vlogah.
Učencem sem nato razdelila listke (3 različne barve) z naslednjimi nalogami: Poišči nekaj, kar diši, Poišči nekaj mehkega, Poišči nekaj kosmatega, Poišči nekaj špičastega, Poišči nekaj lepega. Ko so prišli nazaj, so predstavili svoje najdbe in jih razložili, potem pa sem jih glede na barvo listka poslala na tri različna šotorska krila (3 skupine). Tako so nastale mešane skupine otrok, ki so naprej skupaj izvajali aktivnost Gozdna pošast se predstavi.
Gozdna pošast se predstavi
Aktivnost je vsebovala 6 različnih nalog, in sicer:

1. *Na primernem drevesu s pomočjo slanega testa in naravnih materialov IZDELATI GOZDNO POŠAST. S telefonom fotografirati nastalo pošast.*
2. *Z naravnimi materiali in svojimi glasovi oponašati OGLAŠANJE GOZDNE POŠASTI in s telefonom posneti oglašanje.*
3. *Sestaviti in napisati PESEM o gozdni pošasti.*
4. *Iz različnih naravnih materialov narediti znake za števila: 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000. S temi znaki ZAPISATI, KOLIKO JE STARA POŠAST. Fotografirati.*
5. *S pomočjo snemalnika zvokov na telefonu POSNETI INTERVJU S POŠASTJO.*
6. *Naslikati »SVET SKOZI OČI GOZDNE POŠASTI«.*

Na koncu smo skupaj pogledali vse nastale pošasti, potem pa skupaj oponašali še oglašanje svojih pošasti, kar smo tudi posneli na telefon. Z oglašanjem je začela najprej ena skupina, sledila je druga in nato še tretja.

Prav tako smo pregledali še vse ostale izdelke (slike, zvočne posnetke, fotografije) in pokomentirali aktivnosti ter občutke.

2.103 IDRIJSKA DEDIŠČINA MALO DRUGAČE

Pristop: Estetski pristop (referat)

SAŠA LOGAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

V okviru projektnega tedna 'Od čipke do žlikrofov', ki ga izvajamo v našem domu, sem si zamislila novo učno vsebino 'Idrijska dediščina malo drugače'. Namen te vsebine je, da nekatere znamenitosti Idrije učenci spoznajo na bolj zabaven in drugačen način.
Že prej sem v domu pripravila vse pripomočke, ki smo jih rabili pri delu na postajah,
ostale pripomočke za delo pa so si učenci poiskali v naravi, saj so morali ustvarjati z naravnimi materiali.
Učencem sem najprej predstavila učno uro, trajanje in potek aktivnosti. Skupina je izžrebala listke z imeni skupin, ki so bile napisane v idrijskem narečju. Tako so hkrati spoznali še naše narečje. Dobili so 6 listkov, toliko, kolikor je bilo nalog, saj so morali k vsaki opravljeni nalogi priložiti listek z imenom. O vsaki postaji (znamenitosti) sem povedala nekaj pomembnih podatkov in napotkov. Opozorila sem jih na varnost pri delu in omejila prostor, kje se lahko gibljejo (za lažji nadzor nad vsemi skupinami).
Na vsako postajo sem postavila pripomočke in/ali list s kratkim opisom in navodili za nalogo. Učenci so si najprej prebrali tekst in nato izvedli nalogo. Znamenitosti, ki so jih skozi učno uro spoznavali so bile:
-IDRIJSKI GRAD (tu so se učenci seznanili z landartom in Idrijskim gradom. Ustvarjali so sliko gradu na gozdnih tleh)
-IDRIJSKI ŽLIKROFI (s pomočjo lopatke so si nakopali zemljo in vsak član ekipe je iz zemlje oblikoval žlikrof)
-KLEKLJANJE (učenci so spoznali osnove klekljanja in sicer kitico. Narediti so jo morali iz naravnih marterialov)
-RAKE IN KAMŠT (v delu gozda kjer je blag naklon, so učenci postavili progo iz vej. To je predstavljalo vodni kanal – Rake. Po tej progi so spustili teniško žogico (vodo), ki je morala zavrteti mlinček (vodno kolo). Tako so na preprost način spoznali delovanje črpalke na vodni pogon)
-RUDARSKI ZNAK (na bel list papirja sem narisala rudarski znak (prekrižani kladivi). Vpela sem jih v podlago za pisnanje. Naloga skupine je bila, da znak pobarva z barvami, ki jih najde v naravi (zemlja, zeleni listi, stebla, cvetovi,...) in na vrhu lista napiše rudarski pozdrav 'SREČNO')
-GERUŠ (pri tej nalogi so morali učenci poiskati list, ki je po obliki podoben pelinovemu listu. Simbolično so naredili to staro alkoholno pijačo)

2.104 "SAPRA-MIŠKA"

Pristop: Drugo (referat)

BARBARA ZUPANČIČ

VRTEC JARŠE LJUBLJANA

Otroci se rodijo vedoželjni, neobremenjeni s strahovi pred padci, praskami, umazanimi hlačami, srečanju z mravljami ali deževnikom, insekti. Brez zadrege skočijo v lužo in se zavlečejo v grm žive meje, zgrabijo pest blata in kamenčkov, splezajo v grm, na drevo-če imajo to priložnost (redki) ali se izmuznejo nadzoru odraslih. Žal, današnji otroci živijo odtujeni od narave, brez možnosti neposrednega stika in prikrajšani za marsikatero, zlasti lastno iskušnjo

Drevored , javna zelena površina v katero je umeščen vrtec, je poln rastlinskega in živalskega sveta. Najmlajši otroci ga občasno obiščejo,vendar le v okviru načrtovanih gibalnih-športnih dejavnosti. Starši jih skozenj prinesejo ali v vozičku pripeljejo do vrtca.Vzgojitelji se prevečkrat odločajo za atrij kot edino zunanjo površino kamor otroke jasličnih oddelkov, v "idealnih" vremenskih pogojih, pustijo na prosto za relativno kratek čas. Atrij pa je omejena, do dvanajst kvadratnih metrov (velika) površina. To je normativ. Ampak svet se nadaljuje z druge strani varovalne ograje...

Zgodba o miški Sapri je najmlajše, za katere ni veliko načrtovanih dejavnosti s področja naravoslovja, predvsem v resničnem svetu izven kontroliranih, skorajda laboratorijsko čistih in varnih prostorov, popeljala skozi ta drevored-ven, v realni svet, v naravo. S tem smo poudarili globlji pomen učenja skozi lastno izkušnjo.

Otroštva, ki se je odvijalo na prostem, ni več. Danes se otroški vsakdan dogaja v zaprtih prostorih (Hart 1999, Moore 2004). Spontani in neposredni stiki otrok z naravo so izginili (Rivkin 1990, Chawla 1994, Kellert 2002, Pyle 2002, Kuo 2003, Malone 2004).

Medijii povzročajo, da otroci mislijo, da je narava eksotična, navdihujoča in tako daleč, da je ne bodo mogli izkusiti (Chipeniuk 1995). Otroci zaradi tega zgubljajo občutek, da narava obstaja na njihovih dvoriščih in soseskah, kar jih dodatno ločuje od izkušenj v naravi. Izguba stika z naravo negativno vpliva na razvoj otrok in na njihovo pridobivanje znanja, predstavlja pa tudi nevarnost za nadaljnjo izgubo naravnega okolja. . Raziskave jasno dokazujejo, da ljubezen do narave ter pozitivna okoljska etika izhajata iz otrokovega stalnega stika in igre v naravnem okolju (Bunting 1985, Chawla 1988, Wilson 1993)

Z lastnim vedenjem smo odrasli v obdobju pridobivanja prvih izkušenj in oblikovanja temeljev za graditev vrednot vzgled. Otroci nas oponašajo. Zato v tem izjemno pomembnem obdobju ki ga v kasnejšem razvoju otrok težko nadomestimo, bodimo dosledni in vztrajni. Dovolimo otrokom, da se vrnejo v naravo. Opolnomočimo jih za sobivanje z njo in drugimi živimi bitji. Iz malega raste veliko.

2.105 Z ZGODBO IN LESENIM ODRČKOM - V NARAVO!

Pristop: Drugo (referat)

NAGODE SIMONA

OŠ 8 TALCEV LOGATEC

Kamišibaj je japonska pripovedna tehnika v besedi in sliki. Zanjo potrebujemo zgodbo ali pesem, list papirja, pripomoček za risanje in leseni odrček. Izdelujejo in prisluhnejo mu tako najmlajši v vrtcu kot starejši učenci, dijaki in odrasli. Otroke popelje v pravljični svet. Starejšim učencem približa učno snov preko zgodbe in jim pomaga, da mnoge učne cilje dosežejo samostojno in ustvarjalno.
Kamišibaj spodbuja k branju, pisanju, risanju, govornemu izražanju in nastopanju. Je ena od poti pridobivanja znanja skozi veščine. Zaradi njegove preprostosti leseni odrček lahko odnesemo v naravo, kjer pripoved še dodatno zaživi. Narava je tudi prostor, kjer so naši čuti bolj izostreni, zato je naše doživljanje bogatejše. Smo bolj zbrani in čuječi pripovedovalci in poslušalci.

2.106 GOZDNA MATEMATIKA

Pristop: Drugo (referat)

LUKMAN HELENA

OŠ STOPIČE

Obisk gozda nam omogoča, da aktiviramo vsa čutila; tako se preko igre in drugih izkušenj o gozdu otroci lahko veliko naučijo (pa ne samo oni, tudi mi!).
Zakaj v gozd?
Ker bo tam vsak otrok našel za sebe nekaj, kar mu bo ustrezalo.
Gozd je za otroke prostor nabiranja življenjskih modrosti:
je kraj pridobivanja izkušenj, je kraj za doživljanje, je kraj za učenje.
Z obiskom gozda poleg znanja spodbujamo ustvarjalnost, kritično mišljenje, odpornost, radovednost, humor, vzdržljivost, samozavest, samodisciplino, empatijo, tovarištvo, pogum, čudenje, spontanost, iznajdljivost, občutek za lepo.
Gozd obnovi pozornost, zmanjšuje jezo, stres in duševno utrujenost, okrepi pozitivno razpoloženje, duševno zdravje in dobro počutje, omogoča sprostitev, spodbuja čute.
Zelena barva gozda deluje harmonično, pomirjujoče, umirja srčni utrip, odpočije utrujene oči, zmanjšuje napetost v telesu, daje energijo.
Skozi vse leto redno obiskujemo gozd, ga raziskujemo, se v njem učimo, ustvarjamo, sodelujemo, burimo svojo domišljijo, se gibamo, dobro počutimo in spočijemo. Učenci prvega razreda smo osvajali različne učne cilje v gozdu prek celega šolskega leta. Odločila sem se za predstavitev učenja matematike v gozdu. Ko učencem omenim, da bomo naslednji dan šli v gozd, vedno vlada v razredu posebno navdušenje. Sprašujejo me, ali naj si obujejo »gojzarje«, naj prinesejo kakšno dodatno oblačilo, kdaj bomo šli, kaj bomo tam delali ali bodo lahko sami raziskovali po gozdu... Ugotavljam, da je že sama beseda gozd dovolj velika motivacija za učno uro v gozdu.

2.107 IGRAM SE - SPLET TREH RAZLIČNIH PRISTOPOV

Pristop: Drugo (referat)

SABINA STOPAR

CENTER ŠOLSKIH IN OBŠOLSKIH DEJAVNOSTI

Aktivnost sem zastavila kot CŠOD Misijo in jo nadgradila z Modelom Roke in Estetskim pristopom. Udeleženci so v skupinah po tri in v paru sledili misiji, na katero so bili po predstavitvi aplikacije poslani. Odšli so na ekspedicijo. Imeli so neomejen čas in prostor. Poiskati in opraviti so morali naloge na izbranih štirih od možnih petih postaj. Na prvi postaji so s pomočjo igral ter talnih poslikav ustvarili lastno pastirsko igro s svojimi pravili in jo zaigrali ter posneli. Na drugi postaji so se poistovetili z naravo, z drevesom ter ga posnemali z gibi, glasovi v različnih danih situacijah. Naučili so se tudi »izmeriti« drevo na primitiven način. Na tretji postaji so pridobili znanje o ognjiščih. Namreč ogenj je že v prazgodovini ljudem pomenil ogromno, naučili so se ga ohranjati, šele pozneje zanetiti. Udeleženci so izvedeli vse o tem, kako postaviti ogenj, katere vrste poznamo in ga skušali s kresilom tudi zanetiti. S postavljenim ognjem je skupina naredila selfie. Četrta postaja je bila pri simbolu Bele krajine, pri belih brezah. Spoznali so drevo. Po navodilih so sestavili poročilo na izbrano temo. V pomoč so bili najdeni naravni predmeti in lastna domišljija. Čas poročanja je bil omejen z navijanjem vrvice okoli palice. Hitrejše kot so navijali, prej so zaključili s poročanjem in obratno. Poročanje je bilo tik pred sklepnim delom v krogu. Na peti postaji so spoznavali zgodovinsko ozadje vasi in utrip vasi danes ter skušali razbrati, katere stavbe bi lahko bile prvotne, kočevarske.

Vsaka postaja je vsebovala tudi izziv, ki so ga morali uspešno rešiti, če so želeli pridobiti značko. Vprašanja so bila vezana ne temo pri posamezni postaji. Odgovore zanje so dobili bodisi v okolici (informacijske table, okolje, stavbe idr.), bodisi z namigi v aplikaciji, na posamezni postaji.

Zaključili smo s poročili udeležencev četrte točke in z evalvacijo učne ure.